

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **33**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 12 mei 2010

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	5
MEDEDELING	5
ACTUELE VRAAG van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de score van België op de Environmental Performance Index van de universiteiten van Yale en Columbia	5
ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpak van stroperij in de hengelsport	8
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toename van regelgeving voor muziekfestivals en de open brief ter zake van de federatie	10
ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toename van het aantal spijbelaars en de aanpak van het schoolverzuim	14
ACTUELE VRAAG van de heer Sven Gatz tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kandidatuur van Vlaamse ministers bij de federale verkiezingen van 13 juni aanstaande en de gevolgen hiervan voor de werking van de Vlaamse Regering	
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kandidatuur van Vlaamse ministers bij de federale verkiezingen van 13 juni aanstaande en de gevolgen hiervan voor de werking van de Vlaamse Regering	19
ACTUELE VRAAG van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de aankoop van uitzendrechten voor sportwedstrijden door de VRT ondanks het aangekondigde besparingsplan	
ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de stand van zaken van het VRT-besparingsplan, naar aanleiding van de vakbondsactie en het meebieden van de VRT naar uitzendrechten van sportmanifestaties	24
ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het gebruik van FM-radiofrequenties in Brussel en de discussie ter zake tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap	30
ACTUELE VRAAG van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de toename van de werkloosheid bij schoolverlaters en de maatregelen die ter zake genomen worden	32

ACTUELE VRAAG van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muymers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de inspanningen die de Vlaamse Regering levert om de knelpunten op de arbeidsmarkt weg te werken	32
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Sas van Rouveroj, Jan Verfaillie, Kurt De Loor, Lieven Dehandschutter en Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder en de heer Peter Vanvelthoven houdende diverse wijzigingen van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen – 416 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	39
Artikelsgewijze bespreking	39
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	40
BELEIDSNOTA Energie 2009-2014, ingediend door mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie – 211 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 5	
Bespreking	40
BELEIDSNOTA Wonen 2009-2014, ingediend door mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie – 212 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 5	
Bespreking	50
BELEIDSNOTA Steden 2009-2014, ingediend door mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie – 213 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 4	
Bespreking	59
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Sas van Rouveroj, Jan Verfaillie, Kurt De Loor, Lieven Dehandschutter en Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder en de heer Peter Vanvelthoven houdende diverse wijzigingen van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen – 416 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	67
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Jan Penris, Chris Janssens, Wim Wienen en Pieter Huybrechts tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Energie 2009-2014. – 211 (2009-2010) – Nr. 2	
Hoofdelijke stemming	68
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Bart Martens, mevrouw Liesbeth Homans, de heer Carl Decaluwe, mevrouw Michèle Hostekint en de heren Marc Hendrickx, Dirk de Kort en Veli Yüksel tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Energie 2009-2014 – 211 (2009-2010) – Nr. 3	
Hoofdelijke stemming	68
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de dames Irina De Knop en Mercedes Van Volcem, de heer Filip Anthuenis, mevrouw Vera Van der Borght en de heer Sven Gatz tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Energie 2009-2014 – 211 (2009-2010) – Nr. 4	
Hoofdelijke stemming	69

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de dames Michèle Hostekint, Veerle Heeren, Liesbeth Homans, Els Robeyns en Griet Coppé en de heren Marc Hendrickx en Carl Decaluwe tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Wonen 2009-2014 – 212 (2009-2010) – Nr. 2 Hoofdelijke stemming	69
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Filip Anthuenis, de dames Irina De Knop en Vera Van der Borght en de heer Sven Gatz tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Wonen 2009-2014 – 212 (2009-2010) – Nr. 3 Hoofdelijke stemming	69
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Mieke Vogels tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Wonen 2009-2014 – 212 (2009-2010) – Nr. 4 Hoofdelijke stemming	70
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Michèle Hostekint, de heer Dirk de Kort, mevrouw Liesbeth Homans en de heren Veli Yüksel, Marc Hendrickx en Bart Martens tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Steden 2009-2014 – 213 (2009-2010) – Nr. 2 Hoofdelijke stemming	70
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Wim Wienen, Jan Penris en Chris Janssens tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Steden 2009-2014 – 213 (2009-2010) – Nr. 3 Hoofdelijke stemming	70
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	71
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	74
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	74

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigen zijn ingekomen van de volgende leden:

Peter Vanvelthoven: ambtsverplichtingen;

Marc Vanden Bussche: familieverplichtingen;

Mia De Vits, Mark Demesmaecker, Vera Jans, Sabine Poleyn, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St.* Vl. Parl. 2009-10, nr. 60/26)

■

MEDEDELING

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, zoals u wellicht hebt gemerkt, heb ik op de banken van de collega's een rood lintje gelegd met een korte nota over aids en hiv. Zoals u weet, is het deze week de regenboogweek met de Pride op zaterdag als hoogtepunt. Onze fractie wil deze aangelegenheid graag aangrijpen om het probleem van de holebigemeenschap aan te kaarten. Het is een heel belangrijk probleem. Het aantal hiv-besmettingen blijft immers zorgwekkend stijgen, waardoor een op twintig Vlaamse homo's besmet zou zijn. Open Vld heeft op politiek vlak zijn werk al gedaan in de commissie. Ik wil nu aan de collega's vragen om uit respect het rode lintje op te spelden. Het rode lintje staat symbool voor solidariteit in de strijd tegen aids. Wie hiv- en aidspatiënten een warm hart toedraagt, verzoeken we vriendelijk om dat lintje op te spelden.

De voorzitter: Mevrouw De Knop, ik heb de daad bij het woord gevoegd.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de score van België op de Environmental Performance Index van de universiteiten van Yale en Columbia

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, collega's, tweejaarlijks en nu reeds voor de derde maal maken de Amerikaanse universiteiten Yale en Columbia een studie over de milieutoestand in een land. Zij houden ook rekening met de inspanningen die de overheid van dat land doet om de milieutoestand te verbeteren. Daarbij rangschikken zij 163 landen. België staat daar maar liefst op de 88e plaats. Dat is een uitslag die we van een derdewereldland zouden

verwachten maar toch niet van ons land. Twee jaren geleden deden we het nog veel beter. Toen stonden we op de 57e plaats.

Wie zijn de goede leerlingen van de klas in deze rangschikking? Op de eerste plaats staat IJsland, gevolgd door Zwitserland en Costa Rica.

Wanneer we de vergelijking maken met ander Europese landen, dan stellen we vast dat Frankrijk op de 7e plaats staat, het Verenigd Koninkrijk op de 14e plaats, Duitsland op de 17e plaats, Luxemburg op de 41e plaats en Nederland op de 47e plaats.

Minister, wanneer we kijken naar de categorieën waarmee rekening werd gehouden, dan stellen we vast dat ons land goed scoort op het vlak van bosbeheer en drinkwaterkwaliteit. We hinken echter serieus achterop het vlak van biodiversiteit, luchtkwaliteit en inspanningen voor de klimaatverandering. Hoe verklaart u dit resultaat?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, uw actuele vraag maakt dat ik een en ander kan toelichten en dat is belangrijk. Ik wil verwijzen naar een actuele vraag van 2006, toen ook zo'n EPI-rapport (Environmental Performance Index) was uitgekomen. Aan toenmalig minister-president Leterme werd gevraagd wat zijn reactie op dat rapport was. Hij zei dat hij geen afbreuk wou doen aan die studie. Wie zijn wij immers om dat in twijfel te trekken? Maar het is wel belangrijk om dat in de juiste context te plaatsen omdat er enkele indicatoren zijn in die studie waarvan je je kunt afvragen of ze wel goede vergelijkingen mogelijk maken.

Ik heb er begrip voor dat het niet gemakkelijk is. Als je tweehonderd landen met elkaar vergelijkt, dan is het niet vanzelfsprekend om indicatoren te vinden die voor iedereen van toepassing kunnen zijn. Als je een paar procenten zakt of daalt, dan daal of stijgt je heel veel in de ranking.

Het gaat over een studie van België en er zitten fouten en onnauwkeurigheden in. Ik geef enkele voorbeelden. Op de SO₂-uitstoot zit een overschatting met factor 7. Dit zijn cijfers van het jaar 2000. Als we recentere cijfers bekijken, zien we 7 keer minder uitstoot. Hetzelfde met biodiversiteit. De studie gaat uit van 10 procent bescherming van natuur, wij komen uit op 19 procent beschermd natuur en bos.

Er zijn ook resultaten die weinig relevant zijn, bijvoorbeeld de overbevraging van water. De minister-president heeft toen opgemerkt dat het WWF had gezegd dat Vlaanderen voorbeeldig omgaat met de watervoorraden. In de studie is dat niet zo. Een ander voorbeeld is het klimaatbeleid waarin men de hernieuwbare-energiedoelstellingen met elkaar vergelijkt.

Ik zeg dit niet om te beweren dat we perfect bezig zijn en dat er niets aan de hand is. Ik zeg dit om het een beetje te relativiseren. Je kunt zomaar niet verklaren dat we van plaats 57 naar 88 zijn gezakt, dat ligt aan die indicatoren.

Er zijn echter nog grote uitdagingen. Ik ben de eerste om dat toe te geven. Ik denk aan de waterkwaliteit, aan luchtkwaliteit. We werken daar hard aan. Ik verwijs naar de beleidsnota, naar MINA 4, dat nog voor de zomer door de regering wordt behandeld. We moeten de stroomgebiedbeheersplannen aanpakken, we moeten nog hard werken om onze luchtkwaliteit te verbeteren. We moeten er lessen uit trekken, maar ik wil dit toch enigszins nuanceren.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik verneem dat u fouten hebt vastgesteld. Ik hoop dat u de betreffende universiteiten daar vanuit Vlaanderen op zult wijzen zodat dit in de toekomst niet meer kan gebeuren. In de pers las ik vanmorgen uw reactie. U zei dat België een dichtbevolkt land is en dat dat een van de redenen is. Nederland is nog dichterbevolkt, maar doet het wel beter op de 47e plaats. Dat is dus geen correct argument.

Minister, ik ben blij dat u nog bijkomende inspanningen gaat doen. We zullen dat heel correct opvolgen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Toen ik het antwoord van de minister hoorde, had ik een déjà-vugevoel. Ik heb in 2006 die vraag al gesteld, maar in 2005 stelde ik de vraag aan Kris Peeters naar aanleiding van het uitkomen van de milieuduurzaamheidsindex. Toen bekleedde ons land nog de 112e plaats, dus het kan nog slechter.

Toen antwoordde minister Peeters dat de index zich baseerde op verouderde cijfers. Minister, het bevreemdt mij dat u nu opnieuw zegt dat men zich op verouderde cijfers baseert. Wij hebben nochtans een schitterende instelling, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), die op een zeer accurate manier de staat van ons leefmilieu continu in kaart brengt. Hier is voor u en voor uw collega's in de andere gewesten en bij de federale overheid een taak weggelegd om de correcte cijfers aan de universiteit van Yale door te geven, zodat wij internationaal niet zo'n belabberd figuur slaan.

Minister, wij moeten ook echt werken aan de drijvende krachten achter die zware milieubelasting in onze regio. In het vervoersysteem moeten wij inzetten op een duurzame modal shift. Ook de transitie in onze energiehuishouding is een taak die de Vlaamse Regering collectief moet aanpakken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, er is uiteraard nog een hele weg te gaan. Wij hebben dat hier al een aantal keren gezegd, maar wij mogen toch ook niet uit het oog verliezen dat er stappen worden gezet op de verschillende milieuterreinen. Wij zijn het er natuurlijk over eens dat we die stappen moeten blijven zetten.

Ik ben het eens met de heer Martens: wij hebben de instrumenten om te monitoren en wij hebben de gegevens. Wij moeten ze wel zo correct mogelijk gebruiken en rapporteren. Maar wij hebben nog een weg te gaan, en ik denk dat wij met z'n allen bereid zijn om dat de komende jaren te doen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, dit is toch vrij ernstig ondanks de verzachtende taal die hier wordt gesproken. In deze studie komen wij achter Oekraïne. Ik kan u verzekeren dat dit geen flatterende plaats is, als u weet hoe men daar met het milieu omspringt.

U verwijst naar België. Laat ons in dit geval blij zijn dat Wallonië erbij is, want in de Ardennen is er geen industrie en bijna geen bevolking. Daar zijn meer everzwijnen dan mensen. We hebben geluk dat zij er nog bij zijn.

Ik wil u hier aanspreken op twee punten waarop ik u al in de commissie en ook hier in de plenaire vergadering meermaals heb aangesproken. U moet veel actiever werken aan het vermijden van de NOx. Ik zie dat we heel slecht scoren op dat vlak. Dat komt door de dieselvoertuigen. Ons wagenpark is een dieselwagenpark. De accijnzen op federaal niveau spelen daar een zeer slechte rol in. Ze maken de diesel veel te goedkoop in vergelijking met benzine. U moet daar veel actiever in optreden. Ik zie ook dat de waterkwaliteit zeer slecht scoort. Ik heb u al opgeroepen, en ik heb daarover ook al een vraag gesteld, om permanente watermetingen te organiseren van alle stromen en rivieren die in Vlaanderen binnenkomen. Dat kost niet veel geld. Deze studie toont aan dat u het wel zou moeten doen als u wilt dat wij stijgen op deze ranking. Wij moeten ons niet baseren op de vaststelling dat het vroeger slechter was of dat het beter zal worden.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, wij hadden niet anders verwacht dan dat u deze cijfers zou nuanceren. Voor een deel zal dat wel terecht zijn.

Maar anderzijds staan hier toch een aantal resultaten in die wij allemaal al kenden. Zie maar naar wat men stelt over de klimaatopwarming en de broeikasgasemissies per inwoner. Wij weten dat Vlaanderen en België daarin zeer slecht scoren. Wij scoren ook slecht voor de

CO₂-emissie per elektriciteitsproductie. Ik begrijp wel dat u de cijfers wilt nuanceren, maar de boodschap van dit rapport is wat wij al lang wisten. Wij behoren tot de slechtste leerlingen van de Europese klas. Zeker met dit rapport erbij vrees ik dat u, wanneer u binnenkort de Europese Milieuraad gaat voorzitten, die Europese klas gaat voorzitten als een soort gebuisde juffrouw.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, wij hebben al contact gehad met de onderzoekers. Wij hebben hen gewezen op een aantal zwakheden in de studie. Zij geven die zwakheden toe. Zij zeggen uitdrukkelijk, in hoofdstuk 5 van hun rapport, dat er geen vergelijking mogelijk is tussen de vorige en de huidige studie omdat men totaal andere indicatoren heeft gebruikt.

Zij wijzen ook op een aantal nuanceringen. Zij zeggen zelf dat ze gebruik hebben gemaakt van de oppervlakte van landen. In bijvoorbeeld Frankrijk is er veel meer open ruimte dan in Vlaanderen, dat is nu eenmaal zo, daar kunnen we niet onderuit.

Collega's, het klopt dat we heel goede cijfers hebben. De Vlaamse Milieumaatschappij levert heel goed werk. Ik heb daarover deze ochtend een gesprek gehad met de VMM. Zij hebben de onderzoekers onmiddellijk de juiste gegevens bezorgd. Het blijkt dat de VMMM niet gecontacteerd wordt over die cijfers. We moeten dus eens kijken hoe we die cijfers beter ter beschikking kunnen stellen.

Mijnheer Sabbe, het gaat vooral over de zuivering van water. In de aanleg van rioleringen en collectoren doen we een inhaalbeweging. Historisch hebben we een achterstand, maar door grotere budgetten en een echte aanpak boeken we resultaten. We doen het beter.

Mijnheer Sanctorum, ik ben het er niet mee eens dat we de slechte leerling van de klas zijn. Er worden ook zaken niet meegenomen. Over afval wordt in deze studie bijvoorbeeld niets gezegd. Daar zijn we bij de beste leerlingen van de klas. We halen een heel goede score.

Ik denk niet dat we onszelf moeten beschouwen als een gebuisde leerling, integendeel. Uit de contacten die ik de voorbije weken en maanden heb gehad ter voorbereiding van de Europese Raden en het Europese voorzitterschap van juli tot december blijkt dat men heel veel expertise ziet bij ons in Vlaanderen, bijvoorbeeld ook op het vlak van waterzuivering. Men is sterk geïnteresseerd om die expertise ook in andere Europese landen toe te passen.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, bedankt voor uw antwoord. We hinken achterop op het vlak van luchtkwaliteit, biodiversiteit en de inspanningen voor de klimaatsverandering. We kennen allemaal de publiciteitscampagne Vlaanderen in Actie van de Vlaamse overheid. Wij verwachten nu van u acties om dat te verbeteren. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpak van stroperij in de hengelsport

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, naarmate de waterkwaliteit verbetert, wordt de hengelsport aantrekkelijker. 61.000 mensen hebben een visvergunning.

De hengelsport kampt echter ook met problemen, en één daarvan is de stroperij. Vooral Oost-Europese bezoekers die hier vissen, beschouwen ongeveer al wat zwemt als bruikbaar voor consumptie. Die vissen worden afgemaakt en vaak ook geëxporteerd. Als vissers hen erop attent maken dat dat eigenlijk niet hoort of hun eigen vangsten niet willen afstaan, ontstaat er af en toe zelfs fysiek geweld.

De Vereniging van Belgische Karpervissers is nu zelf met een sensibiliseringsactie begonnen om te vragen dat men die vis terugzet. Dat is wat bij ons meestal gebeurt. Ook bij ons zijn er uiteraard vissers die hun vangst meenemen. Het gaat om ongeveer 175 ton per jaar, vooral snoekbaars en paling. Maar het principe van ‘no kill’, gewoon vangen en terugzetten, vindt toch steeds meer ingang. 72 percent van onze vissers verklaart nooit vis mee te nemen. Die buitenlandse mensen kijken daar anders tegenaan. Het is ook een andere cultuur.

Waarschijnlijk is het een kwestie van handhaving. Er zijn in Vlaanderen 26 milieu-inspecteurs om de jacht en de visvangst te controleren. Dat zijn er 5 per provincie. Zij hebben in 2009 221 pv's uitgeschreven. Tussen de provincies is dat zeer ongelijk verdeeld. In West-Vlaanderen alleen al is meer dan de helft van die pv's uitgeschreven: 115.

Minister, welke maatregelen kunt u op korte termijn nemen om een einde te maken aan de stroperij en te vermijden dat het escaleert? Het staat in de pers en vanavond is er een bijdrage in Volt. Het is toch duidelijk iets dat op het terrein aan de hand is.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, u stelt een terechte vraag. De problematiek is ons bekend. Het klopt dat er in 2009 al 192 pv's zijn opgesteld. Het toezicht op de stroperij in de visserij is een verantwoordelijkheid van het Agentschap voor Natuur en Bos. In hun handhavingsplan voor 2010 hebben ze bijzondere aandacht besteed aan het toezicht op die stroperij. Ze gaan er extra op inzetten. Ik heb ook nog eens de instructie gegeven om daar voldoende aandacht aan te besteden. Zo zullen ze bijvoorbeeld ook meer nachtrondes organiseren. Ook daar zit er een groot verschil tussen de provincies.

Er zijn 26 natuurinspecteurs, maar daarnaast zijn er ook nog boswachters die de helft van hun tijd aan natuurinspectie besteden. We kunnen dus zeggen dat er in het totaal 34,5 voltijdse equivalenten ter beschikking staan voor het toezicht.

Er is ook de communicatie. Ik weet dat de sector zelf pamfletten heeft opgemaakt om uit te delen zodat iedereen weet wat in Vlaanderen mag en wat niet. We onderzoeken of we op de borden pictogrammen kunnen zetten zodat ze voor iedereen goed verstaanbaar zijn. Ook in de verschillende publicaties wordt er aandacht aan besteed.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, u corrigeert mijn cijfers. Ik spreek over 221 pv's, u hebt het over 192. Ik tel er de navolgpv's bij.

Blijkbaar is ook de sector zelf vragende partij voor meer handhaving. Dat is opvallend. Een op vier van de Vlaamse vissers vraagt een strengere handhaving. 10 percent vraagt ook een strengere reglementering. Er is dus een draagvlak.

Als u de controles op korte termijn kunt opdrijven en ze wat meer gelijk kunt maken – in West-Vlaanderen wordt 19 percent van de verloven gecontroleerd, in Oost-Vlaanderen is dat maar 2,8 percent – dan ben ik u daar dankbaar voor.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister, ik denk dat het vooral gaat over de karpervissers die er serieuze problemen over maken.

We moeten het volgende zeggen: de meeste van onze vissers hebben zelfs geen plaatsen meer om te vissen. Op veel plaatsen worden ze geweerd, bijvoorbeeld bij wateren waar er ook toerisme is. Het is dus een belangrijke vraag voor de vissers. Als ze al een plaats hebben om te vissen, hebben ze het probleem dat de vis meestal voor hun neus weggevangen is.

Minister, ik wil er sterk op aandringen om de vraag van de vraagsteller te steunen en de handhaving, maar vooral de straffen voor de mensen die hier zomaar onze vissen komen vangen, sterk op te voeren zodat ze, wanneer ze één lesje hebben gehad, stoppen met de pesterij voor onze vissers.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, minister, de heer Vandaele had het vooral over de karpers en het probleem van het leegvissen van plassen door, volgens de heer Vandaele, buitenlandse vissers.

Ik denk dat er ook een gezondheidsaspect meespeelt, namelijk de pcb's in onze palingen. Ik weet niet of Oost-Europeanen die bovenhalen, maar ik denk dat het goed zou zijn om te sensibiliseren en aandacht te besteden aan de terugzetsplicht voor de palingen, ook ter bescherming van diegenen die denken dat ze een lekker stukje vis verorberen, maar eigenlijk hun eigen gezondheid in gevaar brengen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, u weet dat de mensen van Waters en Bossen bijzonder streng zijn in de toepassing van de jachtwetgeving voor de Vlamingen van eigen bodem die jagen. Het is misschien aangewezen om het accent te verleggen van de overdreven aandacht die men schenkt aan de jagende Vlaming naar wat er gebeurt in de visserij. Het kan niet de bedoeling zijn dat we strenger zijn voor onze eigen landgenoten dan voor hen die hier op doorgang zijn en problemen veroorzaken.

In plaats van te zeggen dat er te weinig mensen zijn, kunnen we de aandacht verschuiven en dan kan het probleem vrij resoluut worden aangepakt.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben blij dat u zich allemaal aansluit bij de vraag om er extra aandacht aan te besteden. Ik heb al gezegd dat we dit gaan doen en dat we er al mee bezig zijn. Het stond al in het handhavingsplan van het Agentschap voor Natuur en Bos van 2010.

Mijnheer Martens, voor de paling hebben we ook bijzondere aandacht. We hebben een communicatie voorbereid omdat men niet altijd goed begrijpt waarom men zo streng is voor het vissen op paling. Als je dan wijst op het mogelijke gezondheidsaspect, is er een groter draagvlak voor en begrijpt men dat beter.

Het toezicht gebeurt voor iedereen op dezelfde manier. Wie niet in orde is, of dat nu een Vlaming is of een buitenlander, wordt op dezelfde manier bestraft. Er wordt een proces-verbaal opgemaakt en men gaat over tot een strenge aanpak, laat daar geen misverstand over bestaan.

De heer Wilfried Vandaele: Mijnheer Callens, de accommodatie is inderdaad een probleem. 20 percent van de vissers vraagt ook een betere accommodatie.

Mijnheer Martens, het gaat vooral over karpers. Dat is ook een typisch voorbeeld van 'no kill', van redelijk vissen.

Mijnheer Sabbe, ik heb wat meer moeite met uw opmerking. Ik heb geen xenofobe uitspraak willen doen, ik heb alleen willen zeggen dat er een cultuurverschil is tussen onze vissers en buitenlandse vissers in het soort vissen dat zij verorberen. Zoals de minister zegt, moeten we dat vooral met communicatie oplossen.

Alle gebruikers van oppervlaktewater, dus ook de hengelaars, zijn bondgenoten in het streven van de overheid naar een betere kwaliteit van het oppervlaktewater.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toename van regelgeving voor muziekfestivals en de open brief ter zake van de federatie

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, eergisteren heeft de federatie van muziekfestivals een oproep gedaan. Ik ben blij dat ze dat heeft gedaan. Ik ben zelf betrokken bij twee festivals in dit land, geen muziekfestivals, maar theater en circus. De thematiek verdient absoluut de aandacht. Wat is het probleem voor de meer dan 280 festivals in dit land? Ze bereiken zowat alle Vlamingen, 5 miljoen volgens de telling. Er gaan dus heel veel mensen naartoe. Ze hebben ontzaglijk veel administratieve overlast, ontzaglijk veel controles en moeten aan zoveel regels voldoen dat het bijna niet meer mogelijk is om eraan te voldoen, zelfs voor professionals, maar in elk geval zeker voor vrijwilligers.

Al die regels waaraan ze moeten voldoen, gaan over van alles en nog wat: bedrijfsvoorheffing, buitenlandse bedrijfsvoorheffing, brandveiligheid, geluidsnormen, milieunormen, alcohol, toezicht, mobiliteit van en naar festivals. De problemen zijn haast oneindig. Minister, ik ben me ervan bewust dat de bevoegdheden zich hoofdzakelijk maar niet uitsluitend op het federale vlak bevinden. Er moet dus een coördinatie gebeuren om de problemen aan te pakken.

Ik wil vooral een oproep doen ten aanzien van de zorgen van vrijwilligers. Er zijn in Vlaanderen honderdduizenden vrijwilligers betrokken bij die festivals, al is het maar om pinten te tappen, tenten recht te zetten of wat dan ook. Het wordt met de dag moeilijker om die vrijwilligers in te zetten omdat ook daar de regellast en administratieve last telkens verhogen en mensen worden afgeschrikt om deel te nemen en organisatoren worden ontraden. Je kunt bijna geen pint meer tappen voor je een attest hebt of bij de btw bent langsgeslagen als je nog een euro wilt verdienen voor de lokale jeugdvereniging, de KWB-afdeling of wat dan ook.

Minister, bent u bereid om in overleg met die festivals een soort coördinerend ministerschap op u te nemen en met de collega's van de Vlaamse Regering en de federale regering een overleg te organiseren om de problemen in kaart te brengen en er effectief iets aan te doen? Met het fantastische festivallandschap dat we hebben in Vlaanderen, moeten we een dergelijke regellast afbouwen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Caron, ik kan u enigszins geruststellen. Vorige week, nog voor de communicatie van de federatie, had ik al een uitgebreid overleg met de federatie van de muziekfestivals van Vlaanderen om onder andere over die problematiek te praten. Ik heb toen vastgesteld dat er zich inderdaad een aantal problemen stellen, maar die situeren zich vooral op het federale niveau. Het gaat onder meer over heel gerichte btw-controles, de alcoholproblematiek en de leeftijd waarop die mag worden geschonken. Het zijn stuk voor stuk federale materies die specifiek problemen opleveren.

Het is zelfs zo dat het probleem van geluidsoverlast, waar ik mee bezig ben, door de federatie wordt vermeld als een van de goede voorbeelden omdat er eerst wordt overlegd met de festivalorganisatoren en de federatie, om pas nadien maatregelen te treffen. Dat stond ook in de mededeling van de federatie. De federatie wil daarvoor een oplossing. Dat is de goede aanpak: met de federatie, die de overkoepelende structuur is, overleggen.

Ik deel uw mening dat het belangrijk is dat de vrijwilligers die festivals aanbieden, niet worden ontmoedigd. Zowel de provincies als de gemeenten werken aan reglementen en aan een eenloketsysteem voor organisatoren. Ik denk dat daarin een belangrijke taak is weggelegd voor de federale minister van Administratieve Vereenvoudiging: organisatoren worden nog altijd geconfronteerd met veel regeltjes en papierwerk. Soms lijkt het wel op gepest. Ik zet het overleg met de federatie dus voort.

De heer Bart Caron: Dank u voor het antwoord. Ik zou graag een iets actiever beleid zien. Deze regering zegt dat ze haar bevoegdheden maximaal wil aanwenden. U bent minister van Cultuur, bevoegd voor de profit- en non-profitfestivals. U subsidieert er vele. Ik zou graag hebben dat u proactief optreedt, in overleg met die mensen de problemen in kaart brengt en het festivallandschap, dat aan de Europese top staat, vooruit helpt.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, collega's, ik heb uiteraard begrip voor de federatie waarvan de leden elk jaar 280 festivals aanbieden. We moeten wel eerlijk zijn: er is een verschil tussen de non-profit- en de profitsector. In de profitsector zitten ook grote jongens die daarmee hun boterham verdienen. Het kan niet de bedoeling zijn om die op één hoopje te gooien met de festivals die door veel vrijwilligers worden uitgebouwd. Maakt u dat onderscheid? In de Gazet van Antwerpen van vandaag lees ik dat de sector van de discotheken ervoor pleit om het aantal regels terug te schroeven. Als we daarmee beginnen, waar eindigen we dan? Graag uw mening daarover.

De voorzitter: De heer Schueremans heeft het woord.

De heer Herman Schueremans: Voorzitter, minister, collega's, ik had liever dit debat in de commissie gevoerd: rustig en constructief. Maar men leest iets in de krant en dan verschijnt men hier op het spreekgestoelte. (*Gelach*)

Sorry, mijnheer Caron. Ik geloof dat onze minister er werkelijk iets wil aan doen. Er is het verhaal van de gehoorschade. Er zijn werkgroepen opgericht. De sector, die ervaring heeft, heeft een voorstel aan de minister overgemaakt. We proberen het te houden op 103 decibels voor een duur van 15 minuten, enzovoort. Al was het maar opdat festivals in Vlaanderen – die het erg goed doen – niet in het gedrang zouden komen en jongeren ten minste toch het gevoel zouden hebben dat ze nog ergens een beetje vrijheid hebben. Wat decibels betreft, lijkt het er een beetje op dat jongeren nog wel een voorspel en een naspel mogen hebben, maar niet de daad. Wat is men daarmee? Niets.

Ik wil het tot slot nog even hebben over de vrijwilligers. Of festivals nu professioneel gerund worden of met vrijwilligers, als het grote evenementen zijn waar 4000 mensen aan meewerken, van wie ongeveer 1000 professioneel en 3000 niet-professioneel, waarom zouden die dat niet kunnen, als zij voor hun vereniging werken? Ik zie daar echt geen probleem in.

Waar ik mij wel echt bezorgd over maak, is dat al die vrijwilligers elk jaar een bewijs van goed zedelijk gedrag moeten gaan halen bij hun gemeentebestuur. Daar steken die mensen ten eerste veel tijd in, ten tweede steekt ook de overheid daar veel tijd in. Ik ben het eens met de heer Dewinter dat de politiediensten hun tijd daar niet moeten aan verliezen.

Akkoord, het is een federale materie, maar tegelijkertijd hebben we hier bijna elke week een thema. Deze week is het 'hiv en aids voorkomen kan, genezen niet'.

De voorzitter: Nu gaan we echt afsluiten, mijnheer Schueremans. Ik stel voor dat u het debat verder voert in de commissie. Hebt u bijkomende vragen of wilt u een oproep doen aan de minister?

De heer Herman Schueremans: Ik doe een oproep om in dezen vooruit te gaan.

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Voorzitter, ik stel voor dat we niet improviseren. Dit is uitgebreid aan bod gekomen in de commissie, namelijk tijdens de hoorzitting 'Een actieplan voor de muziek in Vlaanderen', waar onder meer de component muziekfestivals en de toekomst ervan grondig werden behandeld. Ik wil aan de minister vragen dat de Vlaamse Regering meewerkt aan de verschillende onderdelen van de resolutie die waarschijnlijk het gevolg zal zijn van die hoorzitting.

Mijnheer Caron, de timing van de brief van de federatie van festivals is niet toevallig, namelijk bij het begin van de federale kiescampagne. Sowieso is 90 percent van wat beschreven wordt, federale materie. Het is mooi dat een Vlaamse minister de coördinatie daarvan op zich zou kunnen nemen, maar het is vooral nodig dat de minister van Vereenvoudiging, die we nu al 7 jaar hebben gehad, op dat soort terreinen toch enige vooruitgang zou boeken. Maar ook daar hebben we niets anders dan volledige stilstand gemerkt.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Ik sluit me grotendeels aan bij wat de voorzitter van de Commissie voor Jeugd, Sport en Media heeft gezegd. De organisatie van festivals is een complexe aangelegenheid, of het nu grootschalige of kleinschalige zijn, of het nu om 1 dag gaat of om een meerdaags festival. Ook op lokaal vlak heeft men dikwijls te maken met heel wat problemen. De interpretatie en de toepassing van de regelgeving zijn niet altijd eenvoudig in de concrete situaties. De onderlinge afstemming van een en ander zorgt ook voor problemen.

We moeten wel goed voor ogen houden dat de regels die van toepassing zijn, niet uit de lucht zijn komen gevallen, maar altijd een bepaald doel voor ogen hebben gehad, of het nu om volksgezondheid, voedselveiligheid, verkeersveiligheid, bescherming van kinderen of mobiliteit gaat.

Het zou inderdaad goed zijn om dat in de commissie verder uit te diepen, aansluitend bij de hoorzitting, maar het zou mijns inziens ook nuttig zijn dat de minister een coördinerende en wat sturende rol zou spelen tussen de federale overheid en de lokale overheden die daarbij betrokken zijn. Het zou goed zijn om de problemen te inventariseren en daarna tot een draaiboek of verschillende draaiboeken te komen over hoe een en ander kan worden aangepakt, en waar een verfijning of bijsturing van de regelgeving eventueel wenselijk is. Als de federale minister van Vereenvoudiging in gebreke blijft, moet Vlaanderen optreden.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik sluit me aan bij de heren De Coene en Dehandschutter. Ik ben ervan overtuigd dat onze minister van Cultuur de komende maanden al het nodige zal doen om dit item op federaal niveau aan te kaarten.

Het meest belangwekkende in het betoog van de heer Caron vind ik het element van de vrijwilliger. Ik denk namelijk dat we daar op een aantal domeinen wel een aantal zaken zelf in handen hebben. Wat op federaal niveau zit, mag de federale overheid doen. Dat bekommert ons, we zijn daarin geïnteresseerd en we moedigen de minister aan om dat op te lossen, maar we moeten er alles aan doen om de taken van de vrijwilligers, zowel op het vlak van sportbeleid, cultuurbeleid als welzijnsbeleid, te vergemakkelijken. Ik denk dat er daar op het vlak van administratieve vereenvoudiging, ook op Vlaams niveau, nog heel veel dingen mogelijk zijn.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Caron, we zijn niet alleen actief, we zijn ook proactief. Daarom had ik vorige week al een vergadering met de federatie en toen hebben we al een oplijsting gemaakt van alle knelpunten. Ik kan u geruststellen: ze zijn wat de federale materie betreft ook al opgelijst en overgemaakt met het oog op de verkiezingsprogramma's die nu worden opgemaakt en het regeerakkoord waarin hopelijk een aantal van die punten opgenomen zullen worden.

Het is natuurlijk ook niet gemakkelijk. We zullen niet alleen voor de festivals een uitzondering kunnen maken op een aantal vlakken. Zeggen dat festivals die heel veel winst maken, geen belastingen moeten betalen of dat er nooit btw-controle zal zijn, kan niet de bedoeling zijn. Het is een oefening die niet zo evident is, maar ik ben ervan overtuigd dat de minister die federaal bevoegd zal zijn om die problematiek aan te pakken op basis van de oplijsting die gebeurd is door mezelf en door de federatie, een juiste analyse zal maken.

Ik heb het gevoel dat hier verschillende zaken op een hoopje worden gegooid. Er zijn grote commerciële festivals, maar daarnaast zijn er kleinere festivals waar er heel wat vrijwilligers – gelukkig maar – inspringen en ervoor zorgen dat de boel draaiende blijft. Die twee moeten uit elkaar worden gehaald, want het betreft een heel andere problematiek. Ik herhaal dat voor de lokale, kleinere festivals de coördinatie vooral bij de lokale overheid, bij de burgemeester

ligt. Ik weet dat die zorgen voor minder administratieve overlast en bekijken hoe aan een aantal problemen tegemoetgekomen kan worden.

U zegt dat ik een minister bevoegd voor festivals ben en dat ik de meeste festivals subsidieer. Ik moet dit toch nuanceren, want de meeste festivals worden niet gesubsidieerd vanuit Cultuur, juist omdat ze winstgevend zijn. Dat kan wel indien er bijvoorbeeld een project wordt ingediend in het kader van participatie, maar gewone subsidiëring van die festivals gebeurt niet vanuit Cultuur.

U pleit voor een soort minister van festivals, en ik ben ervan overtuigd dat dit sommigen niet zou misstaan, maar ik ben van mening dat we niet voor elke deelbevoegdheid een aparte minister moeten aanduiden. De coördinatie in Vlaanderen met de federatie zal ik uiteraard op mij nemen.

De heer Bart Caron: Minister, dat is een mooi eindwoord. Ik wil vooral nog even wijzen op het element van de vrijwilliger, een problematiek waar wij wel veel aan kunnen en moeten doen en dat heel erg raakt aan ons verenigingsleven, aan ons gemeenschapsgevoel en onze gemeenschapsvorming. De vrijwilligers zitten zowel in de kleine als in de grote festivals, ze zijn overal aanwezig. Ik denk dat ze zelfs in grote mate het cement van ons festivalgebeuren kunnen worden genoemd.

Ik vraag geen minister van festivals, ik vraag een minister van Cultuur die ook een heel actieve minister van festivals is. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toename van het aantal spijbelaars en de aanpak van het schoolverzuim

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, we hebben kennis kunnen nemen van het rapport van het Agentschap van Onderwijsdiensten dat ons in kennis stelde van de cijfers inzake spijbelen in Vlaanderen. We hebben vorige legislatuur in dit parlement de spijbelproblematiek sterk onder de aandacht gebracht. Dat heeft ertoe geleid dat de voormalige minister van Onderwijs een Spijbelactieplan heeft ontwikkeld dat nu in uitvoering is.

We stellen vast dat sinds we een Spijbelactieplan hebben, we telkens een toename vaststellen van het aantal spijbelaars. Vandaar dat we de vraag moeten durven stellen of het plan dat we hebben uitgewerkt om de problematiek aan te pakken, de juiste effecten heeft. Het was een heel omvattend plan waarin heel wat acties waren opgenomen, positieve acties, maar we stellen vast dat we niet de effecten krijgen die we verwachtten.

Minister, bent u bereid om het Spijbelactieplan ten gronde te evalueren en om de acties bij te sturen en om bijkomende acties te ondernemen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ik vind dat mevrouw Helsen een beetje streng is voor het Spijbelactieplan. Uit de cijfers blijkt een lichte toename. We mogen hieruit echter niet afleiden dat heel het Spijbelactieplan geen effect of geen zin heeft gehad. Indien we een actieplan opstellen en opvolgen, krijgen we een betere registratie en kunnen we de feiten beter in kaart brengen. Hierdoor wordt de registratie beter. Dit is bijna een wet in de statistiek. Dit is ook met het Spijbelactieplan gebeurd.

Op zich was het een heel goed en heel ruim plan. We hebben niet enkel op het vlak van de repressie initiatieven genomen – ik kom hier nog op terug –, we hebben ook iets gedaan op het vlak van de preventie en van de ondersteuning.

Ik denk onder meer aan de website waarop alle scholen en alle ouders accurate informatie kunnen vinden, aan de brochure over spijbelen, aan Klasse, aan de informatie die aan de medische sector is verstrekt, aan de Spijbelwegwijzer die scholen in staat stelt een evaluatie te maken. De schoolsecretariaten en de pedagogische begeleidingsdiensten hebben heel wat inspanningen geleverd om iedereen erop te wijzen dat het belangrijk is naar school te gaan.

Er zijn heel wat afspraken met verschillende actoren gemaakt. Ik verwijs hier naar Antwerpen, waar een centraal meldpunt is opgericht. Het parket, de scholen en de centra voor leerlingbegeleiding zijn hierbij betrokken.

Er zijn in Brussel problemen geweest. Samen met de bevoegde minister van de Franse Gemeenschap heb ik een gesprek met de procureur gevoerd. We zijn op goede weg om tegen september 2010 een echt actieplan voor Brussel op te stellen.

Ik ben het ermee eens dat we moeten evalueren. Elke spijbelaar is er eentje te veel. Dat is de bottom line van de toespraak van mevrouw Helsen. Mijn medewerkers en de administratie zijn volop met die evaluatie bezig. We willen dit ruimer opentrekken. We willen met alle actoren praten. We zullen nagaan hoe we het plan kunnen aanpakken. Dit staat in mijn beleidsnota. We zullen dit de komende weken en maanden ook doen.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik vind het positief dat de minister het Spijbelactieplan wil evalueren. Tijdens de besprekingen van het actieplan in de loop van de vorige legislatuur hebben we erop gewezen dat de reeds genomen acties niet zouden volstaan om de problematiek ten gronde aan te pakken. De vele acties richten zich immers tot wat zich in de rand afspeelt en gaan onvoldoende in op de kern van het probleem.

Het gaat vooral om informatie en om initiatieven die door anderen kunnen worden genomen. We moeten ons echter ook de vraag stellen hoe we de spijbelaars zelf en de mensen waarmee ze opgroeien beter kunnen bereiken. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor het onderwijs in de toekomst.

Deze voormiddag heeft hier een interessante hoorzitting over de democratisering van het onderwijs plaatsgevonden. Tijdens die hoorzitting is gebleken dat we meer moeten kijken naar manieren om bepaalde doelgroepen in onze samenleving al vanaf het kleuteronderwijs beter te bereiken. De vraag hoe we binnen het onderwijs beter met diversiteit kunnen omgaan, vormt een ontzettend grote uitdaging. Dit zal een belangrijke rol spelen in de aanpak van de spijbelproblematiek. Ik zou de minister dan ook willen vragen de evaluatie van het Spijbelactieplan niet tot de acties zelf te beperken. Hij moet in de breedte naar de kern van de zaak kijken en nagaan hoe we daar verbeteringen kunnen aanbrengen.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, ik zou, net als mevrouw Helsen, mijn bezorgdheid over het spijbelgedrag van heel wat leerlingen willen uiten. De minister heeft gelijk dat de ontwikkeling van een actieplan en van een registratie automatisch tot meer registraties leidt. De aantallen kunnen hierdoor tijdelijk licht stijgen.

Het Spijbelactieplan, dat tijdens de vorige legislatuur is goedgekeurd en waarvan ik kennis heb genomen, is een goed actieplan. Er moet echter vooral aandacht aan de motivering van de jongeren worden besteed. Jongeren voelen zich vooral aangemoedigd om onderwijs te volgen als ze graag naar school gaan. Zolang dit het geval niet is of zolang ze op het thuisfront moeilijkheden ondervinden die hen afleiden van wat ze eigenlijk op school moeten doen, zullen we met een probleem blijven kampen.

Misschien is het raadzaam, minister, om ook deze problematiek mee te nemen in de hervorming van het secundair onderwijs. We moeten leren hoe we bepaalde jongeren kunnen moti-

veren om deel te nemen aan de lessen. Het is voor heel wat jongeren bijzonder moeilijk om de hele dag door te brengen op schoolbanken. Ik spreek uit ervaring. We moeten nadenken over een oplossing voor hen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik deel de bezorgdheid en opmerkingen van mevrouw Helsen. Ik was er niet bij in de vorige legislatuur maar ik heb het verslag gelezen van de hoorzitting daarover in 2004. Wat me opviel, is inderdaad het sterke pleidooi van verschillende experts, toen al, in 2004, voor zorg op school, voor omkadering, voor nascholing van leerkrachten zodat ze die zorg en motivatie kunnen bieden. Het is een pleidooi voor een doorgevoerde preventieve aanpak. Ik heb het u ooit al anders horen zeggen. Ik vind dat u nogal in een repressieve aanpak gelooft, dat u denkt dat sancties een deel van de oplossing vormen. Dat zijn echter oplossingen op het einde van de rit. Ik vind de fundamentele en preventieve aanpak bijzonder belangrijk. Ik vraag me af, minister, of u daar ook in gelooft, want wij hebben dat nog niet gezien.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, ik heb met grote belangstelling het rapport van AgODi gelezen. Ik sluit me aan bij de collega's.

Minister, worden de beleidsaanbevelingen van de vorige jaren intensief opgevolgd? Bij de vier reeksen beleidsaanbevelingen die geformuleerd werden, lees ik driemaal: "We hernemen de aanbevelingen van vorig jaar." Ik pleit ervoor om dat heel intens op te volgen.

Ten tweede zou ik graag eens een overzicht krijgen van de concrete reacties op de aanbevelingen. Dat kan gerust aan de commissieleden worden bezorgd, zodat we het daar verder kunnen bespreken.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Helsen. Ze heeft mij een beetje in snelheid genomen want ik heb deze morgen een vraag om uitleg over hetzelfde onderwerp ingediend.

Het is een problematiek met verregaande gevolgen, minister. Ik verwijs naar de laatste actuele vraag over de toename van de werkloosheid bij schoolverlaters. Problematisch spijbelen leidt tot schooluitval, en schooluitval leidt tot jongeren zonder diploma op de arbeidsmarkt. Ze hebben meer kans om daar niet aan hun trekken te komen.

Vorig jaar is er al eens een vraag gesteld over het Spijbelactieplan. Toen was het antwoord hetzelfde: er is een betere registratie. Dat kan echter niet de enige verklaring zijn voor een stijging van 40 percent over 5 jaar. Er moet meer aan de hand zijn. Ik zou u een suggestie willen doen, minister. U zou even over het muurtje kunnen kijken bij de burens. Spijbelen gebeurt niet alleen bij ons. Nederland en Frankrijk hebben ook een Spijbelactieplan goedgekeurd. De maatregelen daarin zijn vergaand. Men wil de ouders responsabiliseren door hun kinderbijslag in te houden als hun kinderen spijbelen. Men wil alles uit de kast halen om de leerlingen toch een diploma te laten behalen.

Vroeger bestond in Antwerpen een initiatief: de verplichte opvoedingsstage voor ouders. Dat wou de verantwoordelijkheid van de ouders vergroten. Het is wegens personeelsredenen stopgezet. Minister, zou u een coördinerende rol willen opnemen met de ministers van Werk en van Welzijn?

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, het probleem is hier al zeer helder geschetst. Ook Open Vld is redelijk bezorgd over de spijbelproblematiek. Ik heb daarom in februari ter zake al een vraag gesteld. De cijfers zijn zorgwekkend. Er waren een 4100 problematische afwe-

zigheden in 2006, en dat liep in 2007 al op tot 4700. Dan spreek ik nog maar over een gedeelte van het onderwijs. U ziet de stijgende lijn duidelijk.

We moeten ook durven zeggen dat een heel aantal van die spijbelende jongeren ouder dan 18 jaar zijn. Het gaat dus over meerderjarige jongeren. Dat dwingt ons misschien toch ook na te denken over hoe we kunnen omgaan met ons systeem van schoolplicht tot 18 jaar.

Een hele tijd geleden heb ik ook vragen gesteld over de reactie van parketten. Ook daar blijkt een probleem te bestaan: men reageert slechts bij 42 percent van de meldingen die worden overgemaakt aan het parket. Minister, hoe zijn de gesprekken ter zake verlopen? U hebt net gezegd dat in Brussel het gesprek met de procureur des Konings heeft plaatsgevonden. Wat zijn de concrete resultaten van dat gesprek?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, ik sluit me bijzonder graag aan bij mevrouw Helsen en de collega's. De spijbelproblematiek en de evaluatie van het spijbelactieplan zijn natuurlijk uitermate aan de orde. Het is belangrijk dat dit goed wordt gevolgd. Dit probleem is begonnen in de grootsteden, maar is ondertussen uitgedeind naar veel landelijker gebieden. Minister, wat dat betreft, heb ik een suggestie. Een aantal weken geleden hebben we een voorstelling gekregen met betrekking tot de Kempische regio, samen met politiediensten en andere actoren, zoals scholen en pedagogische diensten. Daaruit bleek dat zeer kort op de bal wordt gespeeld: na 10 halve dagen ongewettigde afwezigheid wordt contact opgenomen met de ouders. Na dat gesprek, dat veeleer preventief is en zeker ook weer niet defensief wordt gevoerd, kreeg men 80 percent van die spijbelaars terug naar school. We hoeven hier het warm water niet uit te vinden. We moeten zeer goed rekening houden met de good practices elders.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, als voorzitter van de commissie stel ik vast dat dergelijke problemen regelmatig naar voren komen in vragen om uitleg. De minister antwoordt daar dan op dat hij dat zal onderzoeken en naderhand komt dat steeds maar weer terug in de pers. Het wordt dus echt tijd dat er voor een aantal problemen echt beslissingen en maatregelen worden genomen.

Het spijbelen is uiteraard een heel belangrijke problematiek. Ik sluit me ook aan bij mevrouw Helsen. Vandaag zijn in De Tijd cijfers verschenen over de schoolverlaters die nog werkzoekend zijn. Die cijfers liggen het hoogst bij de ongeschoolden, namelijk 37,5 percent. Dat betekent dat de spijbelproblematiek, die ongeschooldheid veroorzaakt, zich verder vertaalt in het economische leven.

Als het daarbij gaat over schoolmoeheid en het probleem dus de onaantrekkelijkheid van de school is, waarom zouden we dan de leerplicht tot 18 jaar niet opnieuw in vraag durven te stellen en dat op een of andere manier niet anders invullen?

Deze ochtend heeft mevrouw Cantillon – toch geen rechts denker – in de commissie ad hoc het idee geopperd dat er opnieuw internaten moeten komen om structuur te geven aan de kinderen. Ik wijs erop dat leerplicht een juridische plicht is, die ook strafrechtelijk wordt gesanctioneerd. Kan er niet over worden gedacht om eventueel een oplossing voor het spijbelen in die richting te zoeken?

Minister Pascal Smet: Mijnheer Bouckaert, eerst wil ik erop wijzen dat we helemaal niet hebben gecommuniceerd over die cijfers. Een journalist heeft de website van het Departement Onderwijs gelezen. Ik neem aan dat u dat als voorzitter van de commissie Onderwijs af en toe ook wel eens zult doen. Hij heeft inderdaad gezien dat op die website een jaarverslag is verschenen. We zijn heel transparant in Onderwijs en we geven die cijfers vrij gemakkelijk vrij. Iedereen kon zien dat dit jaarverslag op die site stond. Die journalist heeft daar dan een artikeltje over geschreven. Er is echter een onderscheid tussen een jaarverslag en een heel

grondige evaluatie, zoals die wordt gevraagd door mevrouw Helsen en waaruit we beleidsconclusies kunnen trekken. Dat is ook datgene waartoe ik me in de commissie heb verbonden.

Ik wil dat de leerplicht tot 18 jaar behouden blijft. Laat me daar heel duidelijk over zijn. Ook de meerderheid is daar heel duidelijk in: jongeren gaan best tot 18 jaar naar school.

Dat wil helemaal niet zeggen dat we niet moeten nadenken over de manier waarop we omgaan met kinderen die schoolmoe zijn. Want schoolmoe zijn, is nog iets anders dan leermoe zijn. En ik ben het er wel mee eens dat we goed moeten nadenken over de invulling tussen 16 en 18 jaar. Dat is trouwens een van de uitgangspunten bij de grote hervorming van het secundair onderwijs.

En als ik dan ook kijk naar het profiel van de doorsneespijbelaar, dan gaat het meestal om een jongen van 17 jaar, die vaak in het technisch of beroepsonderwijs zit, vaak van gekleurde afkomst is. Dat is een realiteit waarmee men geconfronteerd wordt. Mevrouw Helsen heeft gelijk dat er heel wat sociale redenen zijn waarom die kinderen dat doen. Daar moeten we uiteraard ook op inspelen. Een van de mogelijkheden zal zijn een andere invulling te geven aan schoolgaan voor kinderen tussen 16 en 18 jaar die meer met de handen werken, om het aantrekkelijker te maken. Dat heeft ook veel te maken met het watervalstelsel. U kent dat verhaal.

Mevrouw Meuleman, ik begrijp u helemaal niet. Ik ga mijn uiterste best doen om heel vriendelijk tegen u te zijn. Ik begrijp niet waar u het haalt dat ik plots voor een repressieve aanpak zou zijn in deze problematiek. Ik raad u aan gewoon eens naar onze onderwijswebsite te gaan. Daar wordt uiteengezet hoe we daarmee omgaan. Er wordt begonnen met een preventief onderdeel. Een school stelt vast dat een kind niet naar school komt, waarna contact wordt opgenomen met de ouders. Als dat niet lukt, gaat men naar het Centrum voor Leerlingenbegeleiding. Als dat ook niet lukt, gaat men nog eens praten, en uiteindelijk komt men bij een meldpunt. Op het einde van de rit zal men aan het parket vragen om op te treden. Er is dus een heel keten van preventieve acties. De repressieve actie komt helemaal op het einde.

Uiteraard ben ik voor preventie. Toen ik een kleine jongen was, zei men dat wie niet horen wil, moet voelen. Dat is een van die Vlaamse uitspraken. Dat is figuurlijk, mevrouw Meuleman. U moet nu niet denken dat ik verkeerde pedagogische raad zou geven. Maar het is wel zo. Als kinderen spijbelen, er wordt opgetreden en er wordt met iedereen contact opgenomen zonder dat dat iets oplevert, dan moet men wel wat dwingender zijn. Ik hoop dat u het daarover met me eens bent. En, ik maak nu een kleine opmerking in de rand, natuurlijk kunt u het geloof niet zien, want u kunt per definitie niet zien wat geloof is.

Over Brussel hebben we een heel goed gesprek gehad met de procureur. U weet dat er heel wat moeilijkheden waren met de toepassing van de afspraken in Brussel. Het is jammer dat mevrouw De Knop niet meer luistert naar het antwoord. Het gaat niet om mezelf, maar de procureur en minister Simonet van de Franse Gemeenschap. We hebben een heel goed gesprek gehad. Het model zoals we het in Antwerpen toepassen, vertalen we naar de Brusselse context. Er volgt nog één vergadering op technisch niveau met medewerkers van de procureur, van mijn Franstalige collega en van mezelf. Daarnaast is er nog één vergadering op ministerieel niveau met, als het nodig is, de procureur. De bedoeling is dat er tegen september een heel mooie flowchart wordt uitgetekend over hoe men moet omgaan met het spijbelgedrag van Brusselse kinderen. We zullen er dan uiteraard ook de rol van de gemeenten in opnemen.

Mevrouw Helsen, ik deel uiteraard uw bezorgdheid. We moeten ook niet doen alsof alle Vlaamse kinderen spijbelen. U hebt dat ook niet gedaan. Als er vragen worden gesteld of als jongeren in de media komen, wordt vaak het beeld geschetst dat ze allemaal een wandelende tijdbom zijn, dat ze niet naar school gaan, dat ze problemen hebben, dat ze zwaar depressief zijn. Gelukkig is het overgrote deel van onze Vlaamse jeugd heel gelukkig, en gaat ze ook

naar school. U hebt de cijfers gezien. Meer dan 99,6 percent gaat effectief naar school. Er is een kleine minderheid. Uiteraard is elk kind dat niet naar school gaat, een kind te veel. Daar ben ik het absoluut mee eens. Tijdens deze legislatuur zullen we het hele ruime plan actualiseren, aanpassen. En zoals steeds, mijnheer Bouckaert, ben ik bereid om daarover in de commissie heel lang en uitgebreid van gedachten te wisselen. Ik kijk dan ook, zoals steeds, uit naar suggesties om het beleid verder te verbeteren.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik neem het aanbod graag aan om in de commissie verder in te gaan op de problematiek en om de zaak breed te benaderen.

We moeten niet alleen het plan onder de loep nemen: we moeten gaan naar de kern van de problematiek. Uit de opmerkingen van de collega's maak ik op dat we opnieuw gaan in de richting van een sterk sanctionerende aanpak. Ik vraag me af of dat de juiste oplossing is. We mogen ons daar niet toe beperken. We mogen ons niet beperken tot het niveau van het secundair onderwijs. We moeten starten met de problematiek bij kinderen op zeer jonge leeftijd onder ogen te zien.

Daar wordt immers de eerste start genomen van de spijbelproblematiek omdat die zich voor doet in verschillende culturen die niet op elkaar aansluiten. De onderwijscultuur sluit niet aan op elke cultuur die zich in onze samenleving voordoet. Wij moeten daar een gepast antwoord op bieden. Vandaar ook mijn vraag om de problematiek in de breedte aan te pakken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Sven Gatz tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kandidatuur van Vlaamse ministers bij de federale verkiezingen van 13 juni aanstaande en de gevolgen hiervan voor de werking van de Vlaamse Regering

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kandidatuur van Vlaamse ministers bij de federale verkiezingen van 13 juni aanstaande en de gevolgen hiervan voor de werking van de Vlaamse Regering

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Minister-president, ik denk dat u met een probleem zit met betrekking tot het functioneren van uw regering. Voor de verkiezingslijsten voor Kamer en Senaat gemaakt werden, hebt u gezegd dat u het goed en vanzelfsprekend zou vinden dat uw Vlaamse ministers zich ondersteunend en terughoudend zouden opstellen tijdens de federale kiescampagne. Ik denk dat u toen een beetje allusie maakte op wat er in het verleden is gebeurd.

Toen Open Vld nog in de regering zat, hebben onze ministers zich steeds ondersteunend en terughoudend opgesteld en stonden zij op de opvolgersplaatsen. Ik heb begrepen dat deze regeling deze keer ook voor de CD&V-ministers in de Vlaamse Regering geldt. Dat is een definitie van terughoudend en ondersteunend.

Twee ministers, die tegelijk uw coalitiepartners zijn, denken daar het hunne van en hebben u een neus gezet. Minister Bourgeois trekt de Kamerlijst voor West-Vlaanderen en minister Lieten doet hetzelfde voor sp.a in Limburg.

Ik heb me veroorloofd even in het verleden te grasduinen. Op 22 februari 2009 zei minister Bourgeois: "Volgens mij moet je in een federaal land kunnen overstappen van het ene naar het andere niveau. Dat kan maar je moet geloofwaardig zijn. Je moet zeggen: 'Het laatste niveau waar ik verkozen ben, daar zetel ik ook. Je moet dat aan de kiezer zeggen. Dan moet

je nadat je aan de kiescampagne deelgenomen hebt, ook dat mandaat invullen.” Qua geloofwaardigheid kan dat tellen.

Wat minister Lieten betreft, heb ik het nog moeilijker om te volgen. Zij vraagt het vertrouwen van de kiezer. Meestal vraagt men het vertrouwen nadat men een bepaalde zaak heeft gedaan in de regering om zich kandidaat te stellen voor een toekomstige legislatuur. Wat zij doet, is vertrouwen vragen als Vlaams minister aan de kiezers van de federale verkiezingen, voor 3 jaar federale oppositie van sp.a. Ik kan dat niet volgen. Het is een beetje ‘Je veux de l’amour’ van Raymond van het Groenewoud wat ik bij haar ontwaar.

U hebt gezegd dat er een probleem van geloofwaardigheid is indien die ministers dat niet doen. Hoe gaat deze Vlaamse Regering van nu tot 13 juni functioneren wanneer er toch duidelijk manifest een tijdelijke onbeschikbaarheid is van twee van uw ministers?

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Minister-president, twee van uw ministers zijn politiek zwanger. Het is een korte zwangerschap: 4,5 weken. Op 13 juni bevallen de ministers Bourgeois en Lieten van een federale Kamerzetel.

Het is simpel: ofwel is men een goede lijsttrekker, ofwel is men een goede minister. De twee samen lijkt me nogal moeilijk. Er moet een einde worden gemaakt aan het misbruik dat beide ministers maken van hun ambt en van de faciliteiten zoals kabinetten en aanverwanten die hun ter beschikking staan. Daarom moet u streng optreden, minister-president. U moet niet alleen vermanend optreden en terughoudendheid eisen. U moet ook duidelijk maken dat het kiezen of delen is, niet alleen op 13 juni maar ook nu in deze regering. Ofwel gaan ze voor hun ministerschap, ofwel gaan ze voor hun lijsttrekkerschap voor het federale parlement.

Dus moeten ze terugtreden als minister in de Vlaamse Regering. U moet een einde maken aan het machtsmisbruik dat deze twee ministers maken van hun functie en hun ambt. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega’s, niemand twijfelt eraan dat deelnemen aan verkiezingen een democratisch recht is, ook voor politici. De deelname van Vlaamse politici, zowel ministers als volksvertegenwoordigers, aan federale verkiezingen is verre van nieuw. Mijnheer Gatz, u verwijst naar het korte verleden, maar als u wat verder teruggaat in het verleden, en iedereen kan dat voor zichzelf doen, dan zou u vaststellen dat er tijden zijn geweest dat een minister-president van uw partij ... (*Opmerkingen van de heer Filip Dewinter*)

Iedereen heeft hier bij wijze van spreken boter op het hoofd. Dat zeg ik voor degenen die ooit ministers hebben geleverd. Zelfs de oppositie heeft ambitie en stuurt trekkers. Mijnheer Dewinter, u gaat naar de Senaat, u bent dus ook een beetje zwanger, begrijp ik. (*Applaus bij CD&V en de N-VA*)

Mijnheer Vereeck, u trekt de Kamerlijst in Limburg als ik goed ben geïnformeerd. (*Opmerkingen van de heer Lode Vereeck*)

Ministers en parlementsleden van alle partijen hebben in het verleden hun rol gespeeld. Als minister-president en bewaker van de Vlaamse Regering heb ik gezegd dat we een ondersteunende rol gaan spelen. Voor mijn partij is dat ook het geval. Er zijn twee collega’s die een lijst trekken. In de ministerraad hebben we besproken dat beide collega’s uitdrukkelijk hebben onderstreept dat hun taak en activiteiten als minister niet lijden onder het feit dat ze een lijst trekken. Dat is heel belangrijk. U zult er samen met mij kennis van kunnen nemen dat dit ook effectief gebeurt.

Samen met de collega’s heb ik vorige vrijdag in de schoot van de Vlaamse Regering klare, deontologische afspraken gemaakt. We hebben afgesproken de nodige terughoudendheid in

de campagnevoering aan de dag te leggen, ook verwijzend naar het samenwerkingsakkoord dat de parlementen in 2007 hebben afgesproken. Iedereen gaat zich daaraan houden.

Ook dit parlement zegt terecht dat in deze moeilijke sociaal-economische tijden de Vlaamse Regering voluit moet gaan, en elke minister moet, met de bevoegdheden die haar of hem zijn toevertrouwd, datzelfde doen. Dat engagement is uitdrukkelijk, zelfs twee keer, uitgesproken. Ik heb dan ook geen enkele reden om aan de collega's die lijsttrekker zijn, te twijfelen. De volgende dagen en weken zullen duidelijk maken dat ze hun engagement ook gestand doen. Beide collega's hebben ook gezegd dat ze aan die verkiezingen deelnemen, maar dat ze in de Vlaamse Regering blijven, ook na de verkiezingen. Dat is heel belangrijk.

Het is natuurlijk spijtig dat we, wat de verkiezingen betreft, zelfs de Vlaamse verkiezingen, niet de bevoegdheid hebben om dat zelf te regelen. De organisatie en werking van onze politieke instellingen zijn nog altijd niet onze bevoegdheden, zoals we al jaren vragen. Als we dat willen organiseren of er afspraken over maken, is dat alleen maar mogelijk op het federale niveau, waar in het verleden al voorstellen zijn geformuleerd.

Het is heel belangrijk dat er uitdrukkelijk engagementen opgenomen en stellingen zijn ingenomen door alle leden van de Vlaamse Regering.

De afspraken om terughoudend te zijn, zijn gemaakt. De werking van de Vlaamse Regering wordt niet gehypothekeerd. Niet voor de verkiezingen van 13 juni maar ook niet daarna. Dat is voor mij heel belangrijk.

De heer Sven Gatz: Minister-president, ik heb uit beleefdheid de gewoonte om u altijd te danken voor uw antwoord. Het was echter een zeer flauw antwoord. U staat erbij en u kijkt ernaar. Uw woorden maken op dit parlement geen indruk. Uw woorden maken ook geen indruk op uw ministers. Ze lachen ermee. Als ze zeggen dat ze nu nog harder zullen werken dan ze al aan het werken waren, dan waren ze niet hard genoeg aan het werken. Dat is mijn conclusie. *(Applaus bij Open Vld en LDD)*

Er moet nochtans hard genoeg gewerkt worden om Vlaanderen opnieuw op de kaart te krijgen op economisch vlak. Ik kijk u in de ogen, u weet dat wij daar objectieve bondgenoten zijn. Dat kan niet als ministers tegelijkertijd lijsttrekkers zijn van kieslijsten. De kabinetsleden van minister Bourgeois hebben het volste recht als individu om op kieslijsten te fungeren, dat zal ik niet betwisten. Maar het geeft wel de indruk dat uw kabinet, minister Bourgeois, van nu tot 13 juni in lopende zaken gaat. Dat straalt onrechtstreeks ook af op uw collega, minister Lieten. Het lijkt erop dat uw beide departementen niet door politici moeten worden beheerd maar door ambtenaren zullen worden bestuurd. Vlaanderen heeft dus blijkbaar geen ministers meer nodig. *(Applaus bij Open Vld en LDD)*

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Minister-president, u verwacht ministers met parlementsleden. Die hebben een totaal ander engagement. Ik wijs er ook op dat er in deze assemblee tien gemeenschapssenatoren actief zijn. Zij zijn zowel Vlaams parlements lid als gemeenschapssenaar. Het gaat er niet alleen om dat deze ministers tijdens de campagne hun job als minister zullen verwaarlozen en misbruik zullen maken van hun ambt en van hun kabinet om hun campagne te voeren, maar ook dat ze ostentatief hun woord breken. En dan heb ik het over minister Bourgeois. Hoe kun je in hemelsnaam in 2004 een wetsvoorstel indienen waarin staat dat als een federaal parlements lid aan regionale verkiezingen deelneemt, hij automatisch zijn federaal mandaat zou verliezen als hij verkozen geraakt? Geldt het omgekeerde dan niet? Blijkbaar niet. Hoe kan de N-VA in oktober 2009 twintig voorstellen voor meer geloofwaardigheid en kwaliteit in de politiek indienen en onder voorstel 17 voorstellen dat voor parlementsleden die zich bij verkiezingen voor een ander parlement kandidaat stellen en verkozen worden, hun oud mandaat van rechtswege vervalt? Minder dan een jaar later staat een oud-voorzitter en minister van de N-VA hier zijn eigen partijvoorstel 17 te verloochenen. Wie gelooft deze mensen nog? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, ik wil beginnen bij het punt waarmee de heer Dewinter eindigde. Regels zijn er voor iedereen en moeten voor iedereen gelijk worden toegepast. Mijnheer Dewinter en anderen, ik stel alleen vast dat toen een wetgevend initiatief ter zake voorlag, iedereen afwezig gaf. Bij verkiezingen wordt de strijd gestreden met de regels zoals ze zijn.

Minister-president, ik treed u in dezen ten volle bij. De Vlaamse Regering moet volop besturen en blijven besturen voor 13 juni, op 13 juni en ook na 13 juni. De N-VA-fractie heeft ook ten volle die ambitie. Ook bij interne besprekingen in dit parlement heb ik de lijn doorgetrokken dat de werkzaamheden in dit parlement niet kunnen worden tenietgedaan als gevolg van federale verkiezingen. In het lijstje van geloofwaardigheid moeten we elkaar de zwarte piet echt niet doorsturen want we kunnen een lijst van ministers maken van hier tot bij wijze van spreken in Shanghai, van ministers of parlementsleden die hier of daar opkomen. Het mooiste voorbeeld was de premier van dit land die in 2004 ook een lijst getrokken heeft. Dat diegenen die de zwartepiet nu naar anderen willen doorschuiven eerst eens naar zichzelf kijken.

Ik roep alle partijen op om niet alleen op de vooravond van verkiezingen hierover te debatteren. Laat ons wetsvoorstellen en decreetsvoorstellen ter zake bespreken en stemmen lang voor die verkiezingen zich aandienen. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister-president, ook ik ben teleurgesteld door uw antwoord want het wemelt van slechte vergelijkingen. U verwacht parlementsleden met ministers. Het is toch een beetje eigenaardig dat Vlaamse ministers altijd klagen dat ze te weinig tijd hebben om al die parlementaire vragen te beantwoorden, terwijl ze nu blijkbaar tijd hebben om campagne te voeren in hun provincie. (*Applaus bij Open Vld en LDD*)

Ofwel doe je je job niet goed, ofwel ga je een slechte campagne voeren. Ik wens u uiteraard het tweede toe.

We kunnen een puntje zuigen aan Europa. Voorzitter Barroso heeft zijn Commissie wel in de hand. Hij heeft de heer Michel ertoe aangezet om zijn bevoegdheden tijdelijk over te dragen tijdens de campagne van 2009. Dat zouden de Vlaamse ministers eigenlijk ook moeten doen.

Dat minister Lieten dat doet, tja, zij behoort tot een systeempartij die door paus Cortebecq is gecanoniseerd. Maar dat u dat doet, minister Bourgeois! U, die de nieuwe Vlaamse bestuurscultuur zou moeten incarneren! Dat u diezelfde ziekte hebt! Daar ben ik enorm door teleurgesteld. U geeft een zeer slecht voorbeeld. U zou uw bevoegdheden tijdelijk moeten overdragen aan iemand anders, die in die periode misschien de provincies zou kunnen afschaffen. (*Applaus bij LDD en Open Vld*)

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, ik vond het al merkwaardig dat twee ministers van uw regering uw oproep tot terughoudendheid bij de verkiezingen naast zich neer legden. Ik vind uw antwoord nog veel merkwaardiger. U had gelijk op het moment dat u de stabiliteit van de Vlaamse Regering vooropstelde. Ik zeg dat niet vaak, maar u had gelijk. Dit is belangrijker voor de geloofwaardigheid van de politiek dan electoraal gewin op korte termijn.

Ik wil geen grote verwijten of striemende beschuldigingen formuleren. Daar zitten de mensen niet op te wachten. Als we de politiek opnieuw geloofwaardig willen maken, zullen we andere zaken moeten doen. We moeten komen tot nieuwe regels en nieuwe afspraken, bijvoorbeeld dat het laatste mandaat moet worden opgenomen.

Na de verkiezingen zit u wellicht met een probleem in uw regering. Door hun demarche halen deze twee ministers de resultaten van de verkiezingen binnen in de Vlaamse Regering. U kunt dan niet meer zeggen dat dit niet ter zake doet.

Minister Lieten, u zoekt nu de legitimatie van de kiezer. U moet weten dat die legitimatie wel eens kan tegenvallen. Ik vraag me af wat dat zal betekenen voor de Vlaamse Regering. Daar zult u een antwoord op moeten formuleren, minister-president.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Dit debat staat inderdaad bol van de vergelijkingen die op flessen getrokken worden. De beste remedie om deze discussies te vermijden, is samenvallende verkiezingen. Ik vind het standpunt van de heer Gatz een beetje vreemd. Ik weet niet of hij wat beschaamd was toen hij het zei. Een partij die de stekker uit de regering trekt, komt nu aan een andere regering, die wel aan het werk is, zeggen dat de sociaal-economische context zo is dat ze niet aan verkiezingen kan meedoen. (*Rumoer*)

De voorzitter: Mijnheer Crombez, kunt u dat herhalen? Ik heb u niet gehoord.

De heer John Crombez: Voorzitter, ik ben aan het wachten tot de Open Vld-fractie weer rustig wordt. Ik herhaal het omdat u het vraagt. Ik kon van hier niet zien of de heer Gatz beschaamd was toen hij zei dat deze regering harder zou moeten werken, nadat zijn partij in dezelfde sociaal-economische context de stekker uit de federale regering trekt. Wat is het nu eigenlijk?

Het is hier voor iedereen hetzelfde. Het is iedereen zijn job: parlementariërs of ministers. Het enige dat belangrijk is, is dat deze ministers hun job doen. En dan gaan we wel zien. Ik ben ervan overtuigd dat ze allebei hun job normaal zullen doen. Ik zou wel eens willen zien, als iedereen die op een lijst staat in dit parlement rechtstaat, hoeveel het er zijn. Ik kan enkel vragen dat iedereen gewoon zijn job doet en dat we dit soort discussies niet hoeven te hebben. (*Rumoer*)

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal geen misbruik maken en dus niet ingaan op de situatie ten gronde, hoewel ik zin heb om heel veel te zeggen tegen zowat alle partijen in dit halfroond. Ik beperk me tot een persoonlijk feit. Ik neem het niet dat hier wordt gezegd dat mijn kabinet in lopende zaken gaat. Mijn kabinet zal zoals voorheen functioneren. Ik zal zoals voorheen functioneren.

Het eerste parlamentslid dat ondervindt dat mijn kabinet niet functioneert of dat ik mijn taak niet doe, mag dat laten weten. Mijnheer Bouckaert, ik neem het nog minder dat u er mij van beschuldigt dat ik mij erover zou beklagen dat ik geen tijd heb om te antwoorden op de vragen van de parlementsleden. Het eerste parlamentslid dat vindt dat ik niet antwoord op de vragen, dat ik niet ter beschikking sta van het parlement en dat ik de schriftelijke vragen niet tijdig beantwoord, moet nog opstaan. (*Applaus bij de N-VA*)

Minister-president Kris Peeters: Wat mij betreft, zijn een aantal tussenkomsten flauw. (*Gelach*)

Dat is dan duidelijk. Het is belangrijk – en dat heb ik ook zo begrepen – dat hier afspraken over kunnen worden gemaakt, meerderheid over oppositie heen. Ik ben zeer blij dat het hier aan bod is gekomen. Er zijn voorstellen van wetten, maar het kan hier misschien ook met een gedragscode tussen de partijen zodat we duidelijke afspraken maken.

Mijnheer Dewinter, het gaat dan niet alleen over ministers, maar ook over parlementsleden. Wanneer men opkomt op een lijst en lijsttrekker is, dan is het belangrijk om daar duidelijke afspraken over te maken, zeker met diegenen die hier – terecht – het Vlaams Parlement hoog in het vaandel dragen en zeggen dat hier het zwaartepunt van België moet liggen. Ik ga er dus van uit dat de politieke partijen – nogmaals: oppositie en meerderheid samen – zo snel als mogelijk een gedragscode afspreken.

Als jullie eraan twijfelen dat deze Vlaamse Regering en ook de ministers – allemaal, maar zeker diegenen die nu worden geïsoleerd omdat ze lijsttrekker zijn – hun werk niet zouden

doen of onvoldoende zouden doen, dan is het mijn verantwoordelijkheid om samen te werken en aan te tonen dat deze stellingen, die zeer voorbarig zijn en wat mij betreft niet aan de orde zijn, worden weerlegd. Het is hier, in dit parlement, dat het zal gebeuren, maar ik ga ervan uit dat iedereen aanwezig zal zijn om dat debat samen met mij te voeren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Sven Gatz: Minister-president, wij willen altijd praten over een gedragscode, maar misschien kunt u die gedragscode eerst in uw eigen regering regelen.

Minister-president Kris Peeters: Als dat nu niet flauw is, dan weet ik het niet.

De heer Sven Gatz: Het is omdat u niet goed weet wat nog te zeggen. U staat daar helemaal naakt, dat is uw probleem. Ik zou op dit ogenblik niet graag in uw plaats zijn.

Mijnheer Crombez, dank voor uw medeleven. Ik zie dat u al goed aan het oefenen bent, voor wanneer de heer Vanvelthoven zijn retourticket naar de Kamer genomen heeft.

Mijnheer Van Dijck, wij willen altijd over deontologische zaken praten, maar het is vreemd om uit de mond van de voorzitter van de N-VA te horen dat de regels zoals ze nu geformuleerd zijn, eigenlijk aanzetten tot vals spelen. Dan breekt mijn klomp. Ik weet niet of ik de nieuwe machiavelli heb beluisterd of Bart 'De Tsjever'. *(Applaus bij de oppositie)*

De heer Filip Dewinter: Voorzitter, ik zal mij onthouden van woordspelingen op collega's die kandidaat zijn voor de federale verkiezingen. Ik kan alleen maar vaststellen dat deze beide ministers ofwel hun kiezers bedriegen door hun mandaat niet op te nemen, ofwel het parlement bedriegen door hun functie als minister niet of onvoldoende uit te voeren.

Ik zou van minister Lieten graag weten op welke post van de verkiezingsuitgaven van haarzelf of van haar partij, zij de geplande reis van haarzelf met in haar gevolg de uitgenodigde journalisten richting Shanghai tussen 13 en 17 mei, zal inschrijven. Laat ons eerlijk zijn, dit wordt één langgerekte promotie- en publiciteitsreis in functie van uw kandidatuur als lijsttrekker van de sp.a bij de federale verkiezingen. Als er één mogelijkheid zou zijn tot terughoudendheid, dan is het dat u zich als minister op deze reis zou laten vervangen. Het is werkelijk te gek, te gek, dat u midden in de campagne, uw ambt als minister zult misbruiken om maximale mediacoverage voor uzelf te organiseren op kosten van de Vlaamse belastingbetaler. Dit kan en mag niet het geval zijn. *(Applaus bij het Vlaams Belang, Open Vld en LDD)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de aankoop van uitzendrechten voor sportwedstrijden door de VRT ondanks het aangekondigde besparingsplan

ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de stand van zaken van het VRT-besparingsplan, naar aanleiding van de vakbondsactie en het meebieden van de VRT naar uitzendrechten van sportmanifestaties

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, ik had me eerlijk gezegd voorgenomen om over het besparingsplan niets te zeggen omdat er nu onderhandelingen lopen tussen de syndicale afgevaardigden, de raad van bestuur en het management. Ik houd me eraan om daar geen uitspraken over te doen, iedereen moet zijn rol spelen. Maar eerlijk gezegd, de

VRT maakt het ons ook niet echt gemakkelijk. Iedereen die al een tijdje actief is in dit parlement weet dat bij evaluatie van de beheersovereenkomst en de voorbije financiële problemen, een van de problemen de zeer dure pakketten sportrechten waren. Als je kijkt naar het regeerakkoord en de beleidsnota, is het toch wel best dat de Vlaamse omroepen niet tegen elkaar opbieden. Uiteindelijk verschijnt alles op het open net.

Minister, we stellen nu vast dat voor de wereldbeker cyclocross, ondanks het feit dat er biedingen waren van commerciële omroepen waarbij het ging over niet-onbelangrijke bedragen – volgens mijn informatie praten we al snel over anderhalf miljoen euro aan rechten, zonder dan nog de productiekosten – de openbare omroep, net zoals in de goede oude tijd, er telkens iets bovenop deed om het toch maar te hebben. Ik stel ook vast dat de biedingen voor de uitzendrechten voor de thuiswedstrijden van de Rode Duivels vandaag binnen moesten zijn. De openbare omroep doet opnieuw mee. Minister, men creëert toch wel de perceptie dat men bezig is als vanouds. Men zegt: het kan niet op, we bieden in alles mee. De stelling zou moeten zijn dat het moet worden uitgezonden worden in open net. Cyclocross is op dat vlak een schitterend voorbeeld. Er is de Superprestige, het wereldkampioenschap, de GVA Trofee. Dat wordt allemaal door verschillende omroepen live gebracht in open net. We weten ook dat de productiekosten voor de commerciële omroepen stukken goedkoper zijn dan voor de openbare omroep.

Minister, vindt u wat op dit ogenblik gebeurt binnen het management van de VRT, denkend aan de schaarse middelen, niet wat overdreven en tegen de geest in van het regeerakkoord? Moet men in de toekomst niet beter samenwerken met alle omroepen? Men mag de politiek nooit voor een ‘fait accompli’ stellen, zoals in het verleden, waarbij men zegt: we hebben de rechten, de politiek zal het later wel bijpassen. Dat is geen goede houding. Ik verwacht op dat vlak een duidelijk signaal naar de openbare omroep.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, minister, ook ik stel schoorvoetend deze vraag over het besparingsplan omdat ik me afvraag of er nu eigenlijk wel een besparingsplan is. Wat doet een gezin als het de rekeningen niet meer kan betalen? Dan levert het zijn creditcard in. Ik heb de indruk dat de VRT de Golden Am Ex Card opnieuw heeft gebruikt en koopziek is. U weet hoe dat gaat in de goede journalistiek: als twee onafhankelijke bronnen met hetzelfde verhaal komen, dan zal de informatie wel juist zijn, alhoewel de pers tegenwoordig maar één bron gebruikt.

Het wereldkampioenschap veldrijden gaat over 300.000 tot 400.000 euro per jaar en 1,5 miljoen euro over 3 jaar. De VRT had aangekondigd om 3,6 miljoen euro te besparen op de sportrechten. De Rode Duivelsbieding is daarnet al aangehaald. Dat contract loopt tot 2014. Over een half uur moeten de biedingen binnen zijn volgens mijn informatie. En er komen er nog bij, ik maak het feest van de besparingen nog vrolijker. Men had gezegd dat men niet mee zou doen met Wimbledon, maar ik verneem via de rechtenhouder dat de VRT op dit ogenblik doodleuk wel aan het bieden is op de rechten van Wimbledon. Dat prijskaartje zult u ondertussen ook wel kennen.

Als ik de optelsom maak van al die dure sportrechten aan de ene kant en aan de andere kant de vakbonden die actie voeren tegen het besparingsplan, terwijl er op hun webpagina dat ene zinnetje staat “de vakbonden eisen geen inkrimping van het aanbod sport”, dan heb ik de indruk dat de VRT de lijn van de vakbonden volgt, namelijk geen inkrimping van dure sportrechten.

Ik vraag me dan af waar de besparingen zijn. Maakt men ons iets wijs? Bovendien is het zo dat de contracten tot 2013 en 2014 lopen. We moeten dat goed beseffen. Dat betekent dat de huidige CEO, die nog altijd een interimaris is, beslissingen neemt. Wat de huidige raad van bestuur er allemaal van afweet, weet ik niet. Het is nu wel zo dat er over dure contracten wordt beslist die verder reiken dan de huidige beheersovereenkomst. Ondertussen wordt hier

wel gezegd dat we over de nieuwe beheersovereenkomst moeten discussiëren opdat de VRT het anders moet aanpakken.

Ik rond af. Er worden beslissingen genomen terwijl wij de sitting ducks zijn. Terwijl wij over de beheersovereenkomst discussiëren, wordt op krediet geld uitgegeven. Ik stel me daar enorm veel vragen bij.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, we hebben het hier al dikwijls over het besparingsplan van de VRT gehad. Iedereen – ook ik – is ongeduldig. Wij willen weten of de besparingen worden gerealiseerd, en vragen ons af hoe dat zal gebeuren. Toch wil ik iedereen vragen de nodige zelfbeheersing aan de dag te leggen. Enerzijds moeten we de beheersovereenkomst in het oog houden en anderzijds het management van de VRT de kans geven het besparingsplan uit te tekenen en daarover de nodige onderhandelingen te voeren. Beide aspecten zijn niet tegenstrijdig, ook niet wat betreft de sportevenementen.

In het Mediadecreet spreken we af dat we ons niet bemoeien met wat de VRT uitzendt. Dat betekent ook dat we ons niet bemoeien met wat ze niet uitzenden. Het behoort tot de operationele autonomie van de VRT om zelf te beslissen welke sportrechten worden aangekocht. De VRT moet dat doen binnen de grenzen van de beheersovereenkomst en binnen de vereisten van het besparingsplan. Dat staat als een paal boven water. Het is een duidelijke en zware opdracht. De VRT is daar volop mee bezig, en zal prioriteiten stellen.

Niettemin ben ik een vragende partij om inzake het uitzenden van sportevenementen samenwerkingsverbanden na te streven. Ik heb dat aan de VRT gevraagd en de omroep neemt ter zake initiatieven. Zo kan ik u meedelen dat de Olympische Winterspelen van Vancouver in 2010 en het Wereldkampioenschap Voetbal 2010 samen met EXQI Sport werden en worden uitgezonden. De VRT heeft ook, ter voorbereiding van de bidprocedures van deze manifestaties, contact gezocht met de andere omroepen. Ik formuleer het positief: tot vandaag heeft men nog geen betere samenwerking gerealiseerd. Ik blijf evenwel de VRT vragen om te blijven zoeken naar samenwerkings- en businessmodellen om de kosten zo veel mogelijk te kunnen delen.

Wat betref het besparingsplan, moeten we even afwachten. De raad van bestuur van 30 maart heeft de directie gemandateerd om de onderhandelingen te voeren. Die zijn bezig. Op de raad van bestuur van 31 mei zal tussentijds verslag worden uitgebracht. Ik hoop dat we dan stilaan naar het einde van de onderhandelingen gaan.

De heer Carl Decaluwe: Ik dank u voor het antwoord. Misschien ga ik wat af op mijn ervaring, maar ik word niet graag bedrogen. En u wellicht ook niet. Ik stel vast dat wat men zegt, men niet doet. Over het besparingsplan heb ik nog niets gezegd, en ik zeg er ook niets over. Maar het besparingsplan klopt tot eind 2011. De rechten waarover we het hebben, duren veel langer. Ik heb niet de ambitie om me te bemoeien met programmering. Ik doe dat nooit. Maar ik bemoei me wel als het over de begroting gaat. Als zou blijken dat men in 2012 in financiële problemen komt omdat de sportrechten te duur zijn, dan zeg ik u klaar en duidelijk dat we die begroting niet zullen goedkeuren. Het management van de VRT heeft ons in het verleden te veel bedrogen. U moet het niet omdraaien en zeggen dat ik me wil bemoeien. Dat is niet juist: ik wil een duidelijk budgettair plaatje.

Wat de Spelen van Vancouver betreft, minister, was het niet de VRT die de rechten had. EXQI had de rechten, en heeft wat beelden doorverkocht aan de VRT. Dat is natuurlijk een ander verhaal.

Het WK veldrijden in Koksijde komt er ook aan. Ik hoor dat er daar ook al sprake is van een enorm opbod tussen de commerciële en de openbare omroep. Je kunt dat de gemeenten en de organisator natuurlijk niet verwijten. Maar nogmaals: het zou goed zijn mocht men echt samenwerken. Dat is de doelstelling van deze vraag. We hebben het regeerakkoord, we hebben

de beleidsnota's. Dat men het nu maar eens in de praktijk brengt, en ons niet constant iets probeert wijs te maken dat niet klopt. Als de cijfers zijn wat ze zijn, hebben wij hier het recht om ons te bemoeien met de begroting, maar niet met de programmering.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik weet niet hoe u het woord 'samenwerking' begrijpt, of hoe de VRT dat begrijpt, maar als een commerciële omroep een bod uitbrengt op sportrechten en in de laatste rechte lijn komt de openbare omroep, mét belastinggeld, plots nog wat meer bieden – een langer contract, meer garanties, meer geld – dan vind ik dat een vreemde manier van samenwerking in het commerciële circuit in de economische sector. Ik heb dat nooit begrepen. Maar dat is niet nieuw. Ook in de vorige legislatuur was dat een punt van discussie.

Wij willen als politici niet beslissen over de uitzendingen, maar het gaat hier wel over belastinggeld, over geld dat u en wij allemaal uitgeven aan die openbare omroep. De VRT heeft zelf in een officiële persverklaring aangekondigd: "De VRT gaat 3,6 miljoen euro besparen op sportrechten." Als diezelfde VRT dan die dure sportrechten blijft binnenhalen, wetende dat men niet meer zoals in het verleden de ruimte zal hebben om dat uit te zenden, geloof ik die aankondigingen niet meer. Als je aan de ene kant doodleuk durft te zeggen dat je gaat besparen, dat de audiovisuele sector gaat bloeden, dat de productiesector het met minder moet doen, dat je het met minder productiekosten gaat doen en dat er mensen zullen buitenvliegen, en aan de andere kant hoger biedt dan een commerciële omroep, die de rechten wil verwerven en dat ook kan commercialiseren, vind ik dat een foutieve strategie en geloof ik geen woord meer van wat er van de Reyerslaan komt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, ik stel eerst en vooral vast dat het een merkwaardige coalitie tussen meerderheid en oppositie is die vooraan een pleidooi houdt en het daar ook over eens is. Ik moet eerlijk bekennen dat ik het ook met hen eens ben. Wij hebben niets tegen de VRT. Wij zijn integendeel heel erg pro de VRT. Wij zijn er ook niet tegen dat de VRT sportrechten opkoopt. Wij willen ons ook niet bemoeien, maar ik heb wel de vraag of de VRT per se alles moet binnenhalen en op alle terreinen alle belangrijke evenementen moet hebben.

Ik heb een heel eenvoudige vraag, minister. Wat is de meerwaarde voor de sportliefhebber als de wereldbeker veldrijden, Wimbledon of de Rode Duivels op de openbare omroep komen?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, collega's, dit is inderdaad een belangrijke problematiek. Ik heb de heer Decaluwe intussen al een paar keer horen zeggen dat als dit en dat gebeurt, hij de begroting niet zal goedkeuren. Ik hoop dat hij bij dat standpunt blijft, maar je weet maar nooit. (*Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe*)

Ik wil er anders nog een fles Duvel Tripel Hop op verwedden. We regelen dat later dan wel, mijnheer Decaluwe.

Toen er werd gezegd dat de VRT 65 miljoen euro moest besparen, schreeuwden ze moord en brand. Dat zou nooit lukken, er moest gesnoeid worden in het aanbod, in het personeel en dergelijke meer. Nu stellen we vast dat er blijkbaar wel geld is voor die dure sportrechten. Dus ofwel is er nog voldoende rek op dat budget van de VRT en is er dus helemaal geen probleem om het besparingsplan door te voeren, ofwel koopt men op de poef. En dan is de VRT op weg om de afgrond in te rijden. Ik heb dat hier al meermaals gezegd. Dan is het aan dit parlement en aan de beide vraagstellers – ook al zijn het soms merkwaardige coalities, mijnheer Caron – om de VRT voor een dergelijk ongeluk te behoeden.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, in een periode dat er door uw minister-president terughoudendheid wordt gevraagd omdat u op een Kamerlijst gaat staan, vind ik ook dat u als mi-

nister van Media aan de VRT mag vragen om terughoudend te zijn in een dergelijke materie. We zitten al een hele tijd te wachten op het ultieme besparingsplan, waarin we u steunen, minister, en we willen absoluut geen afbreuk doen aan de kwaliteit van de openbare omroep, maar ik denk dat we toch een oproep moeten doen ten aanzien van de VRT-directie en het VRT-management om te stoppen met bieden op dure sportrechten. Ik vraag me trouwens af wat de ruiloperatie met EXQI inhoudt. Een paar weken geleden heb ik al eens meegemaakt dat we tot de onthutsende vaststelling kwamen dat de rechten van de Ronde van Vlaanderen doorgegeven werden zonder dat er iets in ruil terugkwam. Voor Vancouver hebben we misschien betaald aan EXQI, maar de vraag is wat EXQI nu zal betalen aan de VRT voor de dure sportrechten die ze heeft inzake de wereldbeker voetbal. Op dit moment zitten we met een probleem van transparantie. We weten niet wat er bespaard zal worden. We weten wel wat we willen, maar ondertussen blijft de VRT volop geld uitgeven. Wanneer wordt de rekening eens gemaakt?

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Voorzitter, ik denk dat we er als parlement vooral op moeten toezien dat de openbare omroep werkt binnen de financiële krijtlijnen die werden gesteld. En voor wat de nabije toekomst betreft, moeten we erop toezien of die toch wel ernstige besparingsoefening met succes wordt volbracht.

Ik zou toch willen waarschuwen voor de volgende tendens. Ik beweer niet dat hierover individuele uitspraken werden gedaan, maar als we ze samen nemen, lijkt het wel alsof de VRT in de toekomst verstoken moet blijven van het uitzenden van interessante sportmanifestaties en -competities. (*Rumoer*)

Dat is toch de sfeer. Er wordt hier gezegd dat we zullen wachten en zien, dat we het nog niet weten en dat we nog niet kunnen beoordelen. Ik zou zeggen: voor iedereen gelijk, wacht dan tot binnen afzienbare tijd de besparingsoefening is afgerond. Het parlement zal dit wel bespreken. Intussen draait de wereld verder en kan het niet zo zijn dat, zelfs in een lopende besparingsoefening, men zich onthoudt op elke markt waar men een aantal rechten kan binnenhalen. Ik ben het eens met de heer Decaluwe dat dit niet te allen prijze moet gebeuren, dat enige soberheid geen kwaad kan. Moet er samenwerking zijn? Ja, er moet samenwerking zijn, zoals dat vandaag al het geval is met EXQI voor het WK voetbal.

Dit is allemaal juist, maar aan de andere kant, mijnheer Verstrepen, heb ik heel aandachtig geluisterd naar uw betoog en ik had het gevoel dat u zich bezig wou houden met het zendschema van de VRT. Als één ding onze opdracht niet is, dan is het dat wel.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, we stellen vast dat de regering enkele weken geleden een akkoord heeft bereikt over de budgetcontrole. Dat heeft voor iedereen gevolgen, zo lazen we vandaag nog dat minister Schauvliege nog 4,4 miljoen euro moet blokkeren op haar cultuurbegroting. We gaan er toch van uit dat ook de VRT weet dat de kans dat er nog extra geld komt, heel klein is. Ik citeer minister Lieten in De Standaard toen ze een tijdje geleden zei: “Er moet echt 65 miljoen euro worden bespaard. Ik heb geen bijkomende miljoenen voor de omroep.” Ik meen dat dit duidelijk is, ook voor de VRT.

Wat voor ons telt, is dat de VRT de doelstellingen van de beheersovereenkomst haalt en sport blijft inderdaad een van de opdrachten van de VRT. Welke sporten, hoe en tegen welke prijs, dat is een zaak die de VRT best zelf uitmaakt, niet dit parlement. Uiteraard, mijnheer Decaluwe, moet dit gebeuren binnen het vooropgestelde budget, daarover zijn we het eens.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, dames en heren, ik zal nog eens herhalen dat de spelregels duidelijk zijn. We hebben het Mediadecreet, we hebben de beheersovereenkomst die een belangrijke opdracht geeft aan de VRT in verband met het uitzenden van sportmanifestaties,

we hebben de besparingsdoelstelling die de VRT moet halen en we hebben heel duidelijk een vraag van mij, waarin ik ook door u wordt gesteund, om zo veel mogelijk samenwerking te zoeken met andere zenders bij dure uitzendrechten.

Ik stel voor dat we de spelregels verder respecteren en volgen.

Ik sluit af met een oproep tot terughoudendheid. We moeten niet steeds proberen in de plaats van het management van de VRT te treden.

De heer Carl Decaluwe: Ik zou eigenlijk ook een oproep willen doen. De VRT zou zich in deze moeilijke financiële periode wat terughoudender moeten opstellen. Nu schoffeert het management telkens de politiek. Iedereen weet dat dit zeer gevoelig ligt. Er is een kamerbrede meerderheid in het Vlaams Parlement om het voorzichtig aan te doen. We zouden best het besparingsplan afwachten. Iedereen staat achter dit standpunt.

Ik wil niet worden gefopt. Ik wil niet binnen 3 jaar horen dat er een probleem is en dat we moeten bijpassen. Dat is immers de klassieke truc. Ik wil in de toekomstige beheersovereenkomst een bedrag op de sportrechten plakken. Wat er dan moet gebeuren en hoe dat moet gebeuren, is een zaak van het management. Ik wil niet meer geconfronteerd worden met een openbare omroep die ons elk jaar vraagt het ene gat na het andere dicht te rijden.

Het verontrust me ten zeerste dat in interne nota's, inclusief de visienota's over de toekomst, voor een derde sportkanaal wordt gepleit. Ik hoop dat het niet de bedoeling is de strategie van de heer Van Hecke opnieuw te hanteren. Het kan niet de bedoeling zijn nu zaken aan te kopen om op termijn een derde, digitaal sportkanaal te creëren. Dat zal in elk geval zonder de CD&V-fractie moeten gebeuren.

De heer Vandaele en de minister hebben daarnet verklaard dat de VRT binnen het budgettair kader blijft. We mogen niet meer elk jaar de vraag krijgen een en ander bij te passen. Dat moet gedaan zijn.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik vind dit toch een beetje geestig. Zodra er geen argumenten meer zijn, wordt allerlei terminologie, zoals het woord 'terughoudendheid', gebruikt. Ik krijg het verwijt dat ik de programmatie wil overnemen. Ik ben blij dat de commissievoorzitter vindt dat de sp.a de programmatie eindelijk eens aan iemand van LDD moet afgeven. Ik ben tevreden dat ik nu die kans krijg.

Ik verwijs hier nu al 6 jaar naar een heel eenvoudige redenering. De openbare omroep weet wat hij ontvangt en moet het met die middelen stellen. Indien er een euro wordt ontvangen, mag maar een euro worden uitgegeven. Blijkbaar klopt die redenering niet. De openbare omroep is van mening dat er op de poef mag worden gekocht en dat er risico's mogen worden genomen.

Ik zou wel eens willen zien om welke dure samenwerkingen het dan gaat. Iedereen kent de financiële situatie van een aantal commerciële zenders. Het is niet de bedoeling dit hier te bespreken. De vraag is wat die samenwerkingen opbrengen.

De openbare omroep heeft een lucratieve samenwerking met een ander semi-overheidsbedrijf, Belgacom, gehad. Ze hebben toen, nog voor de huidige minister in functie is getreden, samen geboden. Dit blijft aan de gang.

Ik vind niet dat we ons terughoudend moeten opstellen. We krijgen al maandenlang te horen dat er een besparingsplan op komst is. We zien hier niets van. Ondertussen zitten er bij de VRT nog twee CEO's ad interim. De raad van bestuur is veranderd. Ondertussen wil de VRT dure deals afsluiten. Ik ben benieuwd of iedereen dit plan zou steunen indien de VRT in de VS een entertainmentdeal voor blockbusters en films zou afsluiten en daarbij hoger dan de commerciële zenders zou bieden. Ik vraag me af of de minister dit ook zou verdedigen. (*Applaus van mevrouw Ulla Werbrouck*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het gebruik van FM-radiofrequenties in Brussel en de discussie ter zake tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, het betreft hier een oude problematiek, bijna zo oud als ikzelf. Het gaat me namelijk om de FM-frequenties op de band en om de zogenaamde Franstalige stoorzenders.

Die Franstalige radiozenders zenden met zo'n vermogen uit dat ze de Vlaamse zenders wegblazen. Het resultaat is dat men hier in Brussel het gros van de Vlaamse radiozenders niet kan ontvangen, en dat ik in mijn huiskamer in Hoboken perfect, zonder enige ruis, Franstalige zenders kan ontvangen. Helemaal te gek wordt dit hoofdstuk wanneer uw ambtsgenoot in de Franse Gemeenschapsregering, minister Laanan, in de commissie Media vertelt dat de "enige dialoog tussen de Waalse en de Vlaamse regeringen verloopt via beroepsprocedures bij de Raad van State". Ze zegt ook dat we inzake de storingen veel te streng rekenen. Ze zegt dat die "stoute mevrouw Lieten" telkens weer beroep aantekent bij de Raad van State als de Conseil supérieur de l'audiovisuel (CSA) de la Communauté française een voostel doet.

Ik vind dergelijke uitspraken volledig van de pot gerukt, minister. Temeer omdat we weten wat er in het verleden is gebeurd. Vanaf het totaalakkoord dat is gesloten op het Overlegcomité van 17 november 2006 tot nu, heeft deze regering zich altijd heel trouw en constructief opgesteld in dit dossier. Ik herinner me nog dat een voormalig mediaminister zijn technisch personeel thuis hield van vakantie zodat de Franstaligen toch eens zouden kunnen overleggen. Dat is nooit gebeurd. En nu zonder gêne, schaamteloos, legt de Franse Gemeenschapsregering bij monde van haar mediaminister de bal terug in uw kamp.

Minister, mijn vraag is simpel. Wat gaat u met die bal doen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik zal een overzicht geven van onze acties en initiatieven in de voorbije periode. Op 26 november verschenen die zes ontwerpbeslissingen op de website van de CSA. Drie van die ontwerpbeslissingen werden door de administratie aangemerkt als zijnde in tegenstrijd met onze belangen. Op 24 december hebben wij formeel geprotesteerd bij de CSA. Op 7 januari vond er een vergadering plaats op het kabinet, met de administratie. We hebben afgesproken dat de ingenieurs van de administratie verder protest zouden aantekenen en contact zouden opnemen met de ingenieurs van de Franse Gemeenschap. Dat is gebeurd. Er zijn gesprekken geweest.

Niettemin heeft de CSA op 7 januari die zes ontwerpbeslissingen effectief genomen. De raad heeft in zijn motivering gezegd dat hij de bezwaren van de Vlaamse Gemeenschap naast zich neerlegde. De bezwaren zijn duidelijk aangekomen, maar men legt ze naast zich neer. Men vindt dat men voldoende garanties heeft gegeven.

Op 4 maart hebben we een informele en constructieve dialoog gehad met het kabinet van mijn collega om opnieuw na te gaan hoe we heel die aanslepende discussie over de FM-frequenties rationeler kunnen aanpakken en uit het slop helpen. Toen is gebleken dat de berekeningswijzen en databanken om de storingen in te schatten, van elkaar verschillen. Onze ingenieurs hanteren andere berekeningen en gegevens dan de ingenieurs van CSA. Het besluit van die vergadering was dan ook dat we op dat punt zouden proberen dichter naar elkaar toe te groeien.

Er is op 5 maart een overleg gevolgd tussen de ingenieurs van beide partijen om uit te zoeken hoe men in de toekomst te werk zou gaan. Men is tot de vaststelling gekomen dat men verschillende methodes hanteert. Dat is een klein stapje, maar niet waar wij op gehoopt hadden. Aangezien we vinden dat we de rechten zeker en vast moeten blijven bewaren, hebben we bij de Raad van State onze rechten doen gelden.

Op dit moment blijven we die twee wegen bewandelen: enerzijds zijn er de juridische procedures, anderzijds blijven we investeren in overleg en dialoog, om toch te proberen te komen tot meer eenvormige databanken en berekeningen om die storingsproblemen op voorhand beter te kunnen inschatten. Dat is de stand van zaken. Dat is hoe de bal in het spel is rondgegaan.

De heer Wim Wienen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik leid daar enkel uit af dat u als minister van Media te braaf bent. Dit is geen nieuw probleem. Er zijn al diverse stappen gezet, ook in de vorige legislatuur, onder meer door minister Bourgeois. Er is het totaalpakket van afspraken gemaakt op de bijeenkomst van het Overlegcomité van 17 november 2006. Wat doet de Franse Gemeenschap echter? De Franse Gemeenschap trekt zich daarvan niets aan. Zij doen rustig voort zoals ze bezig zijn. Het interesseert hen niet. Ze komen ook niet naar de overlegmomenten die in dat kader vaak plaatsvinden. Ze doen gewoon niet mee. Vlaanderen moet het maar roeien met zijn frequentieplan. Zij blijven lekker stevig uitzenden.

Minister, ik had wat meer daadkracht verwacht. Ik had eigenlijk gehoopt dat u ze zou bestrijden met dezelfde middelen. Zij blazen ons weg, wel, dan zullen wij in Vlaanderen ook de knop eens volledig opendraaien, en dan zullen we met gelijke middelen strijden tegen die werkwijze van de Franse Gemeenschap.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, mijnheer Wienen, ik denk niet dat de minister te braaf is op dat vlak. Dit dossier heeft een hele voorgeschiedenis. Minister, als er aan de andere kant van de taalgrens geen wil is, zullen nog veel opvolgers van u dit probleem ondergaan. Natuurlijk kunnen we de VRT vragen de knop om te draaien en hen weg te blazen. Dat kan eens een symboolactie zijn, maar dat maakt niet alles goed.

Minister, in het regeerakkoord en in uw beleidsnota wordt gesproken over de start van een zero-basestudie voor alle frequenties. Het is hoog tijd ter zake. Persoonlijk geloof ik niet meer in die frequenties, op middellange termijn. Telenet is nu bezig met een proef voor snel internet in de radio, dus digitaal. Als we dus nog iets willen doen met betrekking tot al die frequenties en die storingsproblemen, lijkt het me goed om nu zo snel mogelijk met die zero-basestudie te beginnen. Is dat al gebeurd, of niet?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, het frequentieprobleem is inderdaad al jaren oud. Vlaanderen wil al jaren een oplossing voor de storende radio's. Het is al die tijd zeer moeilijk gebleken om gesprekken te voeren met onze Franstalige vrienden. Zij komen terug op gemaakte afspraken en stellen ook in dit dossier steeds nieuwe eisen. Minister, we kunnen eigenlijk alleen maar vragen dat u de druk op de ketel houdt, dat u de procedures voert die moeten worden gevoerd en dat u dat blijft doen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, minister, ik doe een voorspelling: u zult het niet kunnen, uw kabinet zal het niet kunnen, uw administratie zal het niet kunnen, dit huis zal het niet kunnen, de regering zal het niet kunnen en de volgende mediaminister, als u naar het federale niveau overstapt, al evenmin. Dat is de voorbije jaren altijd zo geweest. Ik haal altijd één dingetje aan ter zake. U kunt dat terugvinden in het verslag. Het is een heel eenvoudig vraagje in dit dossier, maar het is de symboliek die telt. Wat zult u ondernemen tegen de jarenlange overtredingen van een RTBF-zender, die met illegaal vermogen en niet-conforme antennes in de richting van het noorden van Vlaanderen uitzendt? Telkens antwoordt een

minister dan dat hij dat zal bekijken. Ik ben blij dat we dit nog steeds zullen bekijken. Die zender moet perfect storingsvrij te ontvangen zijn ten noorden van Antwerpen, dus in Schilde en Brasschaat. Die gemeenten moeten dat goed ontvangen.

In dit land is men helaas niet bekwaam om dit op te lossen. Het zal echter opgelost geraken. Dat is mijn tweede voorspelling. Het zal worden opgelost, maar niet door u, door uw kabinet, door uw administratie of door deze regering.

Dat zal gebeuren als de analoge zenders stoppen. En dat ligt in het vooruitzicht, want alle technieken veranderen. Dan is de frequentieproblematiek opgelost. En dan kunnen we stellen dat het mediabeleid in Vlaanderen op het vlak van FM-frequenties jarenlang niet hanteerbaar was, dat er geen oplossing kwam. En dan lost het probleem zichzelf op.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Decaluwe, we hebben inderdaad aan de administratie de opdracht gegeven om de voorbereidingen daarvan op te starten. We moeten inderdaad kijken naar de technologische evolutie en wat het effect zal zijn op de problematiek. In afwachting zal ik blijven steunen op die twee benen: ik blijf de hand uitsteken en blijf investeren in dialoog en communicatie enerzijds, en anderzijds zal ik telkens als het nodig is onze beslissingen via gerechtelijke weg trachten te laten naleven.

De heer Wim Wienen: Minister, ik ben blij dat de heer Decaluwe gezegd heeft dat dit dossier een zeer lange geschiedenis kent. Maar die geschiedenis bewijst ook dat de Vlaamse Regering en de Vlaamse overheid zich altijd zeer constructief hebben opgesteld. Ze is zelfs zo constructief, collega's, dat ik soms het idee had dat de Vlaamse Regering vol koorknappen zat in plaats van dat ze ministers, beleidsmakers bevatte die opkomen voor de belangen van die Vlaamse radioluisteraars.

Minister, als ik dat allemaal in overweging neem en de uitspraak lees van de minister van de Franse Gemeenschap, dan vind ik dat die dame u gewoon recht in het gezicht spuugt, terwijl u denkt dat het regent. Er is een krachtadiger beleid nodig. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de toename van de werkloosheid bij schoolverlaters en de maatregelen die ter zake genomen worden

ACTUELE VRAAG van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de inspanningen die de Vlaamse Regering levert om de knelpunten op de arbeidsmarkt weg te werken

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, collega's, na het interessante debat over frequentieproblemen bij de radio, wil ik het nu hebben over een ander frequentieprobleem, namelijk dat over de arbeidsmarktcrisis. In de plenaire vergadering en de commissie heb ik verschillende keren de aandacht gevestigd op de problematiek van de jeugdwerkloosheid en de concentratie van werkloosheid in centrumsteden. Gisteren heeft de VDAB haar 25e studie over de tewerkstelling van schoolverlaters gepubliceerd. Minister, de cijfers zijn om te janken. In de media was u enigszins positief. U kijkt naar 'the bright side'. U zegt dat 85 percent wel werk vindt.

Collega's, 14,6 percent van de 76.000 schoolverlaters vindt na 1 jaar nog altijd geen werk. Dat zijn, minister, 11.100 werkzoekende jongeren die na 1 jaar nog niet zijn gaan werken. In Antwerpen en Limburg is het zelfs nog erger. De percentages liggen daar wat hoger, namelijk 16,2 en 17,7 percent.

Het is niet alleen een algemeen probleem. Als we specifiek kijken naar laaggeschoolde jongeren, naar laaggeschoolde schoolverlaters, dan is het nog veel erger. De kans op geen tewerkstelling na meer dan 1 jaar is 5 keer hoger dan bij schoolverlaters met een diploma.

Minister, in uw werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) hebt u een aantal goede maatregelen aangekondigd. Ik denk echter dat het nu hoog tijd is om onmiddellijk te reageren. Ik heb maar één vraag voor u. Verschillende maatregelen zijn aangekondigd in het WIP-plan en in de beleidsnota. Wanneer zullen we de eerste maatregelen van al die aangekondigde plannen zien om te voorkomen dat we een verloren generatie al dan niet laaggeschoolde schoolverlaters creëren?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, collega Turan heeft daarnet zeer goed geschetst wat de studie over de schoolverlaters aan resultaten heeft opgeleverd. Eigenlijk had ik mijn vraag graag aan twee ministers gesteld. Helaas laat het reglement dat niet toe. Ook de minister van Onderwijs is hierin natuurlijk een belangrijke actor.

Ik wil mijn vraag opentrekken naar de problematiek van de spanning op onze arbeidsmarkt tussen vraag en aanbod. Dat is waar ook de schoolverlatersstudie op alludeert.

Recent was er positiever nieuws van onze arbeidsmarkt. De eerste 4 maanden van dit jaar zijn er 5,4 percent meer jobaanbiedingen in Vlaanderen binnengekomen bij de VDAB. Toch blijkt dat zelfs in crisistijden de knelpuntberoepen blijven bestaan, 194 stuks om precies te zijn. Ondanks het feit dat er een groter arbeidsaanbod is, blijven de knelpuntberoepen hardnekkig bestaan. Een gigantisch deel van de vacatures raakt niet ingevuld. Ondanks de inspanningen die in het WIP zijn aangekondigd, zijn er problemen, ook bij de VDAB, om deze knelpuntberoepen aan te pakken. Fons Leroy zei vorige week nog dat de wachtlijsten voor knelpuntopleidingen nog nooit zo lang zijn geweest.

Intussen toont de schoolverlatersstudie aan dat het aantal werkzoekenden jonger dan 25 jaar in 2 jaar tijd met meer dan 40 percent is gestegen. U kondigt nu de creatie aan van zogenaamde werkateliers. Dat is een heel goede maatregel die echter een veeleer beperkte focus heeft om antwoord te kunnen bieden op de vele knelpunten op onze arbeidsmarkt. Ik heb het dan onder meer over de link tussen onderwijs en arbeidsmarkt en de problematiek van een verkeerde studiekeuze. Heel veel jongeren starten een opleiding waar op de arbeidsmarkt nauwelijks een toekomst voor is. Daarnaast is er een ongekwalificeerde uitstroom: mensen zonder diploma die op de arbeidsmarkt komen. En ten gronde zijn er te weinig mensen actief op onze arbeidsmarkt: ouderen, OCMW-klienten enzovoort. Dat alles zorgt ervoor wat we nog altijd structurele knelpuntvacatures hebben op onze arbeidsmarkt.

Minister, welke andere initiatieven kan en zal de Vlaamse Regering nemen om die groeiende spanning tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, en dan in het bijzonder de knelpuntvacatures weg te werken?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Gisteren is heel duidelijk gebleken dat de cijfers van de schoolverlaters problematisch zijn. Die werden echter ook voor een deel verwacht.

Wanneer we het hebben over de schoolverlaters, dan blijkt dat de cijfers enorm zijn gestegen. In vergelijking met de vorige crisis, liggen de huidige cijfers echter lager. Dat bewijst dat de huidige aanpak ten aanzien van jongeren, die mijn voorganger heeft gehanteerd en die ik nu voortzet, werkt. Ik heb het dan over de sluitende aanpak of de maatpakfilosofie. Daarbij rendeert elke jongere die de school verlaat, met of zonder diploma. De cijfers zijn aanzienlijk beter dan tijdens de vorige crisis.

Uit cijfers van het departement blijkt ook duidelijk dat er tijdens de crisis minder ondernemingen zijn die aanwerven. Iedereen weet dat. De cijfers tonen ook aan dat zowel de hoogge-

schoolde als de mindergeschoolde en laaggeschoolde jongeren gemakkelijker een job vinden dan andere doelgroepen.

Ondanks die relativering hadden we die cijfers verwacht. We hebben daar dan ook op geanticipeerd. U hebt er beiden naar verwezen. Vorig jaar hebben we zeer vroeg met de sociale partners samen gezeten. Dat heeft toen het WIP opgeleverd.

De centrale vraag is waar we nu staan met een aantal van de maatregelen. Ik zal van drie maatregelen heel duidelijk zeggen hoe ver we vandaag staan.

Het werkatelier is een heel goed instrument waarbij de jongeren naast een andere manier van opleiding, vorming en begeleiding, de kans krijgen om werkervaring op te doen. Ook inzake attitude is dat een belangrijk aspect. Dit is een maatregel waar 1,2 miljoen euro voor uitgetrokken wordt. Voor het eind van de maand wordt deze maatregel besproken op het Europees Sociaal Fonds (ESF). Dan kan de tendering buitengaan. We moeten wel de regels van de openbare aanbesteding volgen. Ik ga er echter van uit dat we dat op de snelst mogelijk manier zullen doen.

Ten tweede is er de curatieve aanpak. U herinnert zich dat we heel uitdrukkelijk extra middelen – 4 miljoen euro – hebben gepland voor opleiding, begeleiding en trajecten voor wie tussen 1 en 2 jaar werkloos is. Ook daar ligt de tender voor op de ESF-commissie van 27 mei.

Daarnaast hebben we extra middelen gepland voor knelpuntberoepen en voor beroepen van de toekomst, zoals we die hebben genoemd in het WIP. Die zijn we nu al dankzij een trapsgewijze opvolging aan het uitvoeren. Op bestaande tenders hebben we nagegaan of we in een surplus al konden starten met opleidingen, zowel voor sectoren als voor regio's. Waar dat niet kon, hebben we nagegaan of we in de centra voor volwassenenonderwijs een oplossing konden vinden, die onmiddellijk ingang kon vinden. We hebben er een aantal gevonden. We hebben een oproep gedaan aan ondernemingen om na te gaan hoe hun opleiders konden worden ingeschakeld.

Voor het overige werken we nu nieuwe tenders uit. Met enkele steden en gemeenten doen we ook regionale projecten. We moeten de wetgeving op de openbare aanbesteding volgen, en dat vraagt dan ook wat tijd.

De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt is belangrijk. Onder impuls van de sociale partners en de minister van Werk is er een taskforce tussen onderwijs en werk, die de arbeidsmarktinformatie aan de CLB's overmaakt, zodat ze meer arbeidsgerichte informatie kunnen doorgeven. Ik heb met mijn collega afgesproken om na te gaan hoe we dit nog kunnen verbeteren, als het nog te verbeteren valt.

Mevrouw Güler Turan: Minister, u hebt gelijk als u de huidige cijfers vergelijkt met die in een crisisperiode. Als we de cijfers van 2009 vergelijken met die van 2008, zien we dat er een toename is van werkloze laaggeschoolde jongeren met meer dan 50 procent. Ik heb al verschillende keren verteld, en dat hebt u ook aangenomen, dat er bijvoorbeeld in Antwerpen een structureel probleem is van jongerenwerkloosheid. Het probleem is niet alleen conjunctuureel.

U zegt dat de jongeren relatief goed aan werk geraken. Ik ben niet voor relativering op dit ogenblik. Het is inderdaad crisis, en in tijden van crisis moeten we onmiddellijk crisismaatregelen nemen. Een werkatelier – dat heel ongelukkig is geformuleerd als een atelier voor hopeloze gevallen, maar waarschijnlijk bent u niet verantwoordelijk voor die uitspraak – zal deels een antwoord bieden. Het biedt jongeren de mogelijkheid om werkervaring op te doen in tijden van crisis, waar ik zo hard voor pleit. Zo zijn ze, als morgen de crisis voorbij is, aantrekkelijk voor de werkgevers.

Dit is een heel goede maatregel. Ik ben blij als u zegt dat dit einde mei in werking zal treden. Maar het gaat maar over 1000 plaatsen. De cijfers van de VDAB geven aan dat er jaarlijks bijna 11.100 jongeren bijkomen die niet aan werk geraken. Dat zal misschien extra moeite

kosten. Het gaat niet alleen over een werkatelier. U hebt ook een sluitende aanpak beloofd. Dat is aanvaard in de beleidsnota en in de motie. Waar blijft u daarmee? (*Opmerkingen van minister Philippe Muyters*)

U zegt dat het crisis is. U hebt beloofd om met steden te gaan praten om een sluitende aanpak te hebben. U bent een keer gaan praten met de stad Antwerpen. Daar zijn 30 procent jongeren werkloos, en er komen er jaarlijks 11.100 bij. En u bent nog maar één keer gaan praten met Antwerpen. Ik vraag u om nu crisismaatregelen uit te vaardigen.

Ik zou zeggen, never waste a good crisis, maar als we niet sneller werk maken van de voorgestelde maatregelen, dan gaan we hier over enkele maanden opnieuw staan zonder effectieve maatregelen.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, we mogen geen verwarring veroorzaken tussen de conjuncturele en de structurele problemen die we nu kennen op onze arbeidsmarkt. Ik stel voor dat de taskforce voor het overleg tussen onderwijs en arbeidsmarkt, eens grondig kijkt naar de goede studie die de VDAB opnieuw heeft opgeleverd. In de conclusies van die studie worden uitdrukkelijk pijnpunten aangehaald van de manier waarop ons onderwijs op dit moment omgaat met wat we op de arbeidsmarkt nodig hebben.

Er is nog altijd een structurele mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Heel veel jongeren starten een opleiding zonder toekomst. Dat moeten we in de toekomst vermijden. Er is meer nodig dan alleen overleg. Er zijn heel concrete afspraken nodig tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, dit is een heel belangrijke discussie. Ik sluit mij aan bij de nuances die zowel door de minister als door de heer Bothuyne worden gemaakt. Dat het nu crisis is, maakt natuurlijk een groot verschil. Wat ik nu zeg, is misschien een beetje contradictorisch: als de werkloosheid sterk varieert, dan duidt dat op de gezondheid van de Vlaamse economie. Enige conjunctuurgevoeligheid betekent dat maaksectoren nog een belangrijke rol spelen in onze economie. Dat wil niet zeggen, mevrouw Turan, dat we de ogen moeten sluiten. We moeten de specifieke situatie van de grootstad Antwerpen zeker niet uit het oog verliezen. Daar zijn specifieke maatregelen voor. De laaggeschoolde jongeren vormen een specifieke doelgroep. Minister, het is goed dat daar een ad-hoc aanpak komt. Samen met de stad, het lokale bestuur, moet daarop ingespeeld worden. Dat is absoluut nodig.

De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt is een andere zaak. De vorige legislatuur hadden we een minister die beide bevoegdheden had. Dat was een goede strategische keuze. Zet daar alstublieft op in. Ik heb in het recente verleden een aantal vragen gesteld aan minister Smet. Het antwoord voldeed mij toen niet. Wij moeten daar absoluut op inzetten. Niet alleen op wetenschap en techniek, maar ook ten aanzien van de laaggeschoolde technische beroepen. Daar moeten wij een extra stapje zetten.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, daarnet, bij de eerste vraag aan minister Smet over de toename van het spijbelen en de maatregelen daartegen, heb ik de problematiek van de werkloosheid bij schoolverlaters aangehaald. Een diploma blijft de beste garantie op werk. Wij hebben moeten vaststellen dat van de 11.700 laaggeschoolden er 8000 geen diploma hebben. (*Opmerkingen van minister Philippe Muyters*)

Dat stond in het rapport van de VDAB. U zult mij terechtwijzen als zou blijken dat dit niet klopt. Dat is al meteen mijn eerste vraag: kloppen deze cijfers?

Ik had aan minister van Onderwijs Smet gevraagd om een taskforce tussen onderwijs en arbeid in verband met de spijbelproblematiek. Hij is daar niet op ingegaan. Ik stel nu aan u de vraag: bent u bereid om een coördinerende rol op te nemen om het spijbelgedrag tegen te gaan? Ik verwees ook naar Nederland. Daar heeft men enorm gefocust op dit beleid. Er zijn

daar nu al, sinds ze dat beleid voeren, 100.000 meer leerlingen met een diploma dan ze hadden verwacht. Als we even bij de buurlanden kijken, kunnen we daar ook van leren.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, het stoort mij een beetje dat u hier de cijfers ietwat relativeert. De cijfers zijn wat ze zijn en ze zijn zeer ernstig. Mevrouw Turan heeft dat zeer correct beschreven. Als ik u hoor zeggen dat de cijfers beter zijn dan tijdens de vorige crisis en als u zegt dat een aantal hooggeschoolde jongeren toch relatief snel werk vinden, dan vind ik dat u de werkelijkheid een beetje geweld aandoet. De cijfers zijn wat ze zijn.

U kondigt hier opnieuw een aantal maatregelen aan die u zult nemen. Ik zie u alweer knikken. U wordt altijd een beetje kwaad als ik opnieuw de vraag stel – zoals mijn partij dat keer op keer doet – wanneer wij concrete actiemaatregelen zullen zien. U kondigt nu aan dat men eind mei zal beginnen met die werkateliers. Wij vinden dat een goed initiatief. Maar de vraag is opnieuw: wanneer?

Daarnet is ook het woord ‘knelpuntberoepen’ gevallen. We hadden het er al over in de commissie. De wachttijden in de opleidingen voor de knelpuntberoepen lopen op tot ruim een half jaar. Als we nog ruim een half jaar moeten wachten, dan zijn we straks de cijfers van 2011 aan het beoordelen terwijl er nu dringend nood is aan actie.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik wil de cijfers niet bagatelliseren, maar we konden dit verwachten. Een jaar geleden was het al voorspeld. Een crisis brengt dat nu eenmaal mee.

Ik sluit me aan bij de oproep van de heer Bothuyne voor de afstemming van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Zonder het belang van crisismaatregelen te onderschatten, moeten we voorbij die crisis kunnen kijken. In de studie werd gewezen op de werkervaringen die men kan opdoen bij deeltijds onderwijs. Dat is een van de zaken waarop zeker moet worden ingezet. We horen nu dat het door de crisis moeilijk wordt om nog stageplaatsen te vinden. Ook dat probleem moet worden aangepakt. De heer Bothuyne heeft ook al overvloedig gewezen op de keuze van studierichting. Het overleg tussen het CLB en de VDAB: daar is nog heel wat werk voor de taskforce. We moeten voorbij de crisis kijken en de afstemming van het onderwijs op de arbeidsmarkt grondig aanpakken.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik vind het bedroevend dat men niet naar de echte cijfers kijkt. Ik begrijp dat bepaalde zaken moeilijk zijn. De cijfers van onze eigen Vlaamse dienst, de VDAB, leren ons dat er gemiddeld 35.840 openstaande vacatures waren in 2009. De cijfers leren ons dat er in de maand april 36.763 vacatures zijn. Daarvan zijn 17.152 vacatures zonder studievereiste. Intussen zijn het er 18.837 zonder studievereiste. Voor al wie wat wil, is er wat. Er zijn 6797 vacatures voor derde graad secundair. Voor professionele bachelor zijn er 7031 vacatures.

De eerste en enige vraag die zich opdringt is: waarom geraken die vacatures, die mooi verspreid zijn over verschillende studieniveaus, niet ingevuld? Dat is de essentie. Daarop moet er een antwoord komen. Het verwondert mij dat sp.a, die op federaal niveau al zo lang de scepter zwaait in het Ministerie van Tewerkstelling, er in al die jaren niet in geslaagd zijn om daarop een antwoord te geven. De aanpak van de werkloosheidsuitkering onbeperkt in de tijd zal er zeker een rol in spelen.

Over hoeveel schoolverlaters spreken wij? 11.182 schoolverlaters, minder dan een derde van de openstaande vacatures. Je moet wel kijken naar de sectoren. Er is horeca, industrie enzovoort. Maar uiteindelijk hebben jonge mensen nood aan ervaring, gelijk welke ervaring. Ik zou zeggen: aanpakken en doen werken. Dan kunnen we die vacatures ingevuld krijgen.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteuw: Minister, u herinnert zich ongetwijfeld de discussie in de commissie over de tewerkstellingskansen van 50-plussers. Ik heb toen gezegd dat die bekommernis terecht was, maar dat we veel te weinig oog hebben voor de positie van jongeren. Ik ben blij dat de schoolverlatersstudie van de VDAB daar nu de aandacht op vestigt en deels ook een oorzaak aangeeft, de crisis. U doet dat ook. U zegt dat het de crisis is.

Ik heb toen al gezegd en ik blijf erbij dat de problematiek structureel is. De lage werkzaamheidsgraad van jongeren heeft veel meer te maken met structurele problemen dan met de crisis. De werkzaamheidsgraad van jongeren gaat de laatste 10 jaar systematisch achteruit. In 2009 is die voor het eerst onder de 30 percent gevallen. Dat zijn de recentste cijfers. Ik zie dat de werkzaamheidsgraad van de 50-plussers systematisch stijgt. Ik vraag me af waarom er zo weinig aandacht is voor de jongerenwerkloosheid.

Ik treed mevrouw Turan bij in haar pleidooi voor krachtige maatregelen. Als ik kijk naar de demografische ontwikkelingen, zal het probleem nog scherper worden. De groep van 15- tot 24-jarigen is de enige groep waar het aantal werkenden in absolute cijfers de laatste 10 jaar gedaald is. Dat heeft niets te maken, zoals u denkt, met het aantal studenten. De jongerenwerkloosheid is niet enkel een probleem van de grootsteden, van de crisis of van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

Er moeten nu zeer krachtige maatregelen worden genomen. Het zal meer moeten zijn dan alleen maar die werkateliers. In die zin zit ik helemaal op de lijn van mevrouw Turan.

Minister Philippe Muylers: Ik moet eerlijk zeggen dat ik soms verbaasd ben over de dingen die ik hier hoor.

De eerste en belangrijkste maatregel die je kunt nemen, is ervoor zorgen dat de economie opnieuw aanzwengelt en dat er jobs komen. We kunnen geen jobs verdelen en geen jobs invullen die er niet zijn. Als je weet dat het crisis is, als je weet dat bedrijven relatief weinig mensen aanwerven – minder dan normaal –, dan weet je dat er daar al een probleem is. Je kunt niet dezelfde job en aan een oudere en aan een jongere geven. Morgen vraagt iedereen weer: “Waarom neem je geen maatregelen voor ouderen?” En dan weer: “Waarom neem je geen maatregelen voor jongeren en voor die en voor zus en voor zo?”

Wij nemen maatregelen. Het zijn geen intenties, het zijn maatregelen. Ik heb ze daarnet opgesomd en ik ga ze niet herhalen. Mevrouw Peeters, ik ga ervan uit dat u ze ook hebt gehoord. Ik heb ook niet gezegd dat we alleen maar naar een tender gaan. Er zijn maatregelen genomen. Ik heb uitgelegd hoe we er hebben op ingespeeld zodat we het onmiddellijk konden doen. Als morgen het parlement zegt dat we geen rekening moeten houden met de wet op de openbare aanbesteding, dan kan ik rapper gaan, veel rapper. Maar ik dacht dat zeker ministers de wet op de openbare aanbesteding moeten volgen. Ik wou dat dit niet waar was, want dan kon ik de tender morgen plaatsen en dan waren we vertrokken op 27 mei. Maar nee, ik moet een openbare aanbesteding doen. Maar goed, ik neem het erbij.

Het gaat hier regelmatig over de structurele werkloosheid bij jongeren. Die is er, maar er zijn maatregelen genomen. Frank Vandenbroucke is uitdrukkelijk gestart met de filosofie van ‘het niet met rust laten van jongeren’ tot 1 jaar werkloosheid. Wij voegen nu een curatieve aanpak toe voor wie tussen 1 en 2 jaar werkloos is. De maatregelen zijn genomen, mevrouw. Ze zijn niet gepland, maar ze worden genomen. Je moet natuurlijk beginnen met te plannen. Je moet eerst denken, dan durven en dan doen. Wel, wij zijn aan het doen. Laat dat duidelijk zijn. We bewijzen daarmee dat we vooruitgaan.

Zowel het werkatelier als de curatieve aanpak moeten via een openbare aanbesteding gaan. We zetten ook in op onderwijs. We leren ervan. De filosofie van de werkateliers is een filosofie die we uit het onderwijs halen: deeltijds leren, deeltijds werken. Uit de cijfers die u ook hebt aangehaald, blijkt dat dit een goede combinatie is. Die jongeren hebben meer dan 50 percent meer kans om op de arbeidsmarkt te komen. Vandaar de filosofie van een werkatelier.

lier. Het zijn inderdaad maar 1000 plaatsen, maar het is een start. Het is wat we nu doen. De anderen nemen we mee in de curatieve aanpak. Die is op maat, nu al.

Ik heb begrepen dat er heel wat verwarring is over de cijfers. Ik heb de cijfers niet voorgesteld. Ik zou het waarschijnlijk ook niet beter hebben kunnen doen dan de VDAB. Er zijn 11.000 schoolverlaters die na een jaar nog werkloos zijn. Daarnaast zijn er 8000 zonder diploma die meer dan een jaar werkloos zijn. Het zijn er geen 8000 van die 11.000 die geen diploma hebben. Er zijn er dus een heel aantal, ook zonder diploma, die binnen het jaar wel werkervaring hebben. Die cijfers zijn dus anders dan hoe u ze voorstelde. Ik begrijp dat mijn lichaamstaal altijd vooruitloopt op mijn antwoorden. U had al goed gezien dat ik u ging zeggen hoe het wel juist was.

Ik wil benadrukken dat ik deze mensen nooit ‘hopeloze gevallen’ zal noemen. Met het werkatelier proberen we de formule die interessant is gebleken in opleidingen, over te zetten op mensen die meer dan een jaar werkloos zijn. Het gaat om een element van werkervaring, van werkattitude, van samen in groep iets doen wanneer het individueel niet gelukt is, om op die manier mee te doen. Ik noem hen helemaal geen hopeloze gevallen.

Het kan een element zijn van slechte keuze in scholing. Het kan een element zijn van nog rijpheid en attitude te moeten krijgen. Dat zijn helemaal geen hopeloze gevallen. Ik vind het heel triestig dat er journalisten zijn die dat zo hebben geschreven. Zo beschouw ik het niet, het is zeker niet wat ik naar voren wilde brengen (*Applaus bij de N-VA*)

Mevrouw Güler Turan: Daar ben ik heel blij om, want ik denk dat onze jongeren, laaggeschoold of hooggeschoold, onze toekomst zijn en zeker niet als hopeloos mogen worden bestempeld. Wat zouden wij dan als maatschappij zijn?

De eerste conclusie van de studie van de VDAB is dat de aansluiting van het onderwijs naar de arbeidsmarkt, nooit vlotter is verlopen als net voor de crisis. U hebt gelijk om te verwijzen naar de maatregelen die destijds door voormalig minister Vandenbroucke zijn genomen. Ze waren effectief. Het feit dat we nu in deze problemen zitten, heeft enkel te maken met de arbeidsmarktcrisis die een aangepaste aanpak vraagt. U moet een tweesporenbeleid voeren op één lange termijn. Er is inderdaad de taskforce die u samen met minister Smet hebt opgericht voor een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Op de lange termijn is er de aanpak van de structurele werkloosheid in de centrumsteden, wat een structureel gegeven is. Op korte termijn, minister, is het nu een periode van doen, doen voor de jobs, doen voor de opleiding, en ervoor zorgen dat onze jongeren klaar zijn voor de toekomst.

De heer Robrecht Bothuyn: Het is nu inderdaad een periode van doen. Het is al lang een periode van doen. Ook uw voorganger, minister Vandenbroucke, was al een tijdje aan het doen in dezen, zoals u zelf hebt aangehaald, en gelukkig maar. De discussie van daarnet bewijst dat Vlaanderen effectief nog altijd een structureel probleem heeft met de link tussen onderwijs en arbeidsmarkt en de mismatch tussen vraag en aanbod op onze arbeidsmarkt.

Als we eerlijk zijn, als er één problematiek is waar we nagenoeg alle hefboomen zelf in handen hebben, is het wel deze. Vlaanderen kan nog een tandje bijsteken. Hiervoor hebben we zelfs geen staatshervorming nodig. Dat kunnen we zelf doen, we kunnen zelf een tandje bijsteken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Sas van Rouveroj, Jan Verfaillie, Kurt De Loor, Lieven Dehandschutter en Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder en de heer Peter Vanvelthoven houdende diverse wijzigingen van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen
– 416 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de algemene bespreking van het voorstel van decreet.

Mevrouw Robeyns, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

De voorzitter: Ik heb uit het schriftelijk verslag begrepen dat er één uiteenzetting was van de heer van Rouveroj.

De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Voorzitter, collega's, als initiatiefnemer en als eerste indiener geef ik een korte toelichting. Naast het wegwerken van een aantal interpretatieproblemen, zal dit wijzigingsdecreet vooral een administratieve vereenvoudiging voor de steden, gemeenten en provincies en ook een kostenbesparing voor de lokale besturen, de burgers en de bedrijven betekenen.

Hoe geschiedt dit? Door de inlassing van de verwijzingsregel naar het Wetboek van de Inkomstenbelastingen (WIB) in het decreet, zullen de lokale besturen in geval van indiening van een bezwaar ontlast worden van de kosten van een deurwaarder voor een verjaringsstuitend dwangbevel. Dat is een besparing van gemiddeld 100 euro per dwangbevel. Zo vermijden we ook de administratieve verwerking op het niveau van de lokale besturen om al die dossiers op te volgen. Burgers en bedrijven zullen in elk geval ontlast worden van het onaangenaam bezoek van een deurwaarder, maar ook van de hoge kosten van een bewarend beslag indien de financieel beheerder voor deze vorm van stuiting zou kiezen.

Dit wijzigingsdecreet is dus een bescheiden stap in ons gemeenschappelijk streven om de kosten en de administratieve lasten voor de lokale besturen en voor de burgers en bedrijven zo veel mogelijk te beperken. In die zin is het straks hopelijk unaniem stemmen van dit voorstel van decreet vrij voor de hand liggend. Desalniettemin gaat mijn dank naar alle partijen voor de steun bij de behandeling in de commissie, en naar minister Bourgeois die een gelijkaardig ontwerp lopende had, maar zich heeft aangesloten bij mijn voorstel. In die zin is het wijzigingsdecreet ook een, zij het bescheiden, stap in de herwaardering van dit parlement.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank de heer van Rouveroj voor de toelichting. Dat is inderdaad een voorbeeld van een goede samenwerking in de commissie over de partijgrenzen heen enerzijds en van een goede samenwerking tussen regering en parlement anderzijds. CD&V steunde dit in de commissie, en we zullen dat in de plenaire ook doen.

De voorzitter: De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 416/1)

– *De artikelen 1 tot en met 8 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, wij schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.41 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.58 uur.*

■

BELEIDSNOTA Energie 2009-2014, ingediend door mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie – 211 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 5

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Energie 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, minister, collega's, we zijn aan het einde van een lange calvarietocht gekomen. Van collega's heb ik begrepen dat de bespreking van de beleidsnota's niet de gemakkelijkste en ook niet de meest vanzelfsprekende politieke oefening is. Het Bureau moet misschien de opdracht krijgen hoe we met dit gegeven in de toekomst beter kunnen omgaan. Morgen is het Hemelvaart, zeven en een halve maand na de opening van het parlementaire jaar, en we zijn nog altijd bezig met de bespreking van een aantal beleidsnota's. Het formuleren van die bedenkingen is op zich al steriel, want een debat wordt er hier niet meer aan gewijd.

Ik pleit ervoor om bedenkingen bij beleidsnota's niet enkel in de commissie maar ook in de plenaire vergadering te uiten, zeer snel, bij de aanvang van het politieke werkjaar, op het ogenblik dat ze aan ons worden gepresenteerd. Want dat is het ogenblik wanneer het nog politiek relevant is; vandaag is het dat minder.

Ik wil toch alle collega's die in het debat over deze en de volgende beleidsnota's het woord hebben genomen, bedanken voor hun inbreng. Zo hebben we het debat desalniettemin toch een beetje kunnen voeren. Ten slotte wil ik ook de mensen bedanken die de verslagen hebben gemaakt. Uiteraard zijn dat de commissieleden die daarvoor formeel werden aangesteld, maar in het bijzonder toch ook onze vaste verslaggever, secretaris Van Vinckenroye en de ploeg die in alle stilte achter hem staat. Want u weet wat de Duitse dichter over hen zegt: "Denn die einen sind im Dunkeln/ Und die andern sind im Licht/ Und man siehet die im Lichte/ Die im Dunkeln sieht man nicht." Zonder de mensen die in het donker staan, zouden wij niet hebben wat hier vandaag voorligt.

Dit debat komt te laat, wat me ertoe noopt om erg kort te zijn. Vorige week hebben we in het interessante actualiteitsdebat een voorzet mogen geven. Toen zijn de standpunten van de verschillende partijen erg duidelijk geworden. Ik denk dat we allemaal dezelfde bekommernissen delen. Een: ik denk dat niet één fractie wil dat de energievoorziening van Vlaanderen in het gedrang komt. Twee: wij willen die energievoorziening zo veel mogelijk Vlaams houden. We zijn een beetje gechoqueerd door de cijfers die de minister en haar administratie ons

hebben gegeven. We zijn energieafhankelijk – van het buitenland of van buitenlandse groepen. 92 percent is niet niks. We hebben met zijn allen de ambitie om die energievoorziening meer in Vlaamse handen te krijgen en te houden.

De tweede ambitie die we hebben, zo is ook duidelijk geworden in de debatten, is dat de energievoorziening betaalbaar moet blijven in Vlaanderen. We willen niet dat er in ons land een soort energiearmoede zou ontstaan. En dus moeten we er alles aan doen om de kosten van de energievoorziening te bewaken, zeker voor de zwaksten in onze samenleving en onze bedrijven, maar in het algemeen ook voor iedereen die energiebehoefte heeft, en dat zijn we allemaal.

En dus moeten we er niet alleen voor zorgen dat de energieproductie betaalbaar blijft en dat daar de vrije markt kan spelen en de concurrentie zijn werk kan doen, maar moeten we er ook voor zorgen dat de energiedistributie betaalbaar blijft. En daar wil al eens iets aan schorten.

Ik heb vorige week een nogal stoute suggestie gedaan, in de zin van: zouden we er niet kunnen over denken om in Vlaanderen ambitieus te zijn en een Vlaamse energieproducent gestalte te geven? Die Vlaamse energieproducent moet het niet alleen doen met wat mijn goede vriend Freddy Van Gaever destijds ‘goedbedoeld breigoed’ noemde, de hernieuwbare energie. Dat zou ook wel eens een producent kunnen zijn die met die heel oude kernenergie werkt.

De heer Sanctorum heeft mij toen terecht gevraagd wat dat kost. Ik heb daar toen niet op geantwoord, want ik kon en moest daar niet op antwoorden. Maar ik daag alle collega's die in het onderwerp geïnteresseerd zijn, uit om over die vraag mee na te denken. Want ook de heer Sanctorum weet niet wat dat zal kosten. Hij weet ook niet wat het goedbedoelde breigoed uiteindelijk zal kosten. Maar laat ons als commissie de ambitie hebben om het energievraagstuk, waar we niet helemaal bevoegd voor zijn, toch naar ons toe te trekken.

Zoals Baden-Powell destijds zei: “Be prepared.” Die bevoegdheden over Energie gaan we nog wel eens krijgen, maar laat ons, als Vlamingen, als Vlaams Parlement en als commissie Energie, voorbereid zijn op het grote ideologische debat dat we ongetwijfeld zullen moeten voeren. Ik houd mij in elk geval aanbevolen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, minister, collega's, we hebben in de commissie inderdaad een goed debat gehouden over de beleidsnota. Dat geeft ons de kans om hier kort te zijn. Ik wil kort nog eens herhalen dat onze fractie volmondig achter de visie staat die in de beleidsnota vervat zit. Die visie stelt dat de problemen waar we vandaag mee kampen – klimaatopwarming, uitputting van fossiele brandstoffen, toenemende afhankelijkheid van een aantal politiek instabiele regio's voor de aanvoer van onze energiedragers – niet alleen bedreigingen zijn, maar ook opportuniteiten bieden, de kans om eigen technologieën te ontwikkelen die ons kunnen losmaken van die fossiele brandstoffen, die daar veel zuiniger mee kunnen omspringen, die ons kunnen losmaken van de oligopolies die de Europese energiemarkten vandaag beheersen.

Het biedt ook de kans om eigen bedrijven in de markt te zetten die straks op die zeer grote golf van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie kunnen meeliften en enorme exportmarkten doen opengaan. Dat vergt natuurlijk investeringen in onderzoek, ontwikkeling en innovatie. Dat is niet meteen uw bevoegdheid, minister, maar die van minister Lieten. Wij hebben de indruk dat ze daar ook wel goed mee bezig is, in de schoot van het Vlaamse energiebedrijf en de oprichting van Energyville.

Gisteren stond in de krant De Tijd nog een proefproject dat de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) wil opstarten, mijnheer Penris, voor het benutten van die andere kernenergie die in onze aarde zit. Geen goedbedoeld breigoed, maar ondergoed, zou ik zeggen. Dat zou in staat zijn om met een investering van niet minder dan 7,5 miljard euro, de kostprijs van anderhalve kerncentrale, 30 percent van de Vlaamse elektriciteit te produceren.

Het voordeel van dergelijke technologie is natuurlijk dat we daar eigen technologie in kunnen ontwikkelen en dat de eigen Vlaamse bedrijven dat kunnen vermarkten. VITO is vandaag al met een Chinees bedrijf op de Chinese markt om dergelijke technologie verder te ontwikkelen, in tegenstelling tot de oude kernenergie waar u naar verwijst. Daar zijn het de Fransen en de Amerikanen die de technologie in huis hebben, en spijtig genoeg geen Vlaamse bedrijven.

Dus moeten we investeren in onderzoek en ontwikkeling, in innovatie, in het creëren van incubatiekamers door onze kenniscentra, door de researchcentra van onze bedrijven waar de nieuwe technologieën kunnen ontkiemen. We moeten ook investeren in een kinderkamer om die technologieën tot hun volle wasdom te laten komen en op dit vlak, minister, hebt u wel een verantwoordelijkheid, hebt u wel een taak. Via systemen en markten die we creëren, via groenestroomcertificaten, via warmtekrachtkoppelingcertificaten, zorgen we ervoor dat die technologieën hier ook kunnen worden toegepast, dat ze hier een eerste markt kunnen krijgen, dat ze op eigen benen kunnen leren staan. Wat dat betreft, zien we in uw beleidsnota een stuk continuïteit, een voortzetten van het beleid van uw voorganger, maar ook een verbetering ervan. Vorige week hebben we hier de discussie gevoerd over de groenestroomcertificaten, en we hebben gezien dat er nog een besparingspotentieel is, dat we de oversubsidiëring hier en daar wat kunnen beperken om de kosten beheersbaar te houden.

We zien ook dat het beleid op het vlak van energieprestaties van gebouwen door u wordt voortgezet, maar ook wordt verbeterd, dat de energieprestatieregelgeving wordt uitgebreid naar andere gebouwen, sportinfrastructuur, ziekenhuizen, rusthuizen, bioscopen en noem maar op, en dat gelijktijdig met het goedkoper worden van de technieken op het vlak van duurzaam en energiesparend bouwen, we ook de normering verscherpen. U hebt dit jaar de normering al met 20 percent aangescherpt: woningen die vandaag worden gebouwd, zijn minstens 20 percent zuiniger dan woningen die vorig jaar werden gebouwd. Uw ambitie is om tegen 2012 naar de E60-norm te gaan en om woningen en gebouwen neer te poten die 40 percent zuiniger zijn dan die die vorig jaar nog werden opgetrokken. We staan daar volkomen achter.

We zien ook continuïteit op het vlak van de energieconvenanten, benchmark, auditconvenanten en zo meer.

Het voortzetten en het verder optimaliseren van het bestaande beleid is één grote krachtlijn, maar we zien gelukkig ook nieuwe accenten. Nieuwe accenten worden gelegd op het vlak van de slimme netten, want het ontwikkelen van al die hernieuwbare energie, warmtekrachtkoppeling, is heel goed, maar die moet ook op het net ingeplugd kunnen worden. Als we dat op de klassieke manier doen, dan moeten we leidingen bij aanleggen. Het is veel interessanter om de bestaande netten slimmer aan te sturen en om de stromen in verschillende richtingen te sturen. Net zoals de wegeninfrastructuur ook beter benut kan worden door de verkeersstromen beter te sturen, moet dat ook gebeuren voor onze elektriciteitsstromen.

Er zijn ook nieuwe accenten op het vlak van groene warmte, van het stroomlijnen van de verschillende steunmaatregelen, door de goedkope leningen van het federaal Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost zo breed mogelijk te maken en uit te smeren over heel Vlaanderen. We denken dat met dergelijke nieuwe accenten alle drempels kunnen worden weggewerkt om investeringen in hernieuwbare energie en in energiebesparing alle kansen te geven.

Samen met het Vlaams energiebedrijf, samen met het ruimtelijk afwegingskader dat uw collega, minister Muyters, aan het opmaken is voor windmolens, denken we dat we dit beleid in de steigers moeten zetten om onze energievoorzieningen echt op een duurzame leest te kunnen schoeien en om de Vlaming minder afhankelijk te maken van eindige energievoorraden en van de oude monopolisten. (*Applaus bij sp.a en bij de CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, minister, collega's, de heer Penris heeft een punt: het is inderdaad een beetje zinloos om hier nog heel de discussie over te doen. Het is bovendien geen discussie, we mogen hier gewoon ons ding komen vertellen, maar niemand mag reageren.

Het klopt dat we een goede discussie en een goed gesprek hebben gehad in de commissie. Ik denk dat er heel veel constructieve inbreng is geweest van zowel de meerderheid als van de oppositie en ook van onze voorzitter, maar ik meen dat er in het Bureau eens moet worden nagedacht over hoe we dit in de toekomst het best kunnen aanpakken.

Ik heb onze motie nog eens bekeken, en ik zou toch graag ook een aantal inhoudelijke punten belichten. Voor onze partij, voor N-VA, is energie een basisbehoefte. Ik denk dat dat bijna voor iedere partij hier aanwezig, geldt. We vinden het bestrijden van energiearmoede een lovenswaardig initiatief, maar in dit kader vinden we het heel belangrijk dat de vrije keuze van energieleverancier nog meer wordt aangemoedigd.

Ik weet dat er op de webstek van de VREG een simulator staat. De minister heeft toegelicht dat die simulator goed wordt gebruikt en dat de bezoekersaantallen van de webstek goed zijn. We weten echter ook dat niet iedereen toegang tot het internet heeft. Een groot gedeelte van de bevolking schrikt nog steeds terug voor een overstap. Ik heb tijdens een commissievergadering het voorbeeld van mijn oma aangehaald. De meeste mensen vrezen dat een overstap een grote administratieve rompslomp met zich meebrengt en besluiten dan maar te blijven waar ze zijn. Dit is een belangrijke zaak. Nu de markt is vrijgemaakt, is het belangrijk dat de consument de vrije keuze tussen leveranciers heeft. De mensen moeten een beetje worden aangemoedigd om die keuze te maken.

Tijdens de commissiebesprekingen heb ik in dit verband een suggestie naar voren gebracht. Ik weet dat het om een druppel op een hete plaat gaat. In het kader van de sociale economie leggen de energiesnoeiers huisbezoeken af. Indien ze bij de mensen thuis een besparende douchekop kunnen promoten, kunnen ze hen ook wegwijs maken in de wereld van de verschillende energieleveranciers.

Ik wil het hier ook nog even over het Vlaams energiebedrijf hebben. De heer Martens heeft dit punt ook al aangekaart. Ik weet dat dit geen bevoegdheid van minister Van den Bossche is, maar dit punt kan niet in een beleidsnota Energie ontbreken. Dit geldt minstens voor de doelstellingen die de minister in de loop van deze legislatuur wil bereiken. De N-VA is van mening dat een Vlaams energiebedrijf twee even belangrijke klemtonen moet leggen: we moeten investeren in hernieuwbare energie en we moeten rationeler met energie kunnen omgaan.

We weten allemaal dat we over een vrij beperkt budget beschikken. Het gaat slechts om 200 miljoen euro. We zijn er evenwel van overtuigd dat de Vlaamse overheid in verschillende productie-eenheden van hernieuwbare energie en in hernieuwbare-energietechnologiën moet participeren. Dit zou door middel van een rollend fonds kunnen gebeuren. Zodra de participaties levensvatbaar zijn, kan de overheid ze weer afstoten of van de hand doen. Met het vrijgekomen geld kunnen vervolgens nieuwe participaties worden aangegaan. We vrezen enkel dat het Vlaams energiebedrijf, dat over 200 miljoen euro zal beschikken, op die manier een subsidievehikel zal worden. Dit willen we absoluut vermijden.

Een andere belangrijke taak van het Vlaams energiebedrijf bestaat erin ervoor te zorgen dat de Vlaamse overheid een voorbeeldfunctie kan vervullen. Ik weet dat dit niet onder de bevoegdheden van de minister van Energie valt. Ik ga er echter van uit dat het haar toch interesseert. De Vlaamse overheid moet inzake de rationele omgang met energie het goede voorbeeld geven.

Indien de creatie van een Vlaamse energy service company (ESCO) het mogelijk maakt al onze overheidsgebouwen en aanverwante gebouwen, zoals scholen en rusthuizen, energiezuinig te maken, zullen we na verloop van tijd winst op de energiefacturen maken. We zouden

stookkelders moeten isoleren en dubbele beglazing moeten plaatsen. Uit het debat dat we hier vorige week hebben gevoerd, is gebleken dat niemand een stijging van de energiefacturen wil. Die kleine inspanningen kunnen het mogelijk maken na verloop van tijd effect te sorteren. Het meten en het weten kan echter pas na verloop van tijd een aanvang nemen. Deze investering vergt wat tijd. Indien de Vlaamse overheid het goede voorbeeld zou geven, zullen anderen na verloop van tijd volgen. Dit lijkt me een goede zaak voor iedereen.

Tijdens de commissiebesprekingen heeft iedereen, niet het minst onze voorzitter, erop gewezen dat we met betrekking tot het beleidsdomein Energie regelmatig met federale materies te maken krijgen. Het federale beleid werkt niet.

Als voorbeeld hiervan verwijs ik naar de injectietarieven. Het Vlaams Parlement heeft unaniem een resolutie aangenomen waarin we de CREG vragen de injectietarieven niet toe te passen. De CREG heeft onze redenering niet gevolgd. Dit betekent dat we nog steeds financiële middelen in hernieuwbare energie investeren en tegelijkertijd met een federale belasting worden geconfronteerd.

Ik hoop dat alle partijen zich na de komende federale verkiezingen bewust zullen zijn van de noodzaak van een staats hervorming en van de overheveling van bepaalde bevoegdheden. De deelstaten moeten over homogene bevoegdheidspakketten kunnen beschikken. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, ik dacht dat ik 15 minuten spreektijd kreeg. Ik had dat goed voorbereid. Ik zal moeten schrappen. (*Gelach*)

Minister, de meerderheid heeft een motie ingediend. Ze omschrijft de kernopdrachten van een correct en concreet energiebeleid. Die moeten voldoen aan een bepaalde energiefilosofie, zijnde energie-efficiëntie, potentieel hernieuwbare energie maximaal benutten, verhoogde efficiëntie, duurzaamheid, de Europese en mondiale doelstellingen, onderzoek en ontwikkeling, beschikbaarheid en betaalbaarheid. Dat lijkt me de goede aanpak. Uiteraard moeten we de balans in evenwicht houden tussen het economische, het sociale en het ecologische. We staan voor bijzonder belangrijke uitdagingen. De heer de Kort zei het al in de commissie, uw beleidsnota geeft daartoe een zeer goede aanzet. We zullen moeten voortbouwen op de realisaties van de vorige regeringen, zoals marktwerking, rationeel energieverbruik, stimuleren van hernieuwbare energie.

Verschillende collega's hebben al verwezen naar de kwestie van het Vlaams energiebedrijf. Dat is de bevoegdheid van minister Lieten. Als we dat eens nuchter analyseren, zien we dat we met een Vlaams energiebedrijf drie kanten op kunnen. Ofwel gaan we investeren in distributie. Dat is volgens mij geen goed idee. Ofwel gaan we investeren in transmissie. Dat is evenmin een goede keuze. Dus moeten we kiezen voor productie. De bedragen zijn hier al genoemd. We moeten bescheiden zijn op dat vlak. De heer Penris had het over nucleaire energie. Dat is niet onze ambitie. Een gas- of steenkoolinstallatie al evenmin.

Hernieuwbare energie valt wel binnen onze ambities. Ik geloof niet in zonnepanelen en fotovoltaïsche cellen, maar misschien wel in windenergie, op termijn. We moeten dat eens bestuderen. Ik denk dat het een illusie is om een eventueel Vlaams energiebedrijf voor te stellen als de zware concurrent van de grote spelers. Ik denk dat de grote spelers zelfs nog sterker zouden kunnen worden. De eerste slachtoffers zouden wel eens de kleine spelers kunnen zijn. We moeten oppassen dat we de grote niet nog groter maken. We zullen alles goed moeten overwegen.

We hebben al verwezen naar de centrale productie waar ons distributienet toch rond wordt gebruikt. We hebben vorige week gediscussieerd over de 'solidarisering'. Hoe moeten we daarmee omgaan?

We moeten de betaalbaarheid van energie blijven garanderen. Ik kijk eens naar de commissievoorzitter, we zouden met de ad-hoccommissie Energiearmoede een tussentijdse stand van zaken moeten geven. We moeten de balans eens opmaken. De vorige regering, uw voorgangers, minister, hebben daar echt werk van gemaakt. Er stonden vandaag weer cijfers in de krant. Het aantal gedropte klanten neemt almaar toe. Minister, wij vragen naar evaluatie en efficiëntie.

We hebben nog een lange weg af te leggen naar de Europese 20-20-20-doelstellingen. We weten dat we niet over de ideale geografische omstandigheden beschikken om snel werk te maken van hernieuwbare energie. Het is telkenmale trekken en sleuren op alle vlakken. We moeten verder het maatschappelijk draagvlak aftoetsen en versterken. We moeten het maximum aan potentieel inzetten. Dat is een belangrijke doelstelling.

Minister, we weten ook dat we op het vlak van de productie van groene energie nooit echt zullen uitblinken binnen de EU: we zijn immers te klein en hebben onvoldoende ruimte. We moeten echter wel inspanningen leveren. Mijn fractie benadrukt dat we qua onderzoek en ontwikkeling met eigen technologie zelf toegevoegde waarde moeten proberen te creëren, ook naar buiten uit. Dat is niet onbelangrijk.

Ik heb ook de moties ingediend door andere partijen bekeken. We zullen de moties van Open Vld en Vlaams Belang niet steunen, omdat we vinden dat ze een minder goed evenwicht hebben tussen de sociaal-economische en de ecologische aspecten. Ik stel vast dat het Vlaams Belang een aantal federale thema's aan bod brengt en ik vind dat we het hier moeten houden bij de thema's waarvoor we bevoegd zijn. We gaan hier niet praten over fiscaliteit, de btw die daalt en de kerncentrales. We blijven daar bewust af. Daarom zullen we die motie niet goedkeuren.

In de motie van Open Vld lees ik een aantal dingen met betrekking tot de distributietarieven. Er wordt gesproken over de algemene middelen. De vraag is: met welke middelen? Er is het weglaten van de solidarisering. We moeten ter zake zoeken naar een gezond evenwicht.

Het pleidooi van Open Vld met betrekking tot een standaard qua passiefwoningen verbaast me enigszins. Betaalbaarheid lijkt me belangrijk. We moeten die normen geleidelijk strenger maken, maar dit alles moet betaalbaar en haalbaar blijven. We moeten daar de nodige aandacht aan besteden. We willen niet zo ver gaan.

Ik heb ook grote vragen bij het pleidooi alle actoren in de samenleving aan te sporen tot een jaarlijkse reductie van het energieverbruik met 3 percent en tot een energie-efficiënt bedrag. De vraag is waar Open Vld die 3 percent haalt. Maar goed, dat debat zullen we misschien voortzetten in de commissie. Vandaag werken we immers niet met vraag en antwoord.

Van Groen! heb ik geen tekst gevonden en van LDD al evenmin. Waarschijnlijk hebben ze geen tijd gehad. Mijnheer Sanctorum, ik veronderstel wel dat u een visie hebt, maar waarschijnlijk hebt u niet de tijd gehad om ook een motie in te dienen.

Minister, er is dus sprake van zeer goede aanzetten. Het zal nu inderdaad de kunst zijn om stap voor stap alles in concrete daden om te zetten, zodat we onze doelstellingen van het regeerakkoord daadwerkelijk kunnen halen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, geachte leden, de beleidsnota Energie staat in het teken van de traditionele thema's van het energiebeleid: energiebesparing, het bevorderen van hernieuwbare energie, slimme netwerken, het aanpakken van energiearmoede en de correcte werking van de markt. De strategische en operationele doelstellingen en het gebruikte instrumentarium blijven de volgende jaren eigenlijk grotendeels dezelfde als in de voorbije jaren. Hooguit wordt er hier en daar wat versneld. Overigens moet het Vlaamse energiebeleid vanzelfsprekend worden ingepast in de Europese doelstellingen op vlak van klimaat, hernieuwbare energie en energiebesparing. Vlaanderen moet tegen 2020 13 percent hernieuwba-

re energie produceren. Die problematiek heb ik hier al meermaals aangekaart, door middel van een actuele vraag.

De filosofie van de beleidsbrief lijkt vooral te zijn: meer van hetzelfde. Voor Open Vld worden er weinig echte, fundamentele keuzes gemaakt. Recent is er inderdaad weer wat discussie geweest over het beleid om hernieuwbare energie te stimuleren. Het subsidiebeleid, met name voor zonne-energie, wordt – wat ons betreft terecht – in vraag gesteld. Een aantal leden hebben er ook al naar verwezen.

Het is inderdaad zo dat het energiebeleid de voorbije jaren werd gekenmerkt door een explosie van maatregelen, instrumenten, subsidies en verplichtingen. Het innovatiebeleid heeft een gelijkaardige evolutie doorgemaakt. Heel het instrumentarium werd in opdracht van toenmalig minister Ceysens doorgelicht. Het resultaat was het rapport-Soete. Misschien is een gelijkaardige evaluatie ook op zijn plaats voor het energiebeleid. We moeten ons de vraag durven stellen of het beleid soms zijn doel niet voorbij schiet. Als het stimuleren van hernieuwbare energie leidt tot meer energieverbruik, dan zijn we misschien op de verkeerde weg.

Ook het simpelweg doorrekenen van deze ondersteuningsmaatregelen in de tarieven moet onder de loep worden genomen. De sector van hernieuwbare energie neigt naar oversubsidiëring. Dit, gecombineerd met het doorrekenen van de tarieven, maakt de energiefactuur onbetaalbaar.

Een hervorming van het systeem van groenestroomcertificaten is wat ons betreft eveneens aan de orde. Er moet worden gewerkt aan een marktconform systeem van groenestroomcertificaten waarbij deze prijs niet vastligt maar kan schommelen naargelang de vraag en het aanbod. Groenestroomcertificaten zouden verhandeld moeten kunnen worden. Op die manier zou men ervoor kunnen opteren de jaarlijkse doelstelling te vervangen door een algemene doelstelling aan het eind van de periode.

Men kan zich eveneens afvragen of onze bijdrage aan de strijd tegen de opwarming van de aarde niet groter zou kunnen zijn indien we, in tegenstelling met wat sommigen onrealistische productiedoelstellingen achten, toch zouden opteren voor ambitieuze consumptiedoelstellingen op het vlak van groene stroom. Hierbij kan men in het kader van het energiebeleid toepassing maken van een van de Kyotomechanismen. Men kan de CO₂-emissies reduceren waar de kost het laagst is. Met andere woorden, produceer groene stroom in die landen waar de kost het laagst is. Bijgevolg is de vraag of we niet moeten opteren voor een aanzienlijke toename van de aankoop van groene stroom bij andere Europese lidstaten.

De beleidsnota voorziet in een implementatieplan voor een verstrengd eisenplan op lange termijn voor woningen en kantoren. Wat de lange termijn is, wordt helaas niet gedefinieerd. Open Vld is van mening dat we op het vlak van de energieprestaties van woningen echt wel ambitieus mogen zijn. Ik hoorde dat de collega van CD&V het daar niet helemaal mee eens is. We zijn het echter ook van hen gewoon dat ze altijd een beetje van dit en een beetje van dat doen. Wij vinden dat men moedig moet zijn en keuzes moet maken. Die keuzes houden echter ook consequenties in.

In deze sector kunnen we trouwens op de meest efficiënte manier nog veel vooruitgang boeken op het vlak van CO₂-reductie. Binnen 5 à 10 jaar moet het mogelijk zijn om te evolueren van het zwakke broertje tot de Europese top. Dat moet onze doelstelling en onze drijfveer zijn.

Nieuwbouw zou op termijn alleen kunnen via passiefwoningen. In dit kader is het uiteraard positief dat ook handelsgebouwen, ziekenhuizen enzovoort een dergelijke energiepeileis krijgen. Verder zou ik opnieuw een lans willen breken voor systemen van derde betaler. Momenteel is er inderdaad het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost. Wij staan achter de doelstellingen op zich maar het systeem is te weinig succesvol. Reden waarom de Vlaamse Regering heeft voorzien in een waarborgregeling voor lokale entiteiten.

Open Vld stelt voor om het systeem van derde betaler universeel ter beschikking te stellen van gezinnen en bedrijven. Vele gezinnen, maar ook bedrijven en scholen, willen wel energiebesparende investeringen doen, maar hebben daartoe niet altijd de nodige financiële middelen. Volgens ons heeft dit systeem meer kans op slagen omdat de gebruiker op geen enkel moment een meerkost heeft. Dit systeem kan bovendien ook gelden voor kleine bedrijven.

De minister wil het systeem van gratis kilowattuur behouden terwijl al lang niet meer duidelijk is of het een sociaal en ecologisch verantwoorde maatregel is. De kostprijs ervan wordt doorberekend in de distributietarieven. De kost van deze maatregel wordt bijgevolg gedragen door alle eindafnemers die aangesloten zijn op het laagspanningsniveau. Het gaat hier dan opnieuw om particulieren.

Met de invoering van de gratis elektriciteit beoogde men een sociale correctie. Deze maatregel schiet zijn doel voorbij. Wij stellen dan ook voor dat deze maatregel aan een grondige evaluatie wordt onderworpen.

Tot slot maakt de beleidsbrief geen melding van het Vlaams Energiebedrijf. Ook minister Lieten blijft vaag. Het werkt niet alleen de oppositie maar ook N-VA blijkbaar op de zenuwen. Het is nodig dat de regering hierin klaarheid schept. Steunt u de voorstellen van N-VA? Hoe ziet u concreet de uitwerking van dit project?

Ik ben helemaal nog niet aan het einde van mijn tekst. Ik wil eindigen met het pleidooi om te investeren in een slim netwerk, net zoals de heer Decaluwe dat daarnet heeft gedaan. Elektriciteit kan men niet opslaan. Het vormt een natuurlijke hinderpaal. De elektrische wagen kan wat ons betreft een oplossing zijn en ervoor zorgen dat het niet verbruikte deel opnieuw op het net kan worden geplaatst. Op die manier zouden pieken kunnen worden afgevlakt.

We hopen dat u daarin kunt en wilt investeren, samen met de Vlaamse Regering. Het is duidelijk dat er nog heel wat werk aan de winkel is.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, beleidsnota's hebben altijd een zekere vaagheid en algemeenheid als belangrijkste kenmerk. Deze energienota scoort op de wolligheidsschaal voortreffelijk. We zijn nu ruim 10 maanden ver in deze Vlaamse legislatuur en de tijd heeft niet stilgestaan. Het energithema heeft wereldwijd aan belang gewonnen, want door de ontwikkelingen in Rusland als aanbieder en China als steeds grotere vrager, is er sprake van heuse geopolitiek omtrent het thema energie.

Ook federaal was het item nooit uit de actualiteit, met onder andere de discussies over het al dan niet en hoe dan wel sluiten en heropenen van de kerncentrales. Maar het thema energie stond blijkbaar lager op het prioriteitenlijstje van deze Vlaamse meerderheid.

Overigens kent zelfs de lokale politiek meer dan ooit de impact van energie, want elk OCMW-bestuur kampte afgelopen winter meer dan ooit met acute situaties van steeds moeilijker betaalbare gas- en elektriciteitsfacturen. Want zo mochten we een week geleden nog vernemen dat Eandis de totale stroomfactuur de komende jaren wil laten stijgen, de distributietarieven zouden tot 30 percent extra klimmen. Reden daarvoor: de woekerende subsidiënpolitiek voor grote zonnepanelenprojecten en dito windturbineparken.

De modale consumenten zien hun energiefacturen jaar na jaar stijgen. Mattheus is nu ook in het energiebeleid hyperactief. De studie 'The Day After' van denktank Itinera waarschuwde er nochtans vorig jaar al gedetailleerd en nauwkeurig voor, en marge op de elektriciteitsprijzen is er vandaag geenszins. Ons land was reeds één van de duurste landen op vlak van energieprijzen. Onlangs werden door Test-Aankoop nog de energieprijzen in 8 Europese landen vergeleken. België kwam uit de bus met markante cijfers: 43 percent duurder dan de buurlanden voor een gemiddelde alleenstaande, 17 percent hoger voor een gezin met een doorsnee-verbruik. Dat zijn harde cijfers, collega's.

Ook Elia zit intussen met de handen in het haar. De hoogspanningsbeheerder staat voor een massa extra kosten als gevolg van vooral de offshorewindparken, de distributie- en transporttarieven zouden voor Elia zelfs met 50 percent moeten stijgen. Dit is een typisch voorbeeld van hoe ondoordachte staatsbemoedienis compleet averechts kan werken. Vlaanderen investeert ten onrechte in elektriciteitsproductie die tot 10 keer duurder is dan klassieke opwekking. En de onrechtstreekse kosten die daardoor worden veroorzaakt, swingen de pan uit. Het ergste moet nog komen, maar uw beleidsnota, mevrouw de minister, steekt vakkundig de kop in het zand.

Bovendien komt de helft van de groenestroomcertificaten uit biomassa. Daarom heeft men bijvoorbeeld in Duitsland deze sector al volstrekt uitgesloten, en dat voorbeeld moeten we volgens mijn partij hoogdringend volgen. Wat heeft het in Vlaanderen opstoken van Braziliaanse notenschelpen te maken met duurzame groene energie, minister?

Trouwens, er loert nog meer onheil voor de Vlaamse gezinsportemonnees om de hoek. De uitrol van de slimme energiemeters is gestart. Bedragen van 1,5 miljard euro kosten voor dit project, bij Eandis alleen al. Te betalen door, opnieuw, de doorsneeburger. U zou er misschien voor kunnen zorgen dat alvast deze factuur bij de juiste verantwoordelijken zou terecht komen.

En wie legt tegen ten laatste 2018 de 1 miljard euro op tafel om Electrabel eindelijk uit alle gemengde intercommunales van de Eandis-groep te kopen? Vorige week antwoordde u mij: "We zullen dat dan wel zien." Het is nu 2010, het is toch belangrijk om een visie op lange termijn te hebben, ook al is deze regering in 2010 misschien niet meer de meerderheid.

We berekenden eerder al dat op amper 1,5 jaar tijd de distributietarieven onverklaarbaar met 35 percent stegen. Ik gooi het niet op een hoopje, mijnheer Decaluwe, maar we blijven de ongelijkheid in de distributietarieven aanklagen. Ook daar gebeurde niets. De energie-intercommunales zijn zo'n beetje Vlaams beschermd erfgoed geworden.

En dan is er nog het Vlaams energiebedrijf. Naar het schijnt zal na Sint-Juttemis alles veranderen. Maar wat de gouden hoorn van het Vlaams energiebedrijf over de Vlamingen zal uitspreiden, blijft een mysterie.

Minister, deze regering is bijna een jaar oud, kom to the point met dit Vlaams Energiebedrijf of zwijg zedig over dergelijke spookinstituten. LDD zou u maar al te graag steunen als dat bedrijf het enige zou doen wat écht verandering zou brengen voor de energiefactuur van elke Vlaming, namelijk een eigen Vlaamse kerncentrale uitbaten die CO₂-vrije kernenergie opwekt en dus zes keer goedkoper is dan de aanmaak van stroom uit gasturbines.

Energie besparen écht aanmoedigen zou natuurlijk een andere optie zijn om de uiteindelijke energiefactuur binnen de perken te houden, maar enige aandacht voor bijvoorbeeld passiefwoningen is in uw nota ver zoek. Er wordt qua energiebesparing voortgeborduurd op steeds dezelfde afgezaagde maatregelen van vandaag, ook al zit de belangstelling ervoor vaak onder het nulpunt.

Minister, waar wilt u als energieminister eigenlijk het verschil maken? Ik stelde u die vraag vorige week ook al en ik kreeg er geen antwoord op. Baken prioriteiten af en leg de accenten op realistische en betaalbare projecten. Sta aan de kant van de modale consument. Maar daarvan is vandaag niets te zien. De enige zekerheid die u de Vlamingen biedt, is steeds meer betalen voor niets meer aan service of kwaliteit. Als minister van Consumentenzaken zou u in het verleden dit beleid als volstrekt onvoldoende beoordeeld hebben. Welnu, wij doen hetzelfde. *(Applaus bij LDD en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer Decaluwe, ik begrijp dat u onze visie nodig had om uw betoog voor te bereiden. De volgende keer zullen wij u daarbij helpen, dat is bij dezen beloofd.

Mijnheer Penris, ik zou aan uw opmerking van daarnet nog iets willen toevoegen. Mijn vraag van vorige week was in essentie: wie gaat die nieuwe kerncentrale betalen? In de discussie in de plenaire zitting werd zo ongeveer gesteld dat de consument niet mag opdraaien voor de kosten van groene stroom. Maar gaan wij die redenering dan ook toepassen voor kernenergie? Ik vrees dat kernenergie dan toch geen oplossing zal blijken te zijn. Ik begrijp dat wij daarover in de commissie verder zullen discussiëren.

Minister, ik wil positief beginnen. Uw beleidsnota is goed geschreven. Hij bevat minstens een duidelijk overzicht van de knelpunten en geeft een aanzet tot oplossingen. Ik denk onder meer aan de energieprestatie van gebouwen waarnaar al werd verwezen. U wilt tegen 2012 een verstrenging naar E60. Dat zou toch de bedoeling zijn, maar ik begrijp dat het nog niet helemaal vaststaat. De nota gaat ook over het stroomlijnen van premies en het oprichten van een enkel loket. En met betrekking tot het ondersteunen van buitengevelisolatie hebt u duidelijke engagementen aangegaan.

Maar over de grote uitdagingen blijft u vrij vaag. Een eerste belangrijke uitdaging is het verfijnen van het systeem van de groenestroomcertificaten. Over het uitzuiveren van de bijstook in inefficiënte centrales en afvalverbranding hebben we het verleden week al gehad. U hebt toen aangekondigd dat u het systeem zult evalueren en bijsturen. Dat is een goede zaak. De vraag is ook of we ons eigen systeem van de groenestroomcertificaten zullen aanhouden. Of zullen we evolueren naar een 'feed-in'-systeem naar Duits model, waarbij het tarief onder meer jaarlijks afneemt voor nieuwe investeringen? Oversubsidiëring wordt hierbij min of meer vermeden. Als de elektriciteitsprijs toeneemt, blijft het 'feed-in'-tarief gelijk en neemt het verschil af. Het geeft in elk geval duidelijkheid en zekerheid aan de sector. Een volledige en bruuske omschakeling is zeker niet eenvoudig en misschien zelfs niet wenselijk. Toch is het interessant om een aantal aspecten van die Duitse succesformule over te nemen.

Een tweede uitdaging is het bereiken van de Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie. Minister, binnenkort moet u samen met uw federale collega's en met uw collega's van de andere gewesten een nationaal actieplan indienen.

Ik vind het eigenaardig dat we kort voor de deadline nog steeds niet weten welk 'billijk aandeel', zoals het staat in het regeerakkoord, Vlaanderen op zich zal nemen.

Vorige week heb ik gesteld dat de discussie weggaat van: zullen we de Europese doelstellingen halen? Ze verschuift naar: hoe zullen we de doelstellingen halen? Daarbij is het belangrijk om strenge criteria voor vaste en vloeibare biomassa te hebben. Voor vloeibare biomassa heeft Europa al duurzaamheidscriteria. Die zijn redelijk beperkt. Criteria voor vaste biomassa worden voorlopig aan de lidstaten overgelaten. We zullen zien hoe dat verder evolueert. Het is belangrijk dat Vlaanderen dit op Europees niveau mee in het oog houdt zodat we, bij wijze van spreken, geen tropisch bos rooien om in eigen land onze doelstellingen voor hernieuwbare energie te halen.

Er bestaat nog veel onduidelijkheid over. Bovendien vraag ik mij af welk effect de federale situatie heeft op de spreiding van het aandeel van Vlaanderen in die 13 percent en het indienen van een nationaal actieplan. Zullen we de deadline van 30 juni voor het indienen van het actieplan bij de Europese Commissie halen?

Minister, hoe zult u de prioritaire aansluiting voor groene stroom realiseren en het aandeel van hernieuwbare energie in de transportsector? Wat met smart grid en smart meters? Het zijn fundamentele zaken waarover de discussie nog moet worden gevoerd en de beslissingen nog moeten worden genomen.

Een andere grote uitdaging is het valoriseren van groene warmte en koeling. U haalt dat zeer terecht aan in uw beleidsnota. Maar het blijft vaag wat we precies zullen doen. Er wordt een aanzet gegeven, onder meer met bouwvoorschriften. Er zou een aandeel groene warmte worden opgelegd, maar het blijft vaag.

Uw beleidsnota is een heel goede aanzet. Op dat vlak ben ik positief. Maar het moeilijkste moet nog komen. Ik kijk uit naar de komende parlementaire discussies over dit onderwerp.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik dank alle parlementsleden voor hun opmerkingen hier en vooral in de commissie, waar we een heel leerzaam en constructief debat hebben gevoerd, dat mij zeker zal helpen om de beleidsnota verder vorm te geven.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

BELEIDSNOTA Wonen 2009-2014, ingediend door mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie – 212 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 5

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Wonen 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, collega's, minister, de beleidsnota Wonen, waarop de motie die door de meerderheid is ingediend, is gebaseerd, is naar ons oordeel een zeer alomvattend document. Het legt een aantal boeiende accenten en plaatst de nodige opstapjes voor een duurzaam woonbeleid.

De beleidsnota is wat ons betreft terecht gestoeld op drie cruciale pijlers: de betaalbaarheid van wonen, het kwaliteitsvol wonen en woonzekerheid. Ik wil bij elk van deze prioriteiten enkele opmerkingen formuleren. Het is een bekend verhaal, maar ook een ongelooflijk succes dat liefst 75 percent van de Vlamingen een eigen woning bezit. Daarmee zijn we Europees koploper. 10 percent van de Vlamingen bezit zelfs een tweede woning.

Deze vaststelling neemt echter niet weg dat nog steeds heel wat mensen het moeilijk hebben. De voorbije jaren heeft het beleid zich vooral toegespitst op het verwerven van een eigen woning, waar op zich niets tegen is. Het bezit van de eigen woning biedt de grootste kans op woonzekerheid en is de beste garantie tegen armoede op latere leeftijd, maar misschien is het beleid al te eenzijdig daarop toegespitst geweest.

Voor sommige mensen – en vandaag is dat spijtig genoeg een groeiende groep van mensen – zal het bezit van een eigen woning immers nooit haalbaar zijn. Ideaal zou uiteraard zijn als ze allemaal in een sociale woning terecht zouden kunnen, maar dat is vandaag nog geen haalbare kaart. Het bestaande aanbod van 140.000 sociale woningen volstaat daarvoor vandaag niet.

Het Grond- en Pandendecreet, dat voor 2020 65.000 nieuwe sociale en bescheiden woningen en kavels vooropstelt, is dan ook een zeer belangrijk engagement van de vorige en de huidige Vlaamse Regering. Belangrijk in dit verband zijn de betaalbaarheid van een woning in eigen streek en een betere spreiding van de sociale last. In het verleden waren al te veel gemeenten de sociale huurders liever kwijt dan rijk, ook die gemeenten worden nu verplicht om hun verantwoordelijkheid op te nemen wat de bouw van sociale woningen betreft. Het grond- en pandenbeleidsplan dat minister Van den Bossche samen met haar collega Muylers zal opstel-

len, vormt dan ook een zeer belangrijk instrument in de duurzame woonbeleidsvisie voor de komende jaren.

De minister heeft duidelijk haar voornemen bekendgemaakt dat ze bij hoogdringendheid de private huurmarkt wil aanpakken. De private huurmarkt is altijd een beetje de achilleshiel in het woonbeleid van de vorige Vlaamse Regering geweest. Nochtans blijft 20 percent van de bevolking vandaag op de private huurmarkt aangewezen. De private huurmarkt is en blijft het meest kwetsbare segment van de woonmarkt. Het is daar dat we in verhouding de slechtste en de duurste woningen vinden. Tegelijk vinden we hier de meest kwetsbare bewoners op de woningmarkt, zodat huren heel vaak gelijkstaat met armoede. Er gaapt op de private huurmarkt ook een onaanvaardbare kloof tussen prijs en kwaliteit. Zoals de beleidsnota aangeeft, blijft het aanbod intussen krimpen. Dit kunnen we enerzijds toeschrijven aan de vergrijzing van de huidige verhuurders en anderzijds aan de prijsstijging van de bouwgronden, waardoor de oudere woningen steeds vaker terechtkomen in de handen van jonge gezinnen die deze voor zichzelf renoveren. Dat laatste is op zich een goede zaak, maar intussen blijft de vraag naar huurwoningen stijgen.

We vinden het dan ook een erg goede zaak dat de minister aankondigt een groter aanbod aan kwaliteitsvolle en betaalbare huurwoningen te willen realiseren door de uitbreiding van het aanbod woningen dat verhuurd wordt via een sociaal verhuurkantoor (SVK). Ik heb het al vroeger benadrukt dat de SVK's de beste oplossing zijn voor een verbetering van de huurmarkt. Ik denk dat de minister het daar volmondig mee eens is. Huren en verhuren via een SVK is immers een win-winsituatie. De verhuurder krijgt de garantie dat hij effectief maandelijks de huur betaald krijgt, ontsnapt aan alle administratieve rompslomp en bovendien wordt voorzien in woonbegeleiding. Daartegenover staat dat de huurder een faire huurprijs betaalt die in verhouding staat tot de kwaliteit van de woning. Het huidige SVK-patrimonium bedraagt slechts 4500 woningen, ondanks de grote tevredenheid van de betrokkenen, zoals blijkt uit studies. Te weinig mensen vinden vandaag de weg naar de SVK's. Het verheugt dan ook dat de minister de SVK's meer slagkracht wil geven.

Tegelijk is het goed dat de minister oog heeft voor het feit dat het verhuren van een woning rendabel moet blijven voor de verhuurder, wil men het verder inkrimpen van de huurmarkt tegengaan. De belangen van huurders en verhuurders stonden in het verleden te veel lijnrecht tegenover elkaar, terwijl ze eigenlijk op elkaar zijn aangewezen. Het is goed dat de beleidsnota ook hieraan aandacht besteedt.

We zijn ook zeer blij met de intentie van de minister om een verruimde huursubsidie te geven aan mensen die 5 jaar op de wachtlijst voor een sociale woning staan. Daardoor wordt voor de kwetsbaarste groep de private huur al een stuk betaalbaarder. Vandaag is het huursubsidiestelsel inderdaad onvoldoende om de nood te lenigen. Maar een veralgemeend stelsel dat de betaalbaarheidskloof overbrugt, is alleen haalbaar als we righthuurprijzen kunnen opleggen. Zolang Vlaanderen niet bevoegd is voor het prijzenbeleid, blijft dit echter onmogelijk.

Naast de aandacht voor betaalbaar wonen, zijn we ook blij met de bijzondere aandacht die de minister heeft voor de woonkwaliteit. In Vlaanderen zijn er vandaag 300.000 slechte woningen. Dat is op zich eigenlijk een schande, maar bovendien kost het de samenleving een fortuin, dat is geen geheim. Slecht wonen veroorzaakt immers gezondheidsproblemen, psychische problemen, schoolachterstand, relatieproblemen en een onoverbrugbaar nadeel op de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn deze woningen zeer milieu- en energieonvriendelijk. Gelukkig omvat de beleidsnota ter zake heel wat stimulerende en sanctionerende maatregelen.

Ten slotte kan ook het belang van woonzekerheid in deze moeilijke economische tijden moeilijk worden overschat. Jobverlies of arbeidsongeschiktheid mag niet tot woningverlies leiden. In de vorige regeerperiode werd de verzekering gewaarborgd wonen voor eigenaars afgeschaft. Onder druk van sp.a is die sinds april vorig jaar weer operationeel. Uit de cijfers die de minister onlangs bekendmaakte, blijkt wel degelijk dat de verzekering meer succes kent

dan de vorige. Dagelijks worden ongeveer 40 dossiers ingediend, wat toch wel degelijk wijst op de nood aan een dergelijke verzekering.

Het verheugt me ook dat in het regeerakkoord wordt aangegeven dat ook de mogelijkheid van een dergelijke verzekering voor huurders zal worden onderzocht. Wij hebben daarover in de vorige regeerperiode een voorstel van decreet ingediend. Toen was er geen meerderheid voor te vinden. Ik hoop van harte dat het binnen deze legislatuur wel lukt.

Minister, we kijken in elk geval uit naar de uitvoering de komende jaren van de beleidsnota, een beleidsnota die zoals aangegeven de juiste klemtonen legt en contouren aangeeft waarbinnen het woonbeleid zich de komende jaren kan begeven. (*Applaus bij sp.a en CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, minister, collega's, wonen is een heel interessant beleidsdomein omdat je het kunt bekijken vanuit verschillende invalshoeken. Het is een basisbehoefte van eenieder, ook van de kwetsbare groepen in Vlaanderen, om een dak boven het hoofd te hebben in de beste kwaliteitsvolle omstandigheden. We hebben een boeiende bespreking gehad met een aanzet van een beleidsnota om de volgende jaren mee te werken. Ik ben ervan overtuigd dat in de verschillende beleidsbrieven nog bijstellingen zullen komen in een aantal aspecten, en er misschien ook nieuwe aspecten zullen bijkomen.

We hebben vorige week een interessante commissievergadering gehad met de Vlaamse Woonraad die uitdrukkelijk heeft gezegd dat een Vlaams woonbeleidsplan een absolute must is voor de toekomst. Waar staan we nu? Waar willen we heen? Welke financiële middelen hebben we daarvoor over?

In de vorige legislatuur is een basis gelegd met het Grond- en Pandendecreet. In dit gremium is daar al heel veel over gezegd: 43.000 bijkomende sociale huurwoningen, 21.000 bijkomende sociale koopwoningen en nog eens 1000 bijkomende sociale kavels. Dat is heel wat. Het is het globaal sociaal objectief dat gerealiseerd zal moeten worden. De budgetten zijn gereserveerd. Het zal de kunst en de uitdaging zijn om alles op koers te zetten. Niet langer dan twee weken geleden heeft uw partijgenoot Tobback, burgemeester van Leuven, zich beklagd over het feit dat de doorlooptijd in dossiers van woonbeleid zo lang is, namelijk een halve gemeentelijke legislatuur. Hij heeft blijkbaar een aantal projecten beloofd die nog niet van start kunnen gaan. We zijn daar al lang aan aan het werken. Er is een Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten geweest. Vanuit het beleidsdomein Wonen moeten we ook een tandje kunnen bijsteken om dat te kunnen versnellen. In de motie die we vandaag hebben ingediend staat uitdrukkelijk dat de financiering, de procedures en de regelgeving afgestemd moeten worden op nieuwe opdrachten en rekening moeten houden met recente ontwikkelingen op de woonmarkt.

Private huur is uw zorgenkind en ons zorgenkind. Het blijft een moeilijk verhaal. Sociale verhuurkantoren bieden een beetje een antwoord, maar we weten dat ook zij met problemen kampen. Ook daar komen we hopelijk de volgende jaren naar een betere inbedding zodat ze effectief samen met bouw- of woonmaatschappijen antwoorden kunnen bieden. Wie weet komt die staatshervorming er ooit en worden we bevoegd voor de huurwet. Het is hier niet de plaats waar we dat debat kunnen voeren. Op welke manier kunnen we mensen die wensen te investeren in een tweede onroerend goed, stimuleren zodat ze die woning nog willen verhuuren op onze private huurmarkt? Daar knelt immers het schoentje.

Ik denk dus dat onze meningen niet zo ver uit elkaar liggen. Maar we moeten durven te erkennen dat we niet veel middelen hebben om te ondersteunen.

Vlaanderen heeft gelukkig veel eigenaars. We willen dat blijven aanmoedigen. In dat verband vragen we de harmonisatie van het stelsel van de sociale leningen. U hebt gezegd dat u er borg voor staat dat dit zal gebeuren. Efficiëntiewinsten in deze legislatuur realiseren, veronderstelt dat er aanzetten tot harmonisatie worden gezet. U hebt de eerste stappen gezet: de-

zelfde rentevoet, ongeacht de instelling waarmee men de lening afsluit. Dat kan op onze instemming rekenen. We moeten er wel voor zorgen dat de verschillende instanties elkaar niet gaan beconcurreren met overheidsmiddelen. Ze moeten wel waarborgen dat een kandidaat-ontlener de meest voordelige leningsvoorwaarden krijgt.

Ik hoop in elk geval dat u nog voor de zomer dat ei kunt leggen, want hoe sneller dat in deze economisch moeilijke tijden kan, hoe beter dat is voor mensen die overwegen een woning te kopen of te renoveren. Tezelfdertijd moet de zijsprong naar de verzekering gewaarborgd inkomen worden gemaakt, zoals mevrouw Hostekint zei. We zijn erg tevreden dat die er is. Ik denk dat ze vandaag een groter succes is dan in het verleden.

Slagkrachtige woonactoren zijn gemeenten die hun regisseursrol op zich nemen. Het Gronden Pandendecreet heeft voor veel commotie maar ook voor veel discussie in de gemeenten gezorgd. Dat is een verdienste. Tezelfdertijd moeten er goed werkende huisvestingsmaatschappijen zijn. Een nieuwe erkenningsronde wordt al lang aangekondigd. Er moeten goede uitgangspunten zijn die duidelijk en sluitend zijn geformuleerd. De vraag is dan wat een minimale schaal is. We zijn het erover eens dat er een minimale schaal moet zijn, maar vanaf wanneer is een bouwmaatschappij te klein om professioneel te kunnen werken? En omgekeerd: is er een punt waarop een maatschappij te groot wordt om nog professioneel te kunnen werken? We zullen het daarover nog hebben, als het erkenningsbesluit voorligt.

Van bovenaf opgelegde fusies, louter wegens de fetisj van de minimale schaalgrootte, kan voor ons niet. En belangrijk voor ons is het duurzaam en kwaliteitsvol wonen – denk ook aan de beleidsbrief over energie – en de langverwachte harmonisatie van het premiestelsel inzake energie, de renovatiepremie en het hele verhaal van de aanpassingspremie en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, die zijn aangekondigd voor het najaar.

Tot slot heb ik het nog over een van mijn stokpaardjes: wonen en welzijn. De aanzet is gegeven in de vorige legislatuur, met de maatschappelijke beleidsnota en een zeer goede resolutie. Op welzijnsvlak is dat geconcretiseerd in het Woonzorgdecreet. Het komt er nu op aan het uit te voeren. Dat is een opdracht voor welzijn en wonen. Als we willen dat de assistentiewoning de opvolger wordt van de serviceflat, dan moeten we ervoor zorgen dat er een goed kader is en goede stimuli worden aangeboden, niet enkel aan bouwmaatschappijen maar ook aan privéactoren.

De Vlaamse Rand rond Brussel mogen we niet vergeten. Een cruciaal punt zijn de extra middelen, die in het regeerakkoord zijn opgenomen. Daarmee moet Vlabinvest strategische grondvoorraden aanleggen. In het verleden kreeg Vlabinvest al de mogelijkheid om een voorkooprecht uit te oefenen. We dringen erop aan om Vlabinvest te blijven ondersteunen. We hopen dat u de verschillende elementen in de motie de komende jaren kunt concretiseren via de beleidsbrieven.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, collega's, volgens de hier vorige week ook kort besproken Armoedebareometer heeft 32 percent van de bevolking vandaag problemen met huisvesting. Vooral bij de lagere inkomens zorgen de vaak significant stijgende huur- en energieprijzen ervoor dat kwaliteitsvol en betaalbaar wonen een steeds grotere uitdaging wordt. De ambitieuze doelstelling die Vlaanderen heeft geformuleerd in het decreet op het grond- en pandenbeleid, namelijk het realiseren van 43.000 sociale huurwoningen, 21.000 sociale koopwoningen en 1000 sociale kavels tegen 2020, is in dit licht dan ook broodnodig.

Het aanbod aan betaalbare woningen vergroten alleen is echter niet voldoende. Naast de uitbreiding van het aanbod sociale huisvesting zijn er immers nog heel wat mogelijkheden en kansen, onder meer op de private markt, die we ten volle moeten benutten. In haar beleidsnota schuift de minister dienaangaande enkele belangrijke maatregelen naar voren.

Een van die maatregelen is de uitbreiding van de huursubsidie. Door het verschil bij te passen tussen de huurprijs op de private markt en de sociale huurprijs, kunnen sociaal-economisch zwakkere huurders ook op de private markt terecht. De realisatie van een echte huursubsidie in plaats van een verhuursubsidie is een goede zaak. Wel moeten we de mogelijkheid tot speculatie op een huursubsidie vermijden. Tijdens de bespreking van de beleidsnota wees onze fractie bij monde van mevrouw Homans al op het feit dat iemand gemakkelijk langer dan 5 jaar op een wachtlijst staat, waardoor de kans op speculatie reëel wordt.

Samenwerking met de private sector bestaat vandaag reeds in het kader van de sociale verhuurkantoren. De N-VA is altijd al voorstander geweest van een versterking en uitbreiding van de werking van de sociale verhuurkantoren. SVK-verhuur biedt immers een efficiënt antwoord op de vraag naar betaalbare huisvesting en maakt het mogelijk om het bestaande potentieel aan woningen op de private markt maximaal te benutten. Wij zijn en blijven dan ook vragende partij voor een verdere professionalisering, een verbetering van de kwaliteit van het huuraanbod en een versterking van de woonzekerheid.

Minister, een belangrijke opdracht blijft om nog meer eigenaars aan te zetten om te verhuren aan een SVK. We moeten eigenaars nog meer stimuleren om hun huizen op de markt te brengen. Dat kan onder meer door fiscale stimuli, maar evenzeer door bescherming tegen het toch grote gevaar op potentiële schade door de huurders.

Sociale verhuurkantoren nemen vanwege hun bijkomende opdracht een bijzondere plaats in in de sector. Naast de brugfunctie tussen huurder en eigenaar-verhuurder, staan de SVK's ook in voor de begeleiding en opvang van die categorie huurders die zelf te zwak zijn om alleen op de huurmarkt hun plan te kunnen trekken. Terecht wordt in de beleidsnota de samenwerking tussen Wonen en Welzijn benadrukt. Het debat over waar de grens tussen woon- of welzijnsbegeleiding nu ligt, is duidelijk nog niet afgerond. Ook in de commissie hebben we daar trouwens al over gehad, onder de deskundige leiding van de heer Penris.

Ook de samenwerking tussen de SVK's en de sociale huisvestingsmaatschappijen is voor de N-VA een aandachtspunt. Het kan niet de bedoeling zijn dat SVK's en sociale huisvestingsmaatschappijen naast elkaar of zelfs tegenover elkaar staan, zoals in het verleden soms het geval was. Waar mogelijk moeten we onderlinge samenwerking versterken en stimuleren. De optimalisering van de werking van de sociale huisvestingsmaatschappijen en de kwaliteit en doeltreffendheid van het Vlaamse woonbeleid in het algemeen zijn een permanente opdracht van de Vlaamse overheid. Schaalgrootte, efficiëntie, degelijk bestuur en kwaliteitsvolle dienstverlening moeten daarbij sleutelbegrippen zijn. De komende evaluatie van het Sociale huurbesluit neemt in dat kader een belangrijke plaats in.

Sociale huisvesting is zonder meer een van de grote pijlers en instrumenten van het Vlaamse woonbeleid. Eigendomsverwerving blijft echter de belangrijkste investering en dam tegen armoede. Dat weten we allemaal. Voor steeds meer mensen is het bouwen of kopen van een eigen woning een moeilijk of zelfs niet te verwezenlijken droom. Het is dan ook belangrijk dat er voldoende aandacht gaat naar maatregelen om die drempels weg te nemen waar mogelijk. De verzekering gewaarborgd wonen is in dit opzicht een niet te onderschatten instrument. Ook het voortzetten van het principe van de sociale lening en de omvorming van het systeem van klein beschrijf tot de zogenaamde huiskorting moet eigendomsverwerving stimuleren en vergemakkelijken. Dat zal zonder twijfel ook nog aan bod komen in uw beleidsnota Steden.

De vooropgestelde hervorming van het stelsel van sociale leningen blijft noodzakelijk. Wat betreft de huiskorting, hebben wij er vanuit de N-VA-fractie al op gewezen dat naast de oppervlakte ook rekening moet worden gehouden met het inkomen. Daar het KI hoger ligt dan in de steden, kan de huiskorting op die manier een interessante stimulans voor renovatie in de stad betekenen.

Vandaag wordt de Vlaamse woningmarkt en huisvestingssector geconfronteerd met een nieuwe golf woningen die dringend aan renovatie toe zijn. Die golf zal zich de komende jaren enkel maar versterken. Vooral op het vlak van energiebesparingen, isolatie en duurzame materialen, is er heel wat werk aan de winkel. De renovatiepremie is in dat opzicht een dankbaar en efficiënt instrument om de woonkwaliteit, duurzaamheid en energiezuinigheid van het Vlaamse woonpatrimonium te verbeteren. De N-VA blijft er een hevig voorstander van om de harmonisering en integratie van de bestaande premies tot één premie uit te werken.

Tot slot vragen wij met de N-VA-fractie bijzondere aandacht voor de situatie in de Vlaamse Rand. Recente cijfers van de FOD Economie tonen aan dat wat betreft de woningprijzen de top 10 in België bijna integraal wordt ingenomen door gemeenten in en uit de Rand. Deze cijfers bevestigen en onderstrepen onzes inziens nogmaals het belang van Vlabinvest.

Minister, de N-VA staat positief ten opzichte van uw goedgeschreven en duidelijke beleidsnota en zal de komende maanden en jaren constructief bijdragen aan al wat die ten uitvoer kan brengen. (*Applaus bij de N-VA en bij CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, minister, collega's, ik zal hier in 5 minuten proberen om de belangrijkste bekommernissen of punten van Groen! naar voren te brengen, zoals ze ook, mijnheer Decaluwe, in een met redenen omklede motie werden vertaald.

Minister, u en deze regering zetten echt fel in op het decreet inzake grond- en pandenbeleid. Dat is goed, want het is de hefboom om in de komende periode 43.000 extra sociale huurwoningen en 21.000 sociale koopwoningen te realiseren. Ik vind het Grond- en Pandendecreet een goed instrument, maar het is heel belangrijk om het heel goed te monitoren. We hebben daar in de commissie ook vaak over gesproken.

Het is volgens ons belangrijk om een soort van voortgangsrapportering te doen, zoals dat ook voor BAM gebeurt, waardoor we regelmatig in de commissie een overzicht krijgen van hoe het staat met de uitvoering van het grond- en pandenbeleid en waardoor we weten of we op schema zitten voor het realiseren van de sociale woningen. Daarnaast is het ook belangrijk om te monitoren welk soort woningen we realiseren. Ik zou het erg vinden indien door de combinatie van meer verantwoordelijkheid voor de lokale besturen en voor de private partner in dit verhaal, er maar één soort woningen wordt gerealiseerd, bijvoorbeeld sociale seniorenflats terwijl we weten dat er heel veel vraag is naar sociale gezinswoningen. Ook dat monitoren is erg belangrijk. In het verlengde daarvan is het ook heel belangrijk, minister, om samen met de VVSG een beetje te bekijken hoe de regierol van de gemeenten de komende jaren evolueert. We zijn dus vragende partij voor een soort van voortgangsrapportage in onze commissie en ik kijk nu even naar de commissievoorzitter. We kunnen dat doen door interpellaties in te dienen, maar eigenlijk zouden we dit regelmatig moeten kunnen organiseren.

Net zoals de heer Hendrickx wil ook ik verwijzen naar de Armoedebareometer. Met de sociale woningen in het vooruitzicht, zullen we het probleem op dit moment niet oplossen. Er is een enorme problematiek wat de betaalbaarheid van woningen op de private huurmarkt betreft. U kondigde aan dat u voor mensen die 5 jaar op een wachtlijst voor sociale woningen staan, iets zult doen. Wij zouden een stapje verder willen gaan en een soort systeem willen invoeren van een soort van maximumfactuur voor huur. Dat wil zeggen dat iedereen die in aanmerking komt voor een sociale woning, mensen met lage inkomens dus, en die meer dan 30 percent van het maandinkomen betaalt aan huur, een huursubsidie zou krijgen zodat we echt de garantie geven dat mensen niet in armoede verzeilen door het bedrag dat ze moeten betalen voor huisvesting.

Als we dat willen doen, minister, moeten we dringend een systeem ontwikkelen van huurrichtprijzen. Het ziet er niet naar uit dat de hele huurwetgeving morgen al naar Vlaanderen zal komen. We hadden gehoopt dat dat allang gebeurd zou zijn. Groen! was het daarmee eens. Dat was een eerste pakket: de borrelnootjes. U was het er ook mee eens. De borrel-

nootjes liggen eigenlijk al 3, 4 jaar klaar, maar ze blijven liggen. (*Opmerkingen van de heer Ludwig Caluwé*)

Laat het ons maar zelf doen. Mijnheer Caluwé, laat ons een systeem van huurrichtprijzen ontwikkelen en dat koppelen aan de sociale verhuurkantoren (SVK's). Als we verplichten dat de huizen die de SVK's verhuren aan dat systeem van huurrichtprijzen moeten voldoen, dan kunnen we dat wel invoeren. Volgens mij is er nog een enorm potentieel om het aantal woningen dat in portefeuille zit van de SVK's uit te breiden, maar dan moet u de SVK's wel verder ondersteunen en meer mogelijkheden geven. Op dit moment wordt van de SVK's verwacht dat ze letten op kwaliteit en energiezuinigheid van de woningen. Op dat punt moeten we hen ondersteunen.

Ik weet dat er sprake van is om de SVK's die de belangen van de huurder vertegenwoordigen en tegelijk huizen verhuren, te splitsen. Ik zou u willen vragen om eerst een grondig debat te voeren in dit parlement over de scheiding en over de samenwerking met de SHM's. we mogen zeker de link met Welzijn en de OCMW's niet vergeten.

Minister, ik vind dat we een voortrekkersrol moeten blijven spelen inzake duurzame en energiezuinige woningen. In de vorige legislatuur was er een project in verband met sociale passiefhuizen. Er waren projecten en initiatieven om na te denken over sociale ecowijken. Dat valt allemaal onder dat dure woord 'transitie'. Ik geloof dat de minister-president een aantal 'transitiearena's' financiert om daar heel veel denkwerk te verzetten. Er wordt ernstig over nagedacht. Er worden heel concrete voorstellen gedaan, alleen heb ik de indruk dat ze niet doorstromen tot op het niveau van het beleid. Als we de financiering van de experimenten met sociale passiefhuizen en met sociale ecowijken stopzetten, zijn we niet goed bezig. Wilt u dat opnieuw opnemen, minister? (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, minister, ik zal het debat in de commissie niet overdoen. Ik zal me beperken tot enkele opmerkingen.

We staan voor een demografische uitdaging, dat weten we allemaal. Die is enerzijds veroorzaakt door een gezinsverdunding, zeker in de sociale sector, anderzijds door een massale instroom van vreemdelingen die het financieel moeilijker – en dan druk ik mij voorzichtig uit – hebben in onze samenleving. Ze blijven massaal een beroep doen op de sociale voorzieningen die Vlaanderen hen aanreikt.

We hebben overal wachtlijsten in Vlaanderen: we hebben wachtlijsten in het onderwijs, veroorzaakt door die massale instroom, maar we hebben ook lange wachtlijsten in de sociale huursector. Ik betreur dat, want voor mij is sociale huisvesting altijd volkshuisvesting, huisvesting bedoeld voor de mensen van het eigen volk die het net niet goed genoeg hebben om op de private markt terecht te kunnen. Zo was het vroeger, zo mag het blijven.

U hebt ter zake een aantal ambities om hierin corrigerend te kunnen bijsturen, minister. U hebt gezegd dat u met de tijdshorizon van 2020 43.000 nieuwe sociale huurwoningen wilt realiseren en 21.000 sociale koopwoningen. Ik heb u in die ambitie willen steunen. Ik denk dat de socialehuisvestingssector die ambitie verdient.

Dit mag natuurlijk geen vrijblijvende denkoefening zijn. De minister heeft dit in haar beleidsnota op papier gezet. Ik heb haar gevraagd hier in haar begroting ook cijfers tegenover te plaatsen. Ik vind de suggestie van mevrouw Vogels eigenlijk niet slecht. Onze commissie zal de minister op geregelde tijdstippen moeten beoordelen.

De minister is nog ambitieuzer dan haar voorganger. Ik zit al vrij lang in het Vlaams Parlement. Ik heb ministers gekend die de ambitie hadden tijdens hun ambtstermijn 15.000 sociale woningen tot stand te brengen. De minister heeft de ambitie op 5 jaar tijd het dubbele te doen. Ik wens haar veel succes. Indien ze hierin slaagt, verdient ze een standbeeld. Ze zal dan de geschiedenisboeken halen. Haar vader heeft in deze sector al zijn sporen verdiend. Ik wil het

wel eerst zien gebeuren. Zoals mevrouw Vogels heeft gesuggereerd, zullen we de minister hierop evalueren.

Mijn tweede punt heeft betrekking op de huursubsidies. Ik ben blij dat de minister dit begrip wil opentrekken. Vroeger ging het om een verhuispremie voor mensen die in een krotwoning of een slechte woning woonden en naar een betere woning verhuisden. De minister wil de huursubsidies opentrekken naar die mensen die al te lang op de wachtlijsten staan. Ik heb in dit verband naar de bekommernis van het Vlaams Overleg Bewonersbelangen (VOB) verwezen. Zijn we niet discriminerend bezig? De minister heeft een antwoord op die vraag gegeven. Voor mij blijft het een open vraag.

Mijn derde punt betreft de renovatiepremie. De voorgangers van de ministers zijn op dit vlak zeer succesvol geweest. De minister kan dit succesverhaal niet voortzetten. Ze heeft moeten vaststellen dat de begroting dit niet toelaat. Ze moet hierin snijden. Dit is steeds een pijnlijke zaak. Ik zou graag vernemen hoe de minister dit wil organiseren. We hebben een aanzet van antwoord op onze vragen gekregen. Ik hoop dat we hier in de toekomst op kunnen terugkomen.

Een vierde punt dat ik heel belangrijk vind en waarmee ik dagelijks word geconfronteerd, betreft de samenlevingsproblemen in een aantal sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's), zeker in mijn eigen grootstad Antwerpen. (*Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe*)

Mijnheer Decaluwe, Antwerpen is een grootstad, bijna zo groot als of misschien zelfs iets groter dan Kortrijk.

Er zijn heel wat samenlevingsproblemen in onze SHM's. We dachten dat de nieuwe Vlaamse Wooncode en het nieuwe kaderbesluit Sociale Huur ons instrumenten aanreikten om die problemen te verhelpen. Die instrumenten worden echter nog niet optimaal gebruikt. De minister beseft dit en wil tot een evaluatie overgaan. We zullen de minister ook hierop evalueren en afrekenen.

Een vijfde punt dat ik tijdens de commissiebesprekingen heb aangekaart, betreft de problematiek van de thuisloosheid. Ik vind niet dat thuislozen sowieso in de sociale huursector terecht moeten kunnen. We vormen echter de commissie Wonen. Dit betekent dat we op dit vlak een grote verantwoordelijkheid dragen. Ik weet dat de minister die verantwoordelijkheid in het Vlaams Parlement met de minister van Sociale Zaken moet delen. Ik vind dit een belangrijk probleem. Ik word tijdens mijn politiek dienstbetoon steeds meer met thuisloosheid geconfronteerd.

Op mijn voorlaatste punt, de lokale toewijzingsreglementen, wil ik nu niet ingaan.

Mijn laatste punt betreft de evaluatie van de huurlasten en de huurprijzen. De minister had beloofd ons op dit vlak tegemoet te komen. Heel wat mensen in de sector worden met te hoge huurprijzen en met niet te rechtvaardigen huurkosten geconfronteerd. De minister heeft beloofd onze vragen hierover te beantwoorden. We rekenen erop dat ze dit nog zal doen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, minister, geachte leden, we hebben lang moeten wachten op de bespreking van de beleidsnota Wonen, maar uiteindelijk hebben we toch wel een goed debat kunnen voeren in de commissie, onder de deskundige leiding van de heer Penris. Dat mag hier ook wel eens worden gezegd. Daarbij was er respect voor ieders mening vanuit zijn specifieke ervaring, ook al verschilde die mening soms.

Essentieel voor LDD is het grondwettelijk recht op wonen. Dat recht wordt georganiseerd door spelers op de woonmarkt, die in twee grote groepen onder te verdelen zijn: de gesubsidieerde woonactoren en de privéwoonactoren. Beide groepen hebben hun plaats en hun doelgroepen. De beleidsverantwoordelijken moeten durven erkennen dat hun maatschappelijke rol complementair is. Dit staat evenwel in schril contrast met de dagelijkse realiteit, waarbij

de gesubsidieerde huisvestingssector met veel overheidsmiddelen de privémarkt beconcurrereert.

We kunnen ons afvragen of sociale kavels en sociale koopwoningen echt wel goedkoper zijn. De meerprijs voor een modale woning op de privémarkt is immers veelal louter te wijten aan het feit dat de bouwgronden, de infrastructuurwerken en openbare nutsvoorzieningen, evenals de aanleg van het wegennet hoofdzakelijk worden bekostigd door de belastingbetaler. Zelfs het btw-tarief bedraagt nauwelijks 6 procent. De vraag stellen, is ze beantwoorden.

Tevens moeten we af van het vooroordeel en de veralgemening dat woningen op de privémarkt van mindere kwaliteit en te duur zouden zijn, of erger nog, dat privéverhuurders charlatans zouden zijn en dat de gesubsidieerde huursector de enige correcte en sociaal voelende huisvestingsformule zou zijn. Dit is volstrekt achterhaald. Dat blijkt ook uit de verslagen van de ombudsdienst: toch 73 procent van de klachten gaan over de sociale huisvestingssector. Denken we maar aan de massale leegstand van sociale huurhuizen, die wij hier toch zelf hebben aangeklaagd. Denken we aan de wanpraktijken bij bepaalde erkende kredietmaatschappijen, aan de lange wachtlijsten, aan de uithuiszettingen, aan het gebrek aan professionaliteit, aan het onzorgvuldig afrekenen van de huurwaarborg, aan het ondoorzichtig aanrekenen van algemene kosten en aan de verstrekking van foute informatie. Het is zonder meer laakbaar dat dergelijke praktijken zich kunnen voordoen, temeer daar de gesubsidieerde sector met geld van de belastingbetaler werkt. Moeten we ons wat die aspecten betreft niet durven af te vragen of de sociale huisvestingssector niet te veel gepolitiseerd is, waardoor er een vorm van normvervaging is opgetreden? (*Rumoer*)

Mijnheer Decaluwe, ik maan alle politici aan de moed te hebben en conclusies te trekken uit meer dan 20 jaar tekortgeschoten, gepolitiseerd sociaal huisvestingsbeleid. (*Rumoer*)

Ik heb ambiance in de zaal.

LDD is ervan overtuigd dat de woonproblematiek op korte termijn enkel kan worden aangepakt als ook de privéhuursector op een evenwichtige en objectieve manier als volwaardige partner kan meespelen. Daarom zal de regering een tandje bij moeten steken om het vertrouwen te herwinnen. Zo niet zal de privéhuurmarkt voort verschrallen en zullen de wachtlijsten in de gesubsidieerde sector blijven aandikken.

Minister, u geeft aan hier oog voor te hebben, maar wij hoeden ons wel voor de communistische addertjes onder het gras. (*Rumoer. Applaus van de heer Boudewijn Bouckaert*)

Zo gaan veel middelen naar sociale verhuurkantoren. Met allerlei bonussen worden eigenaars gelokt, maar de eigenaar verliest wel steeds meer de greep op zijn eigendom. Het is evenmin zeker of de spelregels tijdens een lopend contract niet zullen worden gewijzigd.

In de commissie hoor ik stemmen opgaan om de huurprijzen op de private woonmarkt vast te leggen. Hoe men daarmee de verschraling van de private huurmarkt wil tegenhouden is me een raadsel. Kwaliteitsbewaking is noodzakelijk, maar evenzeer moet men oog hebben voor gevallen waarbij de eigenaar het slachtoffer is geworden van slecht onderhoud of zelfs van vandenstroken door de huurder. In die zin pleit LDD voor een bemiddelende tussenstap voor er een procedure tot onbewoonbaarheid of ongeschiktheid opgestart wordt.

Huurders hebben recht op bescherming en op wonen, maar ook verhuurders hebben hun rechten. Daarenboven vragen wij dat de huurwetgeving snel geregionaliseerd zou worden.

Minister, het zal u niet verbazen dat LDD van oordeel is dat we enkel via inkomensgerelateerde huursubsidies de kwetsbare huurders aan een degelijke woonst kunnen helpen. Voor de eigenaars van een woning pleiten wij voor de afschaffing van de onroerende voorheffing op de eerste woonst.

Conclusie, uit uw beleidsnota blijkt dat er niet alleen te veel budget gaat naar het installeren en blindelings subsidiëren van structuren en overheidsinstituten, visitatierondes enzovoort, maar dat er te weinig directe actie is om de huidige woonnood aan te pakken. Om iedereen

aan een betaalbare en kwaliteitsvolle woning te helpen, is samenwerking op evenwichtige basis tussen de private en de gesubsidieerde sector onontbeerlijk. LDD zal in elk geval meewerken om die mentaliteitswijziging te bespoedigen. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: Mevrouw Coppé, in het Uitgebreid Bureau is afgesproken dat er een stemverklaring wordt afgelegd, maar dat er geen debat plaatsvindt. We wijken daar niet vanaf.

Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik dank de parlementsleden voor hun constructieve en soms ietwat originele bijdrage aan dit debat.

Mijnheer Penris, u zegt dat ik misschien in de voetsporen zal treden van mijn vader indien ik erin slaag die 30.000 sociale woningen te bouwen. Ik denk dat u het hebt over de verkeerde vader. U hebt het wellicht over Norbert De Batselier, en dat is mijn vader niet.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

BELEIDSNOTA Steden 2009-2014, ingediend door mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie – 213 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Steden 2009-2014.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties en moties van wantrouwen die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, uw beleidsnota vertrekt niet van de problemen van de steden, maar gaat daarentegen uit van de kansen en de mogelijkheden van steden, zonder daarbij hun uitdagingen uit het oog te verliezen. De beleidsnota heeft ook oog voor uitdagingen zoals de demografische evolutie. Op die manier vormt die ook een prima uitgangspunt voor het horizontale beleid dat het stedenbeleid is of zou moeten zijn, waarin alle ministers en beleidsniveaus hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

Ik wil graag kort stilstaan bij enkele van die opportuniteiten uit de beleidsnota.

Een belangrijke strategische doelstelling in de beleidsnota is de vergroening van de steden. Die moet worden gerealiseerd door meer groenvoorzieningen. Maar steden moeten ook uitgroeien tot echte eco-steden, gezonde leefomgevingen waar duurzaam bouwen wordt gerealiseerd. In steden is de grond schaarser en duurder dan op het platteland. Maar tegelijk hebben steden vandaag ook een pak ongebruikte ruimte. We zouden er dan ook willen voor pleiten om de vervuilde sites en terreinen in de steden, de zogenaamde brownfields, prioritair aan te pakken en versneld te saneren. Deze terreinen zijn vaak ook uit historisch perspectief geknippte locaties om hierop de eco-wijken van de toekomst te realiseren. Minister, ik ben blij te vernemen dat u deze denkplaatse volgt en meteen al werk maakt van een versnelde en gecoördineerde aanpak.

Een aantrekkelijke woonstad moet er onder meer voor zorgen dat de stad kindvriendelijk is, maar het is ook belangrijk dat er voldoende en betaalbare kinderopvang wordt gerealiseerd.

Vlaanderen mag dan misschien in totaal de Barcelona-norm voor kinderopvang halen, vandaag stellen we vast dat die norm in heel wat centrumsteden niet wordt gehaald.

Vaak vinden heel wat ouders geen betaalbare kinderopvang, ook al omdat heel wat stedelijke kinderopvangplaatsen voor een belangrijk deel worden bevolkt door kinderen van ouders die in de stad werken, maar er niet wonen. Tegelijk worden meer kinderen geboren in de steden dan in het buitengebied en vind je in de steden een concentratie van kansarme gezinnen met kinderen. Als je al deze elementen samentelt, dan is het evident dat er bijkomende inspanningen worden geleverd voor de creatie van bijkomende en inkomensgerelateerde kinderopvangplaatsen in de grote steden en de centrumsteden.

Toch stellen we vast dat de privésector nauwelijks of toch onvoldoende inspeelt op de mogelijkheden om subsidies te krijgen voor inkomensgerelateerde kinderopvang. In die zin moeten we ervoor pleiten om grootschalige, hetzij een breed spectrum aan stedelijke kinderopvang te realiseren, waarvoor ouders een bijdrage betalen naargelang van hun inkomen. Minister, het verheugt me te vernemen dat u de suggestie om de privésector aan te moedigen meer te investeren in die kinderopvang, wilt bespreken met minister Vandeurzen.

De stadsvernieuwingsprojecten vormen zonder twijfel een hefboom voor een nieuwe dynamiek in de steden. Ze zorgen er mee voor dat verloederde wijken en stadsdelen weer gezond worden, ze verhogen de leefkwaliteit, hebben een positieve impact op zowel het private als het publieke domein en voorzien meestal in extra woongelegenheden in combinatie met andere stedelijke functies.

Toch stellen we vast dat heel wat stadsvernieuwingsprojecten mikken op het aantrekken van actieve tweeverdieners of kapitaalkrachtige gezinnen uit de leeftijdscategorie 45-65 jaar. Daar is op zich niets mis mee. Omwille van hun financiële armslag zijn ze ook wel belangrijk voor de financiële draagkracht van de steden. Maar het gevolg van dit alles is wel dat een goede sociale mix soms uit het oog wordt verloren: een verloederd stadsdeel wordt ingenomen door de meer gegoede klasse, die op die manier zorgt voor een herwaardering van de binnenstad, maar die op die manier wel de oorspronkelijke bewoners verdringt.

De huidige bewoners van de stad hebben dus nood aan een beleid en aan projecten die ook oog hebben voor die oorspronkelijke bewoners. De stad moet er zijn voor iedereen, ook voor de sociaal zwakkeren, ook voor mensen die in armoede leven, voor hen die al generaties lang in de stad wonen. Het verheugt me in elk geval dat de beleidsnota hierop inspeelt.

De beleidsbrief vormt een prima uitgangspunt voor het horizontale beleid waarin alle ministers en beleidsniveaus hun verantwoordelijkheid kunnen en moeten nemen inzake het stedenbeleid. Minister, het verheugt me dat u vanuit uw coördinerende rol zelf aanstuurt dat de Vlaamse regering meer en versneld zal moeten inzetten op de steden. Dit wijst op ambitie.

De huidige instrumenten, het Vlaams stedenfonds, de stadscontracten en het stadsvernieuwingsfonds, worden eveneens versterkt. We vernemen dat een evaluatie van deze instrumenten op de agenda staat. We zijn samen met de minister zeer benieuwd naar de resultaten en vooral naar de voorstellen tot verbetering waarvan hopelijk werk zal worden gemaakt. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, collega's, steden zijn het kloppend hart van onze samenleving, ze geven er kleur en karakter aan. De laatste jaren werden heel wat middelen ingezet om de leefbaarheid van de steden nog te verhogen. In de toekomst moeten we die inspanningen voortzetten zodat de Vlaamse steden verder kunnen uitgroeien tot koesterende en ontmoetende steden, steden waar plaats is voor iedereen.

We realiseren het ons niet altijd, maar het grootste deel van de wereldbevolking woont in een stad. Bij ons woont 40 percent van de Vlamingen in de stad. En wie er niet woont, gaat er

werken, neemt er deel aan culturele manifestaties, gaat er winkelen ... Kortom, de stad is constant in het dagelijkse leven van ieder van ons aanwezig.

De jonge gezinnen zijn ongetwijfeld de toekomst van de stad. Onze steden moeten de komende jaren in de eerste plaats verder uitgebouwd worden tot aantrekkelijke woonkernen waar vooral jonge gezinnen met kinderen zich thuis voelen. Het is dan ook zeer jammer dat het juist die gezinnen zijn die nog altijd de stad verlaten. In zijn geheel is de stadsvlucht gestopt, maar de gezinnen blijven de stad verlaten. Daarom vragen wij, als meerderheidspartij, aandacht voor de verhoging in de steden van het aanbod van kwaliteitsvolle, energiezuinige en vooral betaalbare woningen. Ook zaken zoals groen, verkeersluwe en propere straten, en genoeg speelruimte zijn van ontzettend groot belang. Een van de redenen waarom jonge gezinnen de stad nog altijd verlaten, lijkt ons het gebrek aan comfortelementen. In de steden moet daar volop in geïnvesteerd worden. Het is en blijft een uitdaging voor de komende jaren.

Minister, wij pleiten ook voor het behoud en de versterking van de al bestaande instrumenten die het stedenbeleid ondersteunen. Via het Stedenfonds en het Stadsvernieuwingsfonds werden de steden de afgelopen jaren in de mogelijkheid gesteld om heel wat initiatieven te ontwikkelen die de leefbaarheid van de stad verhogen. De opmerkingen van het Rekenhof op de werking van het Stedenfonds moeten ernstig genomen worden. Er is ook het gegeven dat er discussie is over de vraag of de lijst van de voor de verdeling van de middelen van het Stedenfonds in aanmerking komende steden niet aan actualisering toe is. Maar dat doet niets af aan de verdiensten van het Stedenfonds als beleidsinstrument op zich. Daarom moet de aangekondigde evaluatie van het Stedenfonds een nog slagkrachtiger instrument maken.

Collega's, minister, ook de voortzetting van het Stadsvernieuwingsfonds is voor CD&V van kapitaal belang. Dat er in de toekomst bij de selectie van de stadsvernieuwingsprojecten meer aandacht zal gaan naar duurzaamheid, revitalisering van achterstandswijken en toegankelijkheid, is uiteraard een goede zaak. Essentieel in deze discussie is ook dat het stedenbeleid nog meer een horizontale aanpak krijgt. Alle beleidsdomeinen die een impact hebben op het stedenbeleid, zouden hun initiatieven nog meer op elkaar moeten afstemmen en de impact van die acties op de steden duidelijk aangeven. Daarom pleit ik voor de invoering van een steden-toets bij de maatregelen die uw collega's zullen nemen.

Er zal de komende jaren ook ingezet worden op creatieve steden. Deze doelstelling kunnen wij ten volle onderschrijven. Meer dan ooit moeten onze steden verder uitgroeien tot centra van creativiteit, economische activiteit en werkgelegenheid waarbij kwaliteit, duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen vooropstaan en waarbij de steden verder uitgroeien tot aantrekkingspolen waar kunst, cultuur, mode, architectuur, enzovoort een centrale plaats krijgen.

Minister, leefbare steden zijn ook veilige steden. Aan dit aspect kan niet worden voorbijgegaan bij het uittekenen van het stedenbeleid. Veilige steden zijn nodig om de sociale en culturele dimensie van de stad volop aan bod te laten komen. Dat betekent dat er aandacht moet zijn voor de harde veiligheid via justitie en politie – dat is het federale niveau – maar ook voor het vrijwaren van de zachte veiligheid, en dan hebben we het vooral over stadsinrichting, netheid, mobiliteit, sociale netwerking: domeinen waar de Vlaamse overheid een belangrijke rol te spelen heeft.

De Vlaamse Regering maakt werk van de interne Vlaamse staatshervorming. Die oefening is ook van zeer groot belang voor de steden. Ze moet resulteren in meer armslag voor de steden, in meer bevoegdheden en in de nodige bewegingsvrijheid om die bevoegdheden effectief uit te oefenen.

Collega's, de komende jaren moeten we nog een tandje bij steken wat het stedenbeleid betreft. We moeten verder inzetten op het samenleven in de stad, op de revitalisering van achterstandswijken, op degelijk onderwijs en op een aangename leefomgeving. De steden

moeten kunnen uitblinken in hun kerntaken, zoals netheid, veiligheid, het stellen van goede en duidelijke regels en het verlenen van een uitstekende dienstverlening. Dat zijn randvoorwaarden die nodig zijn voor meer economische activiteit, jobs en ruimte voor gezinnen om te wonen en om zich te ontspannen. CD&V wil dat onze steden uitgroeien tot koesterende en ontmoetende steden, waar plaats is voor iedereen. Minister, u kunt op ons rekenen. Wij zullen deze uitdaging samen met u aangaan.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, minister, collega's, ik houd het kort want de discussie is goed gevoerd in de commissie. De beleidsnota van minister Van den Bossche is ambitieus, maar jammer genoeg beschikken we niet over voldoende middelen en bevoegdheden om een goed stedenbeleid te kunnen voeren.

Voor de N-VA zijn er twee belangrijke doelstellingen in het kader van stedenbeleid. In de eerste plaats willen wij structureel iets doen om de stadsvlucht tegen te gaan en meer gezinnen en tweeverdieners naar de steden te trekken. Dit betekent ook dat er fiscale en financiële stimuli moeten worden uitgewerkt. We moeten alle mogelijkheden bekijken.

Ik weet dat de huiskorting eerder aansluit bij uw bevoegdheid Wonen en bij Financiën van minister Muyters. Maar ik denk dat de huiskorting een middel kan zijn om de stadsvlucht tegen te gaan. U woont zelf in een grootstad, in Gent. Als inwoner van Antwerpen kan ik niet anders dan hiervoor pleiten. De kadastrale inkomens in Gent en Antwerpen zijn nu eenmaal hoger. In aanmerking komen voor de lagere registratierechten of de huiskorting is veel moeilijker als je in een stad woont. Als je echt iets aan die stadsvlucht wilt doen, moet je ook andere criteria nemen voor de huiskorting.

Een ander aspect dat wij als N-VA heel belangrijk vinden, is veiligheid in al haar facetten: criminaliteit, overlast, verloedering, verkrotting, verkeersveiligheid. Voorgaande sprekers hebben al benadrukt dat hier veel federale bevoegdheden zitten. Wij betreuren toch dat dit in de beleidsnota nauwelijks aan bod komt. Er zijn bepaalde raakvlakken die je vanuit Vlaanderen kunt sturen, al was het maar zaken ter sprake brengen in een overlegcomité of op een forum. Je kunt er als Vlaamse overheid toch assertiever mee omgaan. Ik denk dat onze partij ervoor bekendstaat dat wij de problemen durven te benoemen, maar dat we ze ook willen duiden en constructief willen meewerken aan een oplossing.

Uw beleidsnota wil de steden positief in de kijker zetten, minister. Daar staan we uiteraard achter. Maar positieve cijfers zijn nog altijd het beste campagnemiddel. Jammer genoeg kunnen we die cijfers voor Antwerpen en Gent niet voorleggen, toch niet voor alle aspecten. De criminaliteitscijfers in Antwerpen zijn met 9 percent gestegen, in Gent met 5 percent. Er zijn verkeersinfarcten in en rond de steden, maar daarover zal ik niet uitweiden in dit parlement. Er zijn hoge huizenprijzen en de steden kampen met een tekort aan voorzieningen. De debatten in dit parlement hebben dat ook al aangetoond. Er is een tekort aan bejaardentehuizen, maar ook aan scholen en dergelijke. Zo wordt de aantrekkingskracht van steden kleiner.

Onze Vlaamse steden lijden ook onmiskenbaar onder de druk van de federale regularisaties. Ik weet dat niet elke partij het daarmee eens is, maar ik denk dat je je kop niet in het zand mag blijven steken. Dat moet je kunnen toegeven. De financiële druk op de OCMW's in de steden is loodzwaar, bijvoorbeeld ook in de stad Antwerpen. De wachtlijsten voor een sociale woning in de steden groeien sterk aan. Er is een link tussen uw bevoegdheden Wonen en Steden. Dat hebt u ook al toegegeven. Ik ben er dus van overtuigd dat u dat samen zult willen bekijken.

Deze problematiek kwam al verschillende keren aan bod in de commissie voor Wonen, Energie en Stedenbeleid. Minister, onze partij is ervan overtuigd dat u deze problemen erkent en dat u er ook iets aan wilt doen. Wij geven ook toe dat u weinig financiële middelen hebt en dat u ook over te beperkte bevoegdheden beschikt.

Ik wil ook nog iets zeggen over de stadsvlucht. Iedereen zegt dat men de stadsvlucht moet tegengaan en dat de stadsvlucht intussen is gekeerd. Er komen inderdaad meer mensen in de steden wonen maar u moet ook toegeven dat het niet altijd de mensen zijn die de nodige financiële impulsen aan de steden kunnen geven. Steden als Antwerpen, Gent en Hasselt hebben nood aan jonge gezinnen met kinderen die werken en financiële middelen uit arbeid halen en zo een financiële impuls aan steden kunnen geven. Hun jonge kinderen kunnen investeren in de toekomst van de stad. De stadsvlucht op zich is inderdaad gekeerd want er komen meer mensen naar de steden wonen, maar we moeten ook andere groepen van mensen durven en kunnen aantrekken.

Een andere hinderpaal voor het voeren van een goed stedenbeleid, is dat veel middelen zich nog op het federale niveau bevinden. Er is het federale Grootstedenfonds, dat goed is voor 67 miljoen euro. Ik vind het absoluut onzinnig dat er op twee niveaus hetzelfde wordt gedaan, het is te zeggen: wij doen het en het federale niveau tracht het te doen. Bij de volgende regeringsonderhandelingen – en dat geldt voor al uw bevoegdheden – moet worden nagegaan hoe bepaalde bevoegdheden kunnen worden overgeheveld en zeker ook de bijhorende middelen. Want de 67 miljoen euro die nu op het federale niveau aan grootstedenbeleid wordt besteed, wordt echt niet goed besteed. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, collega's, ik heb vandaag al meermaals de lof-trompet horen steken over de commissievoorzitters, over de grenzen van oppositie en meerderheid heen. Ik kan niet achterblijven: "Jan, ik heb u ook graag." Ja, dit is de softe aanpak.

Alle gekheid op een stokje, maar ik ga het hele debat dat we in de commissie hebben gevoerd, hier niet overdoen. We hebben daar uitgebreid de kans gehad om de beleidsnota van minister Van den Bossche te besnuffelen, te evalueren en onze kritiek te uiten.

Minister, wat me wel is bijgebleven, is uw inleiding. U zegt dat de visie van de mensen op steden verbeterd is. Vroeger vonden de mensen steden vuil, vol criminaliteit en met vreemdelingenproblemen, maar ze zijn op dat gebied terrein aan het winnen. U stelde dat u dat hoorde van zowel stedelingen als van mensen die vaak in steden komen. Ik heb een tip voor u. Als u uw oor te luisteren legt bij stedelingen, dan moet u dat vooral niet doen bij het kiespubliek van Patrick Janssens, want dat zijn de betere tweeverdieners die een dure loft betrekken op het Antwerpse Zuid en dat zijn niet echt vertegenwoordigers van de steden. U moet uw oor te luisteren leggen bij mensen in Deurne-Noord, Antwerpen-Noord, de Dam, de Seefhoek enzovoort. Dan zult u meer te weten komen over steden.

U zegt dat de steden properder zijn geworden. Ik leef nog altijd in een stad waar er maandelijks ongeveer 700 ton sluikestort wordt opgehaald, waar er dagelijks ongeveer 50 meldingen binnenkomen van sluikestorten. U spreekt over een gezonde stedelijke economie. Ik leef in een stad waar er nog steeds bedrijven, grote bedrijven, wegtrekken, waar de lokale middenstand wegtrekt, waar de leegstand van winkelpanden immens is. Als kleine jongen ging ik altijd met mijn vader naar de braderij in de Driekoningenstraat. Als je daar nu rondloopt, is dat triest. Er zijn heel veel imagoverlagende winkels, heel veel winkels zijn weg. Ook daar moet dringend iets aan worden gedaan.

Minder criminaliteit in de steden? Ik geloof van niet. We hebben net het voorbeeld van mevrouw Homans gehoord: plus 9 percent in Antwerpen, plus 5 percent in Gent. Dat is nog altijd een stijging van de criminaliteit. Ik ben blij dat onze goede collega Veli Yüksel toch komt vertellen dat het nodig is dat criminaliteit wordt aangepakt want dat bewoonbare en leefbare steden ook veilige steden moeten zijn.

Een vreemdelingenprobleem, minister? Ik woon in een stad waar 56 percent van de kinderen tussen 0 en 9 jaar van vreemde origine is. Dat zijn niet mijn cijfers, maar die van de stad zelf. Ik leef in een stad, minister, waar als een jonge moslima geen hoofddoek draagt, ze in het

beste geval wordt uitgescholden voor hoer en in het slechtste geval in elkaar wordt getimmerd. (*Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels*)

Minister, mevrouw Vogels, dat is de realiteit vandaag in vele steden. Als het Vlaams stedenbeleid een ambitie moet hebben, moet dat het proberen oplossen van de samenlevingsproblemen zijn. In dat kader is het misschien nuttig om in uw beleid ook de nodige aandacht te besteden aan de toenemende islamisering van onze steden.

Het Vlaams stedenbeleid is niet echt succesvol geweest in de afgelopen legislaturen. Ik vrees dat het dat ook deze legislatuur niet zal zijn. U somt in uw beleidsnota wel wat mooie ideeën op, maar ik denk dat die niet veel zoden aan de dijk brengen. Volgens mij moeten er meerdere dingen gebeuren.

Er moeten ten eerste duidelijke resultaatsverbintenissen gekoppeld worden aan de steun die steden krijgen in het kader van het stedenbeleid. Dat is maar al te pijnlijk duidelijk geworden in het rapport van het Rekenhof.

Ten tweede moet een stedenbeleid bij één overheid liggen. Ik heb mevrouw Homans graag horen zeggen dat het nu nog verdeeld is over de federale en de Vlaamse overheid, maar als dat naar Vlaanderen zou komen, geeft dat extra beleidsruimte.

Ten derde is een goed stedenbeleid, zoals de heer Yüksel ook al zei, enkel mogelijk als er een goed justitiebeleid en een goed vreemdelingenbeleid is. Men gaat de steden immers niet leefbaar maken als de criminaliteit er toeneemt en als men die steden vol steekt met duizenden illegalen, zoals recent is gebeurd door de federale overheid. We stellen nog altijd vast dat veel gemeenten in Vlaanderen hun asielzoekers doorsturen naar de grote steden.

Ten vierde moet een stedenbeleid er ook zijn voor de wijken die het echt moeilijk hebben. Ik heb er voor mijn stad al enkele opgenoemd: Dam, Seefhoek en dergelijke meer. Het mag niet enkel gaan over het verfraaien van stadskernen in een poging om meer toeristen aan te trekken in die steden. Een Vlaams stedenbeleid moet een beleid zijn in het belang van de stedelingen. Ook dat beleid moet een beleid zijn voor de Vlamingen eerst. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Anthuenis heeft het woord.

De heer Filip Anthuenis: Voorzitter, ik zal trachten niet in herhaling te vallen en zeker niet het debat dat in de commissie is gevoerd, over te doen.

Wat naar mijn mening te weinig aan bod komt in de beleidsnota en ook in het debat in de commissie en vandaag in de plenaire vergadering, is dat stedenbeleid en stedelijk beleid in eerste instantie door de steden zelf moet worden gevoerd. Mobiliteit, jonge gezinnen, fiscale stimuli: laat de steden daar alstublieft zelf over beslissen.

Gezien de geschiedenis van financiering van steden en gemeenten kunnen de steden en gemeenten niet anders dan een beroep doen op de hogere overheden om hun rekeningen te doen kloppen en om een degelijk stedelijk beleid te kunnen voeren. We moeten toegeven, beste collega's, dat de financieringsmechanismen er niet eenvoudiger op geworden zijn. Er is het Vlaams Stedenfonds, waar ik het zo dadelijk nog over heb, er is het Gemeentefonds onder voogdij van minister Bourgeois, er is het Stadsvernieuwingsfonds en er is op de koop toe het Grootstedenfonds van de federale overheid – waar tussen haakjes ernstige vraagtekens bij gesteld kunnen worden vanwege onbevoegd.

Maar het is toch allemaal wat veel, zo vind ik toch. Misschien moeten we ons de vraag stellen of het niet beter zou zijn om alles te bundelen in één gemeentefonds.

In concreto wil ik het nog even hebben over het Stedenfonds, een van uw bevoegdheden. Het Rekenhof heeft een zeer uitgebreid rapport gemaakt, en we hebben het daar uitgebreid over gehad in de commissie. De rode draad in het rapport is willekeur: willekeur bij de selectie van de betrokken steden, willekeur inzake de toegekende bedragen, willekeur bij de besteding van

de uitgekeerde bedragen. Veel steden gebruiken die bedragen om hun reguliere werking te financieren. Dat staat zo in het rapport van het Rekenhof. Dat rapport kan dus tellen. Men kan zich afvragen of een of andere benadeelde stad daar geen juridische gevolgen voor de Vlaamse Regering aan kan verbinden.

Ik was een beetje verwonderd over uw antwoord op de kritiek van het Rekenhof. U zegt dat het Rekenhof het verkeerd voor heeft. U zegt dat u niet de intentie hebt om voor 2013 iets te veranderen aan de toestand. Van de heer Yüksel heb ik begrepen dat ook CD&V vraagt om dat rapport ernstig te nemen.

Over de willekeur bij het selecteren van de steden zegt u dat die selectie gebeurt op basis van objectieve studies van de SERV en van het Gemeentekrediet. Ik moet daarbij toch opmerken dat die studies respectievelijk 15 en 12 jaar oud zijn. De situatie is ondertussen toch wat veranderd. Over de willekeur bij de besteding van de bedragen in sommige steden zegt u bijna doodleuk dat u er eigenlijk geen probleem mee hebt dat het Stedenfonds wordt gebruikt om de reguliere rekeningen sluitend te maken. Maar dat was niet de initiële bedoeling van het Stedenfonds, mevrouw de minister.

Ik zou dan ook een oproep willen doen – en ik doe dit over de partijgrenzen heen, want ik weet ook wel dat de Vlaamse parlementsleden uit meerderheid en oppositie de rekening maken van hun eigen gemeente, en zelf doe ik dat ook – om het rapport van het Rekenhof niet blauwblauw te laten en al zeker niet, zoals u stelt, te wachten tot 2013 om dit verder te onderzoeken. Het is de taak van een minister en van de voltallige Vlaamse Regering om voor de steden en gemeenten een rechtvaardig financieringsbeleid te voeren. Het uitvoerige, degelijke onderzoek van het Rekenhof verdient beter. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, minister, collega's, het Vlaamse stedenbeleid kreeg een decennium geleden vorm. Maar Vlaanderen is op zich één grote stad, en bijgevolg zijn veel problemen gekend in zowel grote als kleine steden en gemeenten. Eigenlijk moeten we één simpele vraag stellen om een goed stedenbeleid te voeren: waarom kiest een persoon of een gezin er vandaag voor om in een stad te wonen, of net om uit de stad weg te trekken?

Ongetwijfeld is het comfort een grote aantrekkingspool, alsook het wonen dicht bij werk of de hoge mobiliteitsgraad. In vele gevallen zijn ook een ruim aanbod in de sport en cultuur en de onderwijssector een zeer belangrijke troef. Maar waarom trekken mensen dan weg? De hoge fiscale last kan een drempel zijn – althans voor huiseigenaars, want tot nu telt dat niet voor huurders –, het niet-meer-thuisgevoel in een stad, het gevoerde beleid, een te drukke stad enzovoort.

Steden zijn pas aantrekkelijk als er een evenwichtige sociale en demografische mix is en als er leven in de brouwerij is. Om hierin tussen te komen, trad het Stedenfonds in werking in 2003, met geld van elke Vlaming. Voor de vervollediging geef ik aan dat de dertien geselecteerde steden ook de hoogste belastingsvoeten op zowel personenbelasting als op onroerende voorheffing heffen. Dat is de keuze van de stadsbesturen zelf. Men klaagt dikwijls dat het leven in een stad duur is. Dat is nogal logisch. Wil men een toplocatie, dan moet men ook het financiële plaatje aankunnen. De kost van een toplocatie doorschuiven naar de andere Vlaamse belastingbetaler, is voor LDD zelfs asociaal.

De vraag die ik me vandaag dus stel, is of die aanpak nog actueel genoeg is en of de Vlaamse middelen wel gebruikt worden waarvoor ze moeten dienen. Die kritische bemerkingen vinden we ook terug in het verslag van het Rekenhof. Het ontbreken van objectieve verdelingscriteria is geen goede zaak. Is het niet het moment om de selectie van de steden te herbekijken? Om te weten of de middelen optimaal besteed worden, moet men in eerste instantie weten wat men wil bereiken via de beleidsovereenkomsten met de steden, en ten tweede moet een onafhankelijk instrument ontwikkeld worden om dat ook te meten. Vandaag is dat zo goed als onmogelijk, omdat het verkrijgen van middelen uit het Stedenfonds totaal losgekoppeld is

van enige saneringsinspanning of resultaatsverbintenis. LDD pleit niet voor het geven van blanco cheques. Daarvoor is de huidige financiële situatie te precair en zijn de andere maatschappelijke noden te hoog.

Worden de doelstellingen van het stedenbeleid effectief gerealiseerd? Om steden leefbaarder en aangenamer te maken, moet men ook het economische weefsel ondersteunen. Handel is daarbij een belangrijk element om buurten en stadswijken sterk te maken. Hoe zult u onder andere de leegstand van winkels aanpakken, minister? We mogen ook de gevolgen van een eventuele verhoogde druk op de rand van de stad niet onderschatten. Daarvoor moeten de gevolgen van uw beleid op langere termijn worden ingeschat.

Wij hebben ook nog een aantal bijkomende opmerkingen, collega's. Er ontbreekt een objectieve weergave van de inkomstenstroom van de gesubsidieerde steden. Ik verwijs naar het Gemeentefonds, waar de hoogte van de belastingen als criterium wordt gebruikt. Een ander heikel punt zijn de overlappingen met het federale beleid. De grote steden eten hier eigenlijk uit twee ruiven. Stadscontracten, stadsprojecten, Gemeentefonds, Stedenfonds, Stadsvernieuwingsfonds enzovoort: waarom niet alles bundelen in één fonds? Dat zou pas de transparantie ten goede komen en efficiëntiewinsten opleveren.

Via de VVSG weerklinkt ook de kritiek op een al te detaillistische Vlaamse regelgeving. De huidige discussie rond vrijwillige fusies van gemeenten is daar niet vreemd aan. Maar ook steden kampen met die problemen, want veel Vlaamse opdrachten zijn te duur geworden.

Collega's, de conclusie: het is paradoxaal! De doelstellingen van het stedenbeleid zijn vaag, de toewijzingen uit het Stedenfonds zijn niet objectief, het Rekenhof laat er geen spaander heel van en de meerderheid zegt doodleuk te willen doorgaan met nog meer van hetzelfde.

Het is ook vreemd dat de dertien geselecteerde steden met een lange socialistische en christendemocratische bestuursgeschiedenis niet tevreden zijn met hun eigen gevoerde beleid, aangezien ze steeds opnieuw middelen uit het Stedenfonds opeisen. Op die manier worden steden die het beoogde resultaat niet halen, steeds weer beloond met veel Vlaamse middelen. Hoog tijd dus, collega's en minister, dat er een resultaatsverbintenis komt. *(Applaus bij het Vlaams Belang en LDD)*

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, dat mij dat mag overkomen dat ik de allerlaatste spreker ben bij de allerlaatste beleidsnota van deze legislatuur! Ik zal heel kort zijn en ik zal drie zaken naar voren brengen.

Minister, ik meen dat het nog niet gezegd is, maar u hebt een enorm belangrijk instrument in handen voor het stedenbeleid: de stadsmonitor. Ik hoop dat die stadsmonitor geactualiseerd blijft, want meten is weten. Indien we 4 of 5 jaar geleden de stadsmonitor serieus genomen hadden en indien de minister van Stedelijk beleid toen op tafel had geklopt, dan zouden we geweten hebben dat we nu heel wat plaatsen in peuter- en kleuterscholen te weinig zouden hebben. 'Gouverner, c'est prévoir', vandaar mijn vraag om alstublieft die stadsmonitor te gebruiken ten aanzien van uw collega's, om een vooruitziend beleid te voeren, niet alleen voor wat het onderwijs betreft, want het groeiende aantal mensen dat in de stad woont, zal ook steeds meer wegen op huisvesting, op kinderopvang, op prenatale zorg en zo meer. Het demografische aspect is een heel belangrijke verantwoordelijkheid voor de minister die het stedenbeleid in de portefeuille heeft, om de collega-ministers een soort van gps te leveren om te weten waarin de komende jaren moet worden geïnvesteerd.

Minister, een tweede punt is de kwaliteit van het wonen in de stad. Mijn stad, Antwerpen, die hier al een paar keer werd vernoemd, was kandidaat om ecologische hoofdstad te worden, maar heeft dat niet gehaald vanwege de luchtkwaliteit en de lawaaihinder. De eerste actuele vraag vandaag ging er al over dat de studie 'Environmental Performance Index' van de universiteiten Yale en Columbia ons rangschikt op het niveau van Oekraïne vanwege de lucht-

kwaliteit, het lawaai en de biodiversiteit. Luchtkwaliteit en lawaai concentreren zich precies in de steden en als we willen dat de steden bewoonbaar blijven, dan moeten we iets doen aan de leefkwaliteit. En dan gaat het niet alleen over een paar groene pleintjes, maar dan betekent dat ook dat we fundamenteel moeten durven kiezen voor de leefkwaliteit in de stad. We moeten het verkeer voor een stukje bannen. We moeten de stad terug aan de mensen geven. Ik vergelijk het altijd met Nederland: Nederland heeft land gewonnen op de zee en eigenlijk moeten wij in de steden terug ruimte winnen op de auto, wat mij betreft door hem onder de grond te steken en door hem buiten de stad te houden.

Ik wil een beetje ingaan tegen de andere collega's. Het verbaast me een beetje dat het precies Open Vld en LDD zijn die het rapport van het Rekenhof, dat natuurlijk een erg eerbiedwaardige instelling is, gebruiken om te pleiten voor meer controle en voor meer regeltjes. Het Stedenfonds werd destijds opgericht vanuit een soort vertrouwensband tussen de Vlaamse Regering en de steden: laat ons samen aan een beleid werken zonder dat elke euro die uitgegeven wordt, bewezen moet worden. Destijds was dat wel het geval met het Impulsfonds. Het Stedenfonds is er precies gekomen om die vertrouwensband een beetje te bewaren.

Op dit vlak ben ik het absoluut niet eens met het Rekenhof. Ik vind niet dat we opnieuw naar die betutteling moeten gaan. Het verbaast me dan ook dat precies die partijen die altijd tegen betutteling en overregulering zijn, er nu voor pleiten het Rekenhof te volgen.

Ik wil nog een allerlaatste opmerking maken. Het zou leuk zijn indien de minister overleg met de steden zou plegen om het Stedenfonds meer op vooruitstrevende projecten te oriënteren. Dit kan zonder regeltjes gebeuren. Ik denk in dit verband in de eerste plaats aan de manier waarop we in onze steden wijken en woningen bouwen. Ik heb het tijdens de bespreking van de beleidsnota Wonen al over de Ecopolis-projecten gehad. Aangezien onze steden steeds bevolkter worden, zou het mooi zijn op een andere manier aan de verdichting van de steden te werken. Dit zou op een vooruitstrevender manier moeten gebeuren. Ik zou de minister dan ook willen vragen het Stedenfonds vanuit die invalshoek te evalueren. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik dank alle sprekers en in het bijzonder de spreker die deze zaal met haar toespraak heeft doen vollopen. Ik moet eens nagaan hoe ze dat precies heeft geklaard.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Sas van Rouveroij, Jan Verfaillie, Kurt De Loor, Lieven Dehandschutter en Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder en de heer Peter Vanvelthoven houdende diverse wijzigingen van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen
– 416 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met de heer Vanvelthoven.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met mevrouw De Vits.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marleen Van den Eynde en de heren Jan Penris, Chris Janssens, Wim Wienen en Pieter Huybrechts tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Energie 2009-2014.

– 211 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
81 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Bart Martens, mevrouw Liesbeth Homans, de heer Carl Decaluwe, mevrouw Michèle Hostekint en de heren Marc Hendrickx, Dirk de Kort en Veli Yüksel tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Energie 2009-2014

– 211 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
38 leden hebben neen geantwoord;
8 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de dames Irina De Knop en Mercedes Van Volcem, de heer Filip Anthuenis, mevrouw Vera Van der Borgh t en de heer Sven Gatz tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Energie 2009-2014 – 211 (2009-2010) – Nr. 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

14 leden hebben ja geantwoord;

60 leden hebben neen geantwoord;

33 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de dames Michèle Hostekint, Veerle Heeren, Liesbeth Homans, Els Robeyns en Griet Coppé en de heren Marc Hendrickx en Carl Decaluwe tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Wonen 2009-2014 – 212 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

60 leden hebben ja geantwoord;

21 leden hebben neen geantwoord;

26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Filip Anthuenis, de dames Irina De Knop en Vera Van der Borgh t en de heer Sven Gatz tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Wonen 2009-2014 – 212 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

32 leden hebben ja geantwoord;

73 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Mieke Vogels tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Wonen 2009-2014 – 212 (2009-2010) – Nr. 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
82 leden hebben neen geantwoord;
18 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Michèle Hostekint, de heer Dirk de Kort, mevrouw Liesbeth Homans en de heren Veli Yüksel, Marc Hendrickx en Bart Martens tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Steden 2009-2014 – 213 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
7 leden hebben neen geantwoord;
40 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Wim Wienen, Jan Penris en Chris Janssens tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Steden 2009-2014 – 213 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 9

Zie hier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
18 leden hebben ja geantwoord;
80 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 19 mei 2010 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.19 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsens, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Lies Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Joris Van Hautem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Frank Vandembroucke, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel.

Afwezig met kennisgeving

Peter Vanvelthoven: ambtsverplichtingen;

Marc Vanden Bussche: familieverplichtingen;

Mia De Vits, Mark Demesmaecker, Vera Jans, Sabine Poleyn, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

An Michiels, Mercedes Van Volcem

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Filip Dewinter, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsens, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Lies Jans, Patrick Janssens, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth

Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Katleen Martens, Jan Penris, Peter Reekmans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brussee, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Patrick Janssens, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart

Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Luckas Van Der Taelen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Ann Brusseel, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Lydia Peeters, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marleen Vanderpoorten

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Bart Caron, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Herman Schueremans, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Wim Wienen

■

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroij, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan

Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Marino Keulen, Fientje Moerman

■

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Luckas Van Der Taelen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Patricia De Waele, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ivan Sabbe, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

■

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne

Rombouts, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Ann Brusseele, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Bart Caron, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Luckas Van Der Taelen, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Sas van Rouveroj, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen

■

Stemming nr. 9:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Katleen Martens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseele, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Sophie De Wit, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Cindy Franssen, Sven Gatz, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Wilfried Vandaele, Frank Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

